

STRATEGII MANAGERIALE

MANAGERIAL STRATEGIES

**Revistă editată de
Universitatea „Constantin Brâncoveanu”
Pitești**

Anul III, nr. 2 (8) / 2010

**Editura
Independența Economică**

Colegiul de redacție:

Președinte:	Prof. univ. dr. Alexandru Puiu
Vicepreședinte:	Prof. univ. dr. Ion Scurtu
Redactor-șef:	Lect. univ. dr. Cristinel Munteanu
Redactor-șef adjunct:	Lect. univ. dr. Cristina Șerbănică
Membri:	Prof. univ. dr. Marius Gust Prof. univ. dr. Ovidiu Puiu Prof. univ. dr. Dumitru Ciucur Prof. univ. dr. Iuliana Ciochină Conf. univ. dr. Mihaela Asandei Conf. univ. dr. Silvia Dugan Conf. univ. dr. Elena Enache Conf. univ. dr. Nicolae Grădinaru Conf. univ. dr. Radu Pârvu Conf. univ. dr. Dorian Rais
Procesare computerizată:	Conf. univ. dr. Cristian Moroșan

**Autorii își asumă deplina responsabilitate
în ceea ce privește materialele publicate.**

© Editura „Independența Economică”, 2010
Pitești, Calea Bascovului nr. 2A
Tel./Fax: 0248/21.64.27

Editură acreditată de către C.N.C.S.I.S.

*Niciun material nu poate fi reprodus fără
permisiunea scrisă a Editurii.*

ISSN 1844 – 668X

CUPRINS / CONTENTS

INSERTIA ABSOLVENȚILOR CU STUDII SUPERIOARE PE PIATA NAȚIONALĂ ȘI LOCALĂ A FORȚEI DE MUNCĂ / THE INSERTION OF THE HIGH SCHOOL GRADUATES IN THE LOCAL AND NATIONAL MARKET OF THE LABOUR FORCE	5
Conf. univ. dr. Elena Enache, Conf. univ. dr. Camelia Vechiu, Conf. univ. dr. Cristian Morozan	
ÎNVĂȚĂMÂNTUL PENTRU PROFESIONALIZARE ÎN ROMÂNIA / VOCATIONAL LEARNING IN ROMANIA.....	12
Lect. univ. dr. Valentin Popa, Rodica Popa	
APLICAREA PROGRAMULUI DE REFORMĂ ÎN MANAGEMENTUL EDUCAȚIONAL / THE APPLICATION OF REFORM PROGRAM IN EDUCATIONAL MANAGEMENT	17
Doctorand Carmen Botea	
FUNDAMENTAREA NEVOILOR DE FINANȚARE ȘI FORMULA DE ALOCARE A FONDURILOR PE BAZĂ DE COSTURI MEDII PE ELEV / THE FUNDAMENTALS FOR THE FINANCING NEEDS AND THE FORMULA OF GRANTING FUNDS BASED ON THE AVERAGE COSTS FOR EACH PUPIL	28
Doctorand Viorel Botea	
PARTENERIAT PENTRU UN VIITOR ASIGURAT / PARTNERSHIP FOR A CERTAIN FUTURE	37
Prof. Petruța Simionescu, Ing. Mădălin Gorciu	
EVOLUȚIA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ȘI A ECONOMIEI JUDEȚULUI BRĂILA / THE EVOLUTION OF LEARNING AND ECONOMY IN BRAILA COUNTY.....	41
Conf. univ. dr. Marian Chivu, Ing. Daniela Breileanu, Ec. Anca Constantin	
CREȘTEREA ATRACTIVITĂȚII PROFESIILOR TEHNICE - VECTOR AL UNEI COMUNITĂȚI PROSPERE / THE GROWTH OF THE TECHNICAL ATTRACTION-VECTOR OF A PROSPEROUS COMMUNITY.....	58
Profesor Teodora Ilie	
CRONICA EVENIMENTELOR / CHRONICLE OF EVENTS	
Ziua Comunicării 2010 / The Day of Communication 2010	61
Jurnalismul politic între corectitudine și partizanat / The political journalism between certainty and partisanship	64

Insertia absolvenților cu studii superioare pe piața națională și locală a forței de muncă

Conf. univ. dr. Elena Enache, Conf. univ. dr. Camelia Vechiu,
Conf. univ. dr. Cristian Morozan

Universitatea „Constantin Brâncoveanu” Pitești
Facultatea Management Marketing în Afaceri Economice Brăila

Abstract:

Mission of higher education institutions in Romania, as actors in the insertion of their graduates is double, they have the obligation to meet the specific needs of individuals but also society in which they will work. Curricula and recruitment strategies must be adapted so as to cover a large part of future professional itinerary, and furthermore, these institutions should consider returning to graduate school, from time to time, providing training throughout life.

Keywords: *higher education, graduates, employment, jobs.*

Introducere

La sfârșitul anului 2009, Institutul Național de Statistică a dat publicității prin comunicatul nr. 237/2009 rezultatele cercetării intitulate „Accesul tinerilor pe piața forței de muncă”, realizată ca modul atașat cercetării statistice asupra forței de muncă în gospodării – AMIGO. Rezultatele dezvoltă ideea continuării studiilor sau dimpotrivă, a abandonării acestora, distribuția pe tipuri de școli etc. Cercetarea a relevat că „la un an de la încheierea studiilor, 33,6% dintre absolvenții care își căutaseră un loc de muncă erau ocupați. Dintre absolvenții învățământului superior aveau un loc de muncă 60,9%, în timp ce corespondentul celor cu studii medii a fost de 35%, respectiv de 14,6% în cazul persoanelor cu nivel scăzut de instruire. De asemenea, 39,6% dintre persoanele rezidente în mediul urban aveau un loc de muncă, față de 26,3% dintre cei din mediul rural”¹.

Realitatea a demonstrat că trecerea la viața activă devine tot mai dificilă. Compatibilitatea între tipul de instruire și locurile de muncă este un deziderat greu de atins pentru majoritatea absolvenților. Această temă de analiză devine interesantă dar și complicată, în condițiile de astăzi, când, pe de o parte ne aflăm în plină criză economică, iar pe de altă parte orice absolvent de studii superioare în orice specializare poate lucra aproape orice.

În țara noastră, concordanța între pregătirea academică și domeniul de activitate nu mai este de mult o regulă pe piața forței de muncă, iar solicitanții unui loc de muncă sunt mulțumiți dacă au un venit lunar stabil indiferent de activitatea pe care o desfășoară. Acestea sunt consecințe generale ale unui sistem care a evoluat destul de haotic în ultimii 20 de ani, dar mai întâi de toate sunt consecințe ale evoluției particulare ale indivizilor, care sunt în stare astăzi să se adapteze foarte ușor, având condițiile și pârgurile necesare.

Insertia profesională începe să devină un domeniu de cercetare, după o perioadă în care universitățile au avut cifre de școlarizare fundamentate foarte puțin pe nevoile pieței muncii și mult mai mult pe nevoile proprii de finanțare.

Concluzia din „Starea calității în învățământul superior din România, 2009”, cel mai recent raport pe educație, dat publicității la Conferința Națională organizată de Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ARACIS) cu tema „Asigurarea calității în învățământul superior din România” a dezvăluit un deficit de calitate a predării și a învățării, a competitivității multor calificări universitare și a producției de cunoaștere științifică și de inovare din universitățile noastre, atunci când acestea sunt comparate cu universități europene performante.²

¹ Institutul Național de Statistică, Comunicat nr. 237/2009

² www.utm.ro

Referitor la modul în care factorii interesați din străinătate urmăresc problema calității învățământului superior și a corelării acestuia cu piața muncii, descoperim o reală preocupare și pași importanți realizați, ce pot fi valorificați și în țara noastră. Experiența unor state din Uniunea Europeană sau ale SUA în domeniu este interesantă și aplicabilă, evident, cu adaptările de rigoare, la particularitățile românești.¹

Situația actuală în România

Se pune firesc întrebarea: **Ce-și doresc absolvenții din România ai unei facultăți?** Un răspuns, simplu, dar foarte des întâlnit, ar fi să găsească un loc de muncă despre care să poată spune 3 lucruri: să fie interesant, să aducă venituri, să asigure oportunități de dezvoltare în carieră.

Pornind de la aceste cerințe - răspuns, se pot adăuga alte două întrebări:

1. Câți dintre absolvenți găsesc o rezolvare pentru toate cele trei cerințe în meseria obținută prin absolvirea studiilor universitare ?

2. Câți găsesc această rezolvare în localitatea în care s-au născut și trăiesc ?

Nicio instituție din România nu are o statistică reală în ceea ce privește gradul de absorbție al absolvenților pe piața muncii, altfel spus nimeni din România nu poate răspunde clar la aceste întrebări.

Puținele analize realizate la nivel național arată că **aproape jumătate dintre angajați au pregătire academică pentru postul respectiv, restul reprofilându-se sau specializându-se la locul de muncă.**

Dintre cauzele ce explică aceste situații amintim:

- motive pecuniare/ financiare, ei orientându-se spre domeniul care plătește mai bine,
- terminarea studiilor într-un profil lipsit de interes personal, pe care se gândesc să-l abandoneze din start și să se reprofileze;
- posibilitatea de a ocupa funcții fără legătură cu profilul absolvit. Nu ne surprinde deloc faptul că la Departamentul de Resurse Umane vedem ingineri, la marketing lucrează absolvenți de Jurnalism sau, ca o culme a posibilităților, o agenție bancară poate fi condusă de un medic;
- experiența, care este o condiție cerută în majoritatea cazurilor la angajare, mai exact lipsa acesteia ș.a.m.d.

Astfel de motive și situații sunt din ce în ce mai frecvent evidențiate de firmele de profil, care caută candidați posibili dintr-o bază din ce în ce mai largă.

Din studiul Employers of Choice 2009² realizat de Catalyst Solutions în parteneriat cu Daedalus Millward Brown am aflat că doar 44% dintre tinerii între 19 și 28 de ani activează într-un domeniu pentru care au pregătire academică. Criza din acest an s-a resimțit prin oportunități în carieră mai reduse, cu o varietate mai limitată și cu o pondere a angajărilor mai mică.

Doar Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă are unele date referitoare la numărul de șomeri înregistrați în ordinea absolvirii, dar este o cifră nesemnificativă pentru că absolvenții nu vor să debuteze în viață cu statutul de șomer, deci nu se înscriu la șomaj.

Spre exemplificare, am preluat câteva informații din „Strategia în domeniul tineretului a județului Brăila”, elaborată în cadrul Proiectului „Dialog pentru participarea activă a tinerilor – 2009”, pe baza datelor furnizate de AJOFM Brăila, conform Legii 544 privind accesul liber la informații:

- În anul 2008 au fost încadrate prin programul de ocupare a forței de muncă 2.048 persoane cu vârsta cuprinsă între 16-30 de ani, din care 8% s-au încadrat în unități cu capital de stat și 92% în unități cu capital privat. Dintre persoanele încadrate, 10% erau cu

¹ Cucui, I., Toplicianu, V., Cucui, G., Radu, Fl., „Formarea profesională și inserția absolvenților pe piața muncii”, Revista Marketing. Management. Studii-cercetări-consulting, nr. 3-4/2009, p.185-189

² www.cariereonline.ro

nivel de instruire universitar, 23% cu nivel de instruire liceal și postliceal și 67% cu nivel de instruire primar, gimnazial și profesional.

- În anul 2009 (semestrul I) au fost încadrate prin programul de ocupare a forței de muncă 649 persoane cu vârsta cuprinsă între 16-30 de ani, din care peste 9% s-au încadrat în unități cu capital de stat și aproximativ 91% în unități cu capital privat. Dintre persoanele încadrate 11% erau cu nivel de instruire universitar, 27% cu nivel de instruire liceal și postliceal și 62% cu nivel de instruire primar, gimnazial și profesional.

Se înregistrează diferențe uriașe între București și provincie. Iată câteva dintre acestea:

- în București se fac numeroase angajări în industria soft și IT autohtonă, chiar pentru absolvenții 2009, lucru care nu se petrece în același ritm în provincie;

- diferă destul de mult salariile, în capitală fiind cu 25-100% mai mari. În provincie, absolvenții au pretenții salariale mult mai modeste, ceea ce conferă un avantaj angajatorilor;

- provincia suferă mai mult datorită desfășurării concursurilor pe diverse criterii, altele decât cele profesionale;

- Bucureștiul, centru universitar mare, are un real avans la angajări chiar din facultate, prin programe mai coerente de angajare decât în provincie;

- se vehiculează o situație aparte, aceea că studenții din provincie țin ascunsă această calitate față de colegii de muncă și angajatori, pentru că riscă să-și piardă serviciile, iar în sesiuni solicită concedii de odihnă, medicale, fără plată sau reprogamează examenele în zilele când nu au îndatoriri la serviciu.

Mai bine de jumătate dintre studenți îmbină studiul cu munca, ceea ce este atât un aspect favorabil, cât și unul nefavorabil.

Favorabil studenților este că pot capăta experiență, pot câștiga bani pentru plata studiilor, iar la terminarea facultății au deja un loc de muncă, evitând ipostaza de șomer, căutarea lor orientându-se către „ceva mai bun” etc.

Nefavorabil studenților este că, adesea, serviciul este foarte solicitant, tinerii renunțând sau aflându-se adesea în imposibilitatea de a nu mai ajunge și la ore. Se poate ajunge chiar la abandonul școlar în favoarea unui loc de muncă bine plătit. De asemenea, locurile de muncă sunt tot mai adesea dincolo de granițele țării, ceea ce face tot mai mari distanțele până la școală, iar salariile nu sunt pe măsura efortului depus, tocmai datorită tinereții, lipsei de experiență, lipsei de specializare ș.a., motive de permanentă amenințare. În plus rămâne ideea, adesea preconcepută, că absolventul de la stat este mai bine pregătit decât cel de la particular, aspect ce trebuie privit cu rezerve sau nuanțat, pentru că sunt foarte multe dovezi care contrazic acest aspect.

Dacă restrângem sfera de interes spre un domeniu unde anual numărul absolvenților este mare, cel economic, se pune o nouă întrebare:

Ce spunem despre licențiații în domeniul economic ?

Diferite surse arată că în 2009 au absolvit 31.000 persoane (neconfirmat). Ei au șanse destul de bune sau cel puțin au avut până în acest moment, deoarece o pregătire economică este destul de largă și diversificată, asigurând șanse destul de bune pentru angajare: economie, învățământ, administrație, servicii diverse (asigurări, finanțe, bănci, transporturi), comerț. Sectorul vânzărilor este unul cu șanse mari (agent de vânzări, merchandiser, operator logistică, achiziții, call-centere, vânzări on-line ș.a.), dar nu neapărat datorită competențelor și cunoștințelor, ci mai mult abilităților de abordare a acestor domenii.

Deoarece o facultate cu profil economic nu este foarte greu de urmat, absolvenții acestui profil obțin în paralel sau ulterior și alte diplome, pot urma deci și alte cursuri de scurtă sau lungă durată, ceea ce le devine util în viitor.

Există și reversul medaliei când, într-o posibilă situație de angajare, prezentarea unor CV-uri prea bogate se poate transforma dintr-un punct forte într-unul slab, permițând

ipoteze, bănuieți, subiectivitatea angajatorilor pentru că, măcar teoretic, pe posesorii unor astfel de CV-uri ar trebui să-i plătească mai bine.

Studiu de caz: analiza inserției pe piața muncii a absolvenților unei Facultăți cu profil economic

Încă de la începutul funcționării instituției analizate, conducerea s-a preocupat de evoluția absolvenților săi și de modul în care aceștia au reușit în activitatea profesională. De aceea, s-a procedat la întocmirea unei baze de date, actualizată permanent, dar despre care nu se poate afirma că este completă, deoarece se culeg date prioritar în momentul în care absolvenții își ridică diploma de licență, dar și telefonic sau din informațiile furnizate de colegii lor, de cadrele didactice etc.

Am extras informații din această bază de date parțială, dar reprezentativă și am realizat o analiză statistică pentru trei promoții de absolvenți ai Facultății. Aceasta se prezintă astfel:

Tabelul nr. 1. Promoții ale Facultății (%)

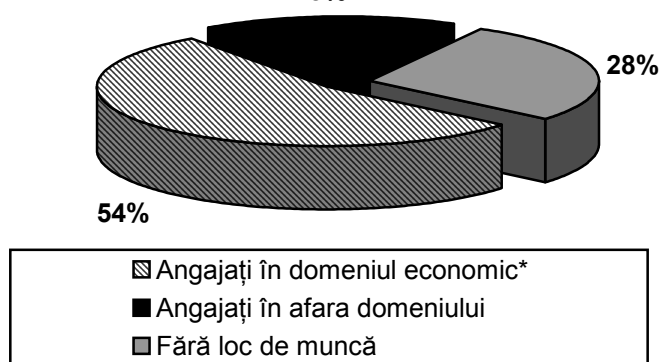
Promoția	Specializarea*	Angajați în domeniul economic**	În afara domeniului	Fără loc de muncă
2007-2008 (4 ani)	MG	62	21	17
	CIG	32	14	54
	FB	42	8	50
	EA	14	14	72
	Total	45	16	39
2007-2008 (3 ani)	MG	54	26	20
	CIG	55	17	28
	FB	19	9	72
	EA	21	16	63
	Total	46	19	35
2006-2007	MG	48	29	23
	CIG	43	11	46
	EA	20	20	60
	Total	44	28	35
2005-2006	MG	52	23	25
	CIG	61	11	28
	EA	44	12	44
	Total	54	18	28

* Specializări: MG – Management, CIG – Contabilitate și Informatică de Gestuire, FB –Finanțe-Bănci, EA – Economie Agroalimentară

** economist, director economic, ofițer bancar, consilier financiar, consultant vânzări, comisionar vamal, administrator firmă, cadre didactice în profil etc.

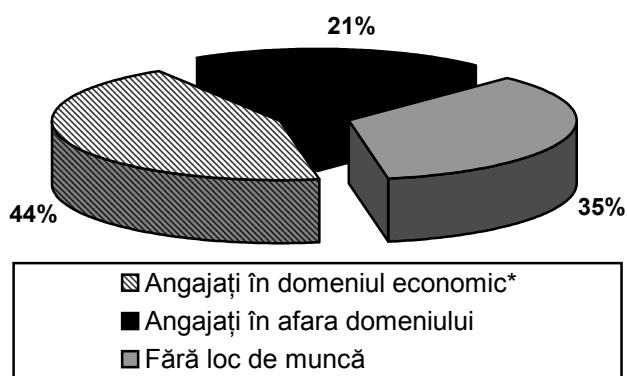
Pe baza acestui tabel au fost realizate următoarele reprezentări grafice:

**Structura numărului de absolvenți ai Facultății,
promoția 2005-2006**
(pe baza datelor existente la nivelul Facultății)

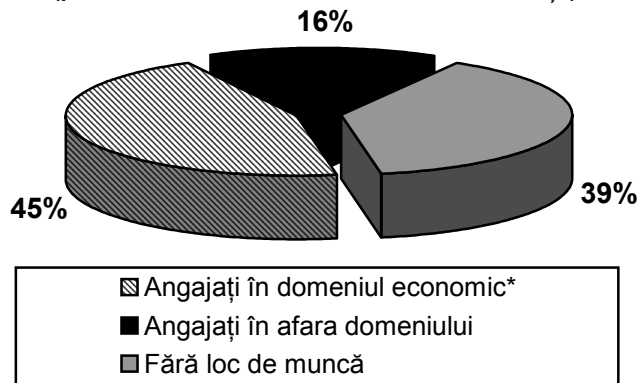
* economist, director economic, administrator de firmă, ofițer bancar, consilier financiar, consultant vânzări, comisionar vamal etc.

**Structura numărului de absolvenți ai Facultății,
promoția 2006-2007**
(pe baza datelor existente la nivelul Facultății)

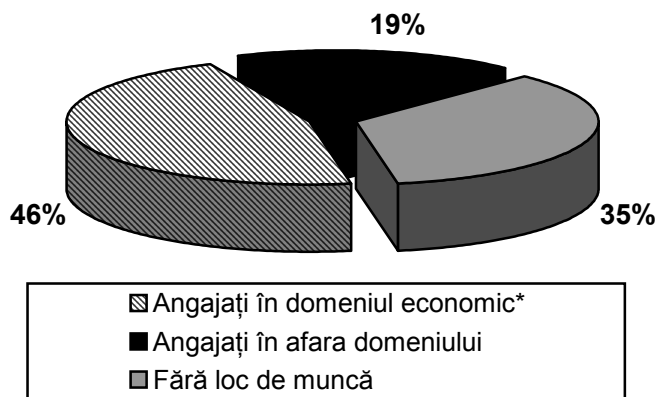
* economist, director economic, administrator de firmă, ofițer bancar, consilier financiar, consultant vânzări, comisionar vamal etc.

**Structura numărului de absolvenți ai Facultății,
promoția 2007-2008 (4 ani)**
(pe baza datelor existente la nivelul Facultății)

* economist, director economic, administrator de firmă, ofițer bancar, consilier financiar, consultant vânzări, comisionar vamal etc.

**Structura numărului de absolvenți ai Facultății,
promoția 2007-2008 (3 ani)
(pe baza datelor existente la nivelul Facultății)**

* economist, director economic, administrator de firmă, ofițer bancar, consilier financiar, consultant vânzări, comisionar vamal etc.

Pe baza datelor prezentate putem desprinde câteva aspecte particulare, la nivelul facultății pentru promoțiile analizate:

- peste 40% dintre absolvenți au un loc de muncă în domeniul absolvit. Acest procent este considerat de referință și se punctează în favoarea instituției, atunci când aceasta este supusă evaluărilor din partea ARACIS; unii ocupă chiar posturi în managementul la nivel de vârf sau la alte niveluri;
- în medie, alți 19% dintre absolvenți au un loc de muncă;
- se pot exemplifica situații în care mediul de afaceri, administrația locală, băncile, societățile de asigurări etc. sunt interesate în recrutarea unor absolvenți sau chiar a unor studenți bine pregătiți; a existat cerere atât pentru posturi cu program întreg, cât și parțial;
- conform noului sistem de învățământ, absolvenții de studii de licență cu durata de 3 ani trebuie să urmeze și studii de masterat, acest aspect determinând scăderea numărului de absolvenți de licență care au loc de muncă;
- prin practica de specialitate, facultatea se preocupă de apropierea studenților de problematica reală a mediului economico-social, acordându-le astfel șanse de afirmare;
- pentru ca activitățile de mai sus să capete caracter permanent, a fost înființat **Centrul de consiliere în carieră**, unde se colectează informații care se furnizează studenților, unde aceștia pot învăța să-și întocmească un dosar pentru angajare; cadrul didactic ce se ocupă de acest centru a beneficiat de o bursă de pregătire în domeniu, în Marea Britanie;
- există însă numeroase rezerve de îmbunătățire a tot ceea ce poate contribui la crearea unui parteneriat real între facultate, absolvenți, studenți și mediul economico-social;
- problematica specifică este asemănătoare la nivel local, cu cea de la nivel național, confruntându-se cu:
 - insuficiența informațiilor pe baza cărora statul și instituțiile interesate să poată construi o strategie coerentă;
 - insuficienta corelare între cererea de pe piața muncii și oferta universităților;
 - nefuncționarea cererii și ofertei în domeniu ca într-o economie de piață autentică;

- lipsa de informare asupra posibilităților reale, programelor guvernamentale, nevoilor pieței muncii;
- nesiguranța locului de muncă, susținută de motive diverse, atât obiective cât și subiective;
- capacitatea de inserție profesională crește odată cu nivelul educației și cu vechimea; corelația nivelului de educație al tinerilor cu cel al părinților ne arată că majoritatea provin din familii modeste și caută să își ridice nivelul de instruire;
- vulnerabilitatea persoanelor, incapacitatea lor de a face față pierderilor de venituri asociate cu evenimente specifice: pierderea locului de muncă, vătămarea la locul de muncă, boli profesionale etc.;
- contractul de muncă devine un prilej de satisfacție dacă este încheiat pe perioadă nedeterminată și de insatisfacție, dacă este încheiat pentru o perioadă determinată;
- discriminarea pe criterii de sex este reală, femeile fiind victime mai ușoare ale inserției profesionale și ale acordării salariilor;
- dorința prea acută de a încerca în afara țării șansa unui loc de muncă, deși mulți nu vor lucra în domeniul absolvit.

Concluzii:

Misiunea instituțiilor de învățământ superior din România, ca actori în procesul de inserție a propriilor absolvenți este dublă, acestea având obligația de a răspunde nevoilor specifice ale indivizilor, dar și ale societății în care vor activa aceștia. Planurile de învățământ și strategiile de recrutare trebuie adaptate în așa fel încât să acopere o mare parte din itinerariul profesional viitor, și mai mult decât atât, aceste instituții ar trebui să aibă în vedere revenirea în școală a absolvenților, la anumite intervale de timp, pentru asigurarea pregătirii pe tot parcursul vieții.

Își face loc o nouă abordare în domeniu: flexicuritatea, respectiv siguranța ocupării și capacitatea de inserție profesională. Ideea are caracter inovator pentru că presupune două obiective ce par în contradicție și care vizează depășirea simplei alternanțe între flexibilitate și securitate, prin adoptarea de măsuri ce iau în considerare cele două obiective în același timp. Percepută în general ca o balanță între nevoile de flexibilitate și securitate ale angajatorilor și angajaților, noua abordare trebuie analizată în corelație cu implicațiile ample pe care le are pentru societate și pentru piața muncii.

Învățământul pentru profesionalizare în România

Lect. univ. dr. Valentin Popa

Universitatea „Constantin Brâncoveanu” Pitești
Facultatea Management Marketing în Afaceri Economice Brăila

Rodica Popa

Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Brăila

Abstract:

Given that it has moved from an education system based on planning and control in a system based on free choice of candidates, vocational secondary education and higher technical education in Romania has declined, thereby demonstrating a older weakness of the Romanians mentality which is the preference of the Romanian for theoretical concerns to the detriment of practical occupations.

Keywords: *education, profession, high school, intellectual skill.*

În sistemele de învățământ din Europa și din afara ei există la nivelul învățământului secundar superior distincția între școli teoretice și școli practice, adică între școli care nu asigură o calificare, obligând absolventul să continue studiile în învățământul terțiar (școli post-liceale și facultăți) și școli care asigură o calificare – școli și licee profesionale. Care dintre aceste școli trebuie să predomină reprezintă o temă de dezbatere care pare să nu se mai sfârșească. În România interbelică a devenit celebră polemica dintre Ion Petrovici, ministru al învățământului în anii 1926-1927, și Simion Mehedinți, primul, adept al învățământului teoretic, celălalt, adept al învățământului practic.

Ion Petrovici însuși mărturisește că în anii când conducea departamentul „Instrucțiunii publice”, a elaborat un proiect de reformă a învățământului secundar, urmărind, printre altele, și „tendința de-a spiritualiza educația noilor generații, destul de înclinate spre utilitarism”, prin extinderea predării disciplinelor filozofice. Această inițiativă reformatoare a întâmpinat reacții adverse, care s-au reactivat după ce proiectul lui Petrovici a fost, în linii mari, urmat. Una din cele mai argumentate reacții polemice a aparținut lui Mehedinți, într-un articol din „Universul”, din 6 oct. 1929, în care combătea ideea predării metafizicii și teoriei cunoștinței ca „obiect de studiu pentru capete de 15-16 ani”, pledând pentru un liceu care să permită dezvoltarea aptitudinilor absolventului, necesară orientării lui profesionale, și nu pentru un liceu de cultură generală¹.

Un autor care a reflectat la predilecția școlii românești pentru învățământul de cultură generală a fost Vasile Băncilă, filozof și pedagog care, într-un studiu din 1934², apreciază această tendință drept o maladie a culturii române pe care o numește „teoreticism”.

Teoreticismul intelectualilor români se bazează pe anumite trăsături tipice românului care este sceptic, melancolic, cu înclinații spre improvizatii, pierdere de timp, diletantism, lux și poftă de parvenire. „Românul apreciază tocmai ceea ce n-are nici o utilitate imediată, fiindcă numai o astfel de atitudine seamănă a boierie. «Boierul» e marea obsesie a psihologiei românești.”³ Teoreticismul românilor împiedică manifestarea valorilor utilității. Așa se explică multiplicarea iresponsabilă a școlilor teoretice în dauna școlilor practice. Deși, în parte, copiii de țărani, intelectualii români se refugiază în teoreticism, „ventilând” teorii care nu-i angajează, din silă față de viața practică, din neputință, din oboseală.

¹ Ion Petrovici, *Din cronica filozofiei românești*, Editura Librăriei „Universala”, Alcala & Co, București, 1936, p.108-113.

² Vasile Băncilă, *Teoreticism*, în revista „Gând românesc”, nr. 5, mai, Cluj, 1934, citat după Vasile Băncilă, *Opere*, vol. IV, Editura Istros a Muzeului Brăilei, Brăila, 2006, p. 67-88.

³ Idem, p. 78.

O altă cauză a teoreticismului românesc este și imitarea Apusului în cultură, în viața socială și în politică din ultima sută de ani, o imitație mai degrabă a formelor, decât a conținuturilor. „Civilizația de forme pe care am adus-o e ceva teoretic, e decor, e dezlipire de realitate.”¹. Imitarea cu predilecție a modelelor franceze a avut, printre altele, ca efect, centralismul politic ce a dus la neglijarea tradițiilor locale, a intereselor locale ale regiunilor.

Surprindem aici o serie de defecte ale spiritualității românești, care ne urmăresc încă și astăzi. Să semnalăm doar două: centralismul statului român actual și al națiunii române și cultul școlilor teoretice. Primul fenomen se exprimă, printre altele, prin expansiunea urbanistică deosebită a capitalei, care concentrează 10% din populația țării și care continuă să se dezvolte, în ciuda declarațiilor teoretice ale politicianilor și reformatorilor privind descentralizarea și dezvoltarea regională. Cel de-al doilea fenomen se poate ilustra prin faptul că de decenii se dorește legarea învățământului românesc cu nevoile practice, dar nu s-a reușit mare lucru, nu s-a depășit prea mult stadiul de lozincă, sau de „formă fără fond” al inovațiilor instituționale menite să conducă la înfăptuirea programului. Astăzi, pentru depășirea acestui handicap de mentalitate, sunt mobilizate și fonduri europene, dar „teoreticismul”, împotriva căruia luptase în perioada interbelică nu numai Vasile Băncilă, ci și C. Rădulescu-Motru, ori Simion Mehedinți, continuă să marcheze spiritualitatea românească, încă atinsă de complexul „boieriei”.

În deceniul 8 al secolului XX, s-a propus o reformă radicală a învățământului secundar superior românesc, menită să orienteze serviciile de educație înspre viața practică și înspre lumea profesiilor. Din mulțimea liceelor teoretice existente în fiecare județ, s-au mai păstrat unul sau două, redenumite și ele ca licee de matematică-fizică, celelalte transformându-se în licee de specialitate, de regulă industriale. Anterior acestei reforme, în județul Brăila existau 7 licee teoretice, cinci în municipiul Brăila, unul la Făurei și celălalt la Ianca. Liceele din Municipiul Brăila erau numerotate de la 1 la 5, după cum urmează: Liceul nr. 1 – actualul Colegiu Național „Gh. Munteanu-Murgoci”, Liceul nr. 2 – actualul Colegiu național „Nicolae Bălcescu”, Liceul nr. 3 - actualul liceu „Nicolae Iorga”, Liceul nr. 4 – actualul liceu „Panait Istrati” și Liceul nr. 5 – actualul liceu „Panait Cerna”. Începând din anul școlar 1977-1978, cu excepția Liceului „N. Bălcescu”, transformat în liceu de matematică-fizică în care funcționau însă și clase de mecanică, chimie-biologie, electrotehnică, industrie ușoară și filologie-istorie, celelalte licee foste teoretice au primit denotațiunea de „licee industriale” și de „licee de chimie industrială”. Trecând peste lipsa de suport a distincției dintre „liceele industriale” și „liceele de chimie industrială”, care reflecta o intervenție în domeniul terminologiei școlare a „primului chimist al țării”, Elena Ceaușescu, ignorând totodată și excesele (diminuarea exagerată a locurilor destinate învățământului teoretic), trebuie subliniat faptul că reforma școlară din acei ani a avut o întemeiere științifică și a urmărit o racordare la tendințele învățământului european. Ca efect al acestei reforme, Liceul „Murgoci” a devenit liceu industrial electrotehnic și a intrat sub patronajul Termocentralei Chiscani, liceul „N. Iorga” a devenit grup industrial de mecanică și a intrat sub patronajul Șantierului Naval, Liceul „Panait Istrati” a devenit grup școlar industrial de mecanică auto, fiind patronat de Autobaza Brăila și Liceul „P. Cerna” a devenit grup școlar metalurgic, intrând sub patronajul Laminorului din Brăila. Furia *antiteoreticistă* s-a răsfrânt și asupra Liceului Pedagogic care a fost astfel transformat în liceu de chimie industrială, fiind patronat de combinatul chimic de pe platforma Chiscani. Liceul din Făurei a devenit și el grup școlar industrial de mecanică, intrând și el sub aripa ocrotitoare a întreprinderii brăilene „Progresul”, iar liceul din Ianca a devenit grup școlar industrial de petrol, fiind patronat de Întreprinderea de foraj-extracție Brăila. În condițiile în care liceul a fost structurat pe două trepte, prima treaptă fiind învățământ obligatoriu, după absolvirea clasei a X-a elevii puteau să se înscrie în treapta a II-a sau să urmeze școala profesională de 1 an și jumătate. Prin ambele

¹ Idem, p. 80.

rute școlare, se asigura absolvenților o calificare ce le permitea angajarea în producție. Doar absolvenții profilurilor matematică-fizică, filologie-istorie rămâneau oarecum neterminați, fiind obligați să continue pregătirea în școli post-liceale sau în învățământul superior.

Fără îndoială, reforma liceului românesc a conținut și multe exagerări, prin supraevaluarea excesivă a învățământului de tip industrial, exagerări care s-au transmis și în structura învățământului superior, favorabilă în mod evident învățământului politehnic în dauna învățământului superior umanist și chiar economic. Ca o consecință a acestei opțiuni, după apusul ordinii politice de tip comunist, în condițiile declinului industriei românești, zeci de mii de deținători de diplome inginerești au fost nevoiți să se reorienteze profesional, iar învățământul politehnic a intrat în declin. Schimbarea politică de la sfârșitul anului 1989 a avut consecințe și asupra învățământului liceal care a revenit la structura dinaintea reformei din 1977. Nostalgia teoreticismului a învins și a avut ca efect redobândirea de către liceele brăilene menționate, cu o singură excepție, a statutului de licee teoretice. Excepția se referă la Grupul Școlar Industrial „Panait Istrati” care a rămas, și după contrareforma din 1990, grup școlar industrial cu bază de practică în domeniul auto. Excepția se explică prin interesul ridicat al elevilor, îndeosebi băieți, pentru profesiunile din domeniul auto, înscrierea absolvenților claselor a VIII-a s-a realizat întotdeauna prin probe de selecție, ceea ce a dus la creșterea prestigiului instituțional al acestui grup școlar. Pe de altă parte, declinul industriei românești nu a afectat și sectorul auto care chiar a cunoscut un trend ascendent. O altă excepție de la regulă este oferită de apariția unui grup școlar industrial nou, „Anghel Saligny”, organizat de profesorii ingineri de la liceul „N. Iorga” care și-au văzut amenințate catedrele în urma redobândirii de către liceul menționat a statutului de liceu teoretic. Contrareforma din 1990 a mai avut încă doi pași înapoi: renunțarea la debutul școlarității la șase ani și renunțarea la prelungirea învățământului obligatoriu până în clasa a X-a inclusiv. Considerăm „pași înapoi” toate aceste reveniri la situații preexistente, girate de ministru Șora în 1990, având ca termen de comparație învățământul din statele avansate ale Europei, în care învățământul profesional deține o pondere mai ridicată, învățământul obligatoriu cuprinde elevi până la 15-16 ani, cu un debut al școlarității de la 6 ani. Noua lege a educației naționale din România, trecută prin Parlament prin procedura asumării răspunderii ministeriale, și care, în prezent, se aplică parțial, își propune să reînnoade lanțul rupt în 1990 al reformei sistemului de învățământ, sub aspectul debutului școlarității și al obligativității învățământului până la vârsta de 16 ani și până la absolvirea clasei a X-a.

Ne vom ocupa în cele ce urmează de *învățământul pentru profesionalizare*. El este gândit să se realizeze prin intermediul învățământului secundar superior, liceal, filieră vocațională și filieră tehnologică, prin care se dobândesc calificări profesionale corespunzătoare nivelului preuniversitar, cuprinse în Registrul Național al Calificărilor. Ideea de școală profesională a dispărut. După 10 clase de liceu tehnologic, cei care nu mai continuă studiile liceale primesc o diplomă care garantează o calificare de nivel inferior. Abia după absolvirea liceului tehnologic sau vocațional se poate vorbi de calificări reale care să intereseze piața muncii. Școlile profesionale, care au fost în atenția organizatorilor învățământului românesc din perioada interbelică și până spre zilele noastre, par să iasă de pe scena sistemului de învățământ, odată cu renunțarea la școlile de arte și meserii care preluau până de curând pe toți cei care nu făceau față la examenele de capacitate sau la testele naționale de la sfârșitul clasei a VIII-a. Denumirea de „școli de arte și meserii” se dovedește a fi o denumire prețioasă, fără acoperire în conținutul instruirii organizate în aceste unități. S-a renunțat la denumirea de școli profesionale pentru a menaja orgoliile teoreticiste ale mentalității românești. Dar popularea lor cu elevi cu studii gimnaziale nefinalizate prin promovarea unui examen de evaluare sumativă a dus, în câțiva ani, la compromiterea lor. O evaluare a acestor unități, realizată de ministerul de resort, a dus la decizia suprimării lor.

Noua lege, așadar, exclude învățământul profesional de scurtă durată, miza extinderii învățământului general obligatoriu fiind mult mai mare decât formarea prin stagii de

ucenicie a lucrătorilor manuali calificați, rămânând în coadă de pește problema celor care nu au pregătirea necesară frecventării integrale a cursurilor liceale, insistându-se mai mult pe politicile școlare privitoare la a doua șansă decât pe ordonarea prin lege a unei forme de învățământ profesional post-obligatoriu. Noua lege prevede alocarea unui număr de locuri la clasa a XI-a (învățământ post-obligatoriu) cel puțin egal cu numărul absolvenților claselor a X-a¹, ceea ce poate semnifica intenția tacită a legiuitorului de generalizare a învățământului de 12 clase, ce ar permite absolvenților accesul în școlile post-liceale și în instituțiile de învățământ superior.

Mentalitatea teoreticistă, atât de specifică realității spirituale românești, pare să susțină motivația celor mai mulți dintre tineri de a urma integral cursurile liceale, pentru a avea acces la învățământul superior, singurul care poate satisface integral orgoliul izvorât din complexul „boieriei”, despre care s-a vorbit mai sus. Oferta universitară vine din belșug în întâmpinarea acestei nevoi, cu locuri cu taxă, atât în universitățile de stat, cât și în cele private, îndeosebi în domeniile care nu asigură o profesionalizare în acord cu cerințele economiei naționale: drept, comunicare, psihologie, sociologie, management, științe politice, specializări care se acordă cu mentalitatea „boierească”, specifică societății românești. O statistică din 2005, comunicată și prin intermediul unui manual de sociologie pentru uzul liceenilor² atesta faptul că în anul universitar 2004-2005, cei mai mulți studenți învățau în instituții universitar pedagogice (30%), pe locul al doilea situându-se instituțiile universitare cu profil economic (29%) abia pe locul al III-lea se situau instituțiile de învățământ superior cu profiluri tehnice (24,9%), pe locul al IV-lea – instituțiile universitare cu profil juridic (9,2%), urmate de instituțiile medico-farmaceutice (5,4%) și artistice (1,5%). De remarcat faptul că peste 70% dintre studenți se pregăteau să devină cadre didactice, economiști și juriști, în condițiile în care balanța cererii de muncă de calificare superioară are o structurare cu accent pe industrie și agricultură.

Complexul „boieriei” a antrenat în rândul populației tinere și adulte din România o adevărată „foame de diplome” de absolvire a învățământului superior, care s-a manifestat prin creșterea numărului de studenți în cele două decenii de după prăbușirea ordinii totalitare, cu o putere de amplificare ce situează România în topul statelor europene. Barometrul calității învățământului superior din 2009 evidențiază faptul că în timp ce în state cu învățământ universitar performant, precum Franța, rata de creștere a numărului de studenți în intervalul 1998-2007 a fost de 7,5%, sau în Germania – de 8,63%, în România această rată a fost de 157,4%, efectivul de studenți aproape triplându-se în 10 ani, sporind de la 360.600 la 928.200³, în condițiile în care numărul de absolvenți de licee a fost în declin. Și în alte țări foste socialiste numărul total al studenților a fost în creștere (cu excepția Bulgariei unde s-a semnalat un declin), ca de exemplu: Ungaria, cu o rată de creștere de 69,4%, Polonia – cu o rată de 80,2%, dar sporurile acestea, deși impresionante, sunt cu mult depășite de cele realizate în România.

Raportând numărul studenților la populația totală a țărilor analizate, rezultă următorul tabel.

¹ Ministerul Educației, Cercetării și Inovării, Cabinetul Ministrului - *Legea Educației Naționale* – proiect, București, 06 septembrie 2009, în

http://www.calificativ.ro/Legea_Educatiei_Nationale_2009___Proiect_final-a23120.html.

² Doina-Olga Ștefănescu, Alfred Bulai (coord.), *Sociologie*, Editura Humanitas, București 2006, p. 52.

³ Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior - *Starea calității în învățământul superior. Barometru calității 2009*, <http://proiecte.aracis.ro/academis/asigurarea-calitatii-invatamantului-universitar/rezultate/#c338>, p. 83.

Evoluția procentajului populației studentești în populația totală în câteva țări europene

Statele analizate	Populația totală	Populația de studenți în 1998	Procentaj din populația totală	Populația de studenți în 2007	Procentaj din populația totală
Germania	82.422.299	2.097.700	2,76	2.278.900	2,76
Franța	63.392.140	2.027.400	3,19	2.179.500	3,43
Ungaria	10.076.000	254.700	2,52	431.600	4,28
Polonia	38.132.277	1.191.100	3,12	2.146.900	5,63
România	22.329.977	360.600	1,61	928.200	4,15
Bulgaria	7.761.000	260.500	3,35	258.700	3,33

Sursa: Prelucrare proprie după datele oferite ARACIS în *Barometrul calității 2009*, p. 83

Tabelul evidențiază faptul că în anul de debut al analizei (1998), România se afla pe ultimul loc în ceea ce privește procentajul populației de studenți în populația totală și, deci, au existat premise demografice reale de creștere a acestui segment de populație. Totuși, creșterea de aproape trei ori a acestui procentaj ridică numeroase semne de întrebare în ceea ce privește calitatea educației universitare românești, fapt subliniat de analizele ARACIS. Expansiunea populației studentești se explică și prin dezvoltarea nerealistă a unor instituții universitare care au oferit servicii de învățământ universitar la distanță, cazul bine-cunoscut fiind cel al Universității „Spiru Haret”, care deținea în anul de apogeu (2008) un număr de 311.928 studenți, adică o treime din numărul total de studenți din România, revenind unui cadru didactic peste 10.000 de studenți, în condițiile în care media pe țară era de 1 cadru didactic universitar de 25,7 studenți.¹

Este limpede că dorința tinerilor și adulților români de a intra în clasa deținătorilor de diplome universitare este atât de mare, încât n-a mai contat și calitatea instruirii universitare, gradul de acoperire în competențe reale a respectivei diplome.

Un alt argument care pledează în favoarea ideii inapetenței specific românești pentru utilitate, pentru practică îl constituie și destinul specializării **economie agro-industrială**, care a funcționat la Brăila în cadrul Facultății de Management-Marketing în Afaceri Economice, obținând și acreditarea și care în momentul de față nu mai funcționează din lipsă de candidați. Caracterul prea practic al specializării n-a fost pe gustul celor care se doreau absolvenți de studii superioare.

Concluzie: În condițiile în care s-a trecut de la un sistem de învățământ bazat pe comanda socială, la un sistem de învățământ bazat pe libertatea opțiunilor candidaților, învățământul secundar profesional, precum și învățământul superior tehnic din România au intrat în declin, ilustrând prin aceasta o meteahnă mai veche a mentalității românești care este propensiunea pentru teoretic în dauna preocupărilor pentru activitățile practice-utilitare.

Bibliografie:

Băncilă, Vasile, *Teoreticism*, în revista „Gând românesc”, nr. 5, mai, Cluj, 1934, citat după Vasile Băncilă, *Opere*, vol. IV, Editura Istros a Muzeului Brăilei, Brăila, 2006.

Petrovici, Ion, *Din cronica filozofiei românești*, Editura Librăriei „Universala”, Alcala & Co, București, 1936, pp.108-113.

Ștefănescu, Doina-Olga; Bulai, Alfred (coord.), *Sociologie*, Editura Humanitas, București 2006.

*** Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior - Starea calității în învățământul superior. Barometru calității 2009, <http://proiecte.aracis.ro/academis/asigurarea-calitatii-invatomantului-universitar/rezultate/#c338>

*** Ministerul Educației, Cercetării și Inovării, Cabinetul Ministrului - Legea Educației Naționale – proiect, București, 06 septembrie 2009, http://www.calificativ.ro/Legea_Educatiei_Nationale_2009___Proiect_final-a23120.html

¹ Ibidem, p. 85-86.

Aplicarea programului de reformă în managementul educațional

Doctorand Carmen Botea

Director al Colegiului Național „Nicolae Bălcescu” Brăila

Abstract:

The importance of school managers and, generally, of the management increase as the school system is decentralized. Director is the „gateway” through which reform measures pass easily or more difficult (or even fail at all) where the need actually to go – i.e. teachers or students. If the director does not know or does not agree to a certain extent it does not apply or apply only formally - examples being conclusive in this respect the school curriculum and attracting additional sources of financing.

Keywords: *program, reform, educational management, learning.*

1. Rolul managerului educațional

Importanța directorului de unitate școlară și, în general, a managementului crește pe măsura ce sistemul școlar se descentralizează. Directorul este „poarta” prin care măsurile de reformă trec ușor sau mai greu (ori chiar nu trec deloc) acolo unde trebuie de fapt să ajungă – adică la profesori sau la elevi. Dacă directorul nu știe sau nu este de acord cu o anumită măsură aceasta nu se aplică sau se aplică doar formal – exemple concludente în acest sens fiind curriculum-ul la decizia școlii și atragerea de surse suplimentare de finanțare. Tot mai mult, calitatea educației oferite de școală depinde de calitatea *noului management* din școala respectivă. Directorul este, de regulă, și promotorul schimbărilor culturale și în ethosul organizațional. Din aceasta cauză, considerăm formarea managerială ca o condiție necesară și prealabilă introducerii măsurilor propriu-zise de reformă educațională, mai ales având în vedere faptul că accesul la o poziție managerială nu este, nicidecum, o dezvoltare sau o „perfecționare” profesională fiind, de fapt, o *schimbare de profesie*. Mulți directori au eșuat tocmai pentru că nu și-au putut închipui că activitatea managerială este atât de diferită de cea de la clasă. Astfel, profesori eminenți au ajuns directori lamentabili pentru că au crezut că avansarea în ierarhie este un progres în cariera profesorală, nefiind pregătiți (din toate punctele de vedere) să-și asume prerogative manageriale.

Noul management educațional al reformei învățământului preuniversitar a confirmat faptul că o *formare autentică, eficientă și efectivă* trebuie să se bazeze pe un minim de *vocație* în domeniul respectiv și trebuie completată cu *experiența* concretă. De asemenea, formarea continuă nu se mai poate limita la sporirea „bagajului” de cunoștințe (care, oricum, se perimează extrem de rapid), ci trebuie să producă schimbări și la nivel atitudinal și comportamental. Cu alte cuvinte, ea trebuie să se adreseze nu numai gândirii, ci și simțirii și acțiunii concrete.

Noul management educațional propus managerilor din învățământ (de la diferitele niveluri ale sistemului școlar) și aspiranților la poziții manageriale urmărește tocmai oferirea unui minim de cunoaștere care să elibereze procesul formativ de balastul „transmiterii de informații”, orientându-l spre ceea ce este mai important: formarea de atitudini, dezvoltarea de competențe care, toate, alături de cunoștințele dobândite, să determine manifestarea unei conduite autentice profesionale care să ducă la dezvoltarea armonioasă a instituției pe care o conduc.

2. Proiectul de dezvoltare instituțională a unității școlare

2.1. Trăsături caracteristice

S-ar putea pune întrebarea: de ce este neapărat nevoie de un astfel de proiect, când, de fapt, preocuparea constantă a fiecărui manager școlar o reprezintă creșterea și dezvoltarea școlii pe care o conduce?

Destinat, deopotrivă, celor din interiorul, cât și celor din exteriorul școlii, proiectul instituțional de dezvoltare a școlii:

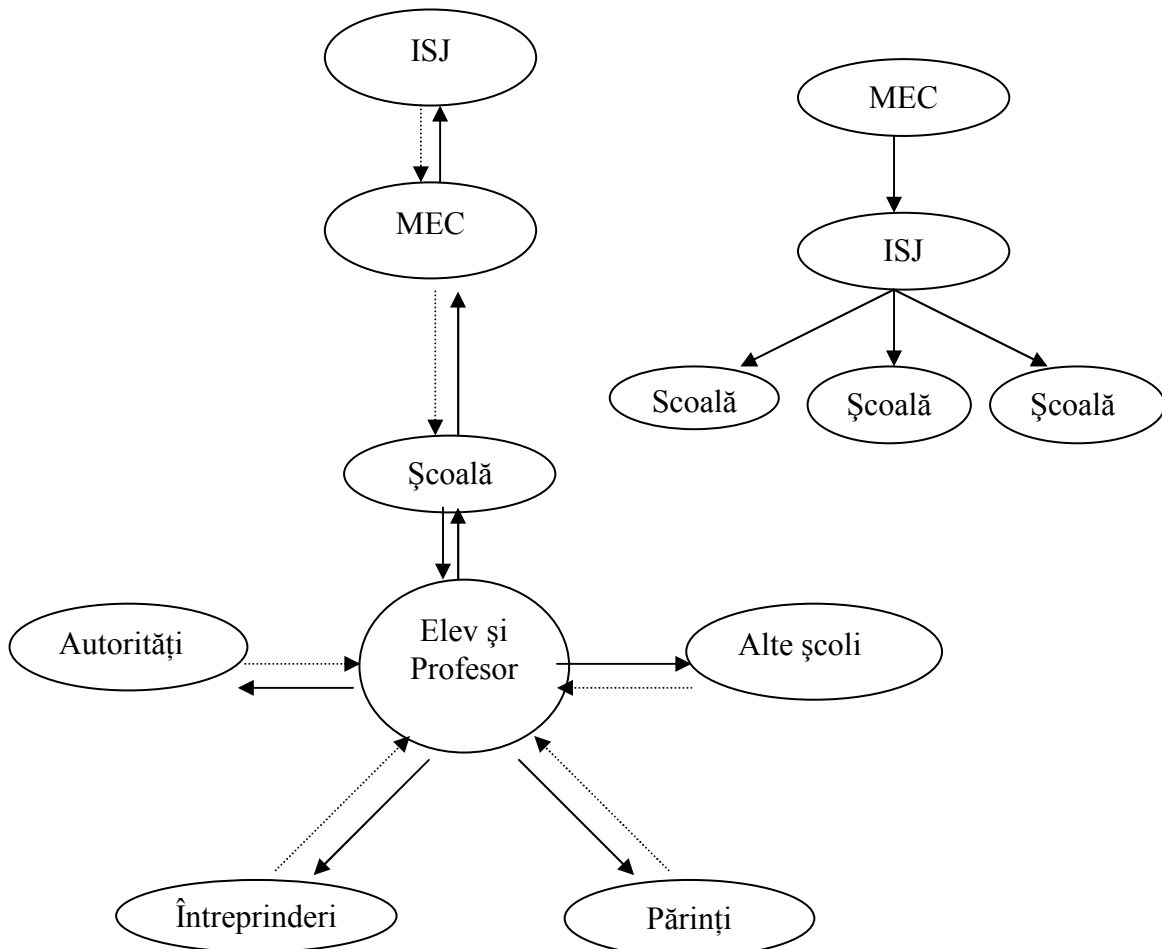
- ❖ concentrează atenția asupra finalităților educației: dobândire de abilități, atitudini, competențe;

- ❖ asigură concentrarea tuturor domeniilor funcționale ale managementului: curriculum, resurse material-financiare, resurse umane, relații sistemice și comunitare;
- ❖ asigură coerența transpunerii strategiei pe termen lung a școlii într-o listă de obiective pe termen scurt, ce pot fi ușor înțelese și manageriate;
- ❖ oferă colectivului școlar posibilitatea pro-acției și nu a reacției la schimbare;
- ❖ favorizează creșterea încrederii în capacitățile, capacitățile și forțele proprii;
- ❖ asigură dezvoltarea personală și profesională;
- ❖ întărește parteneriatele din interiorul și exteriorul unității școlare;
- ❖ stimulează dezvoltarea ethosului școlar.

Descentralizarea sistemului de învățământ implică, automat, trecerea de accentul pe comunicarea verticală, descendentă la cele descendente, orizontale și diagonale. În aceste condiții, de sporire considerabilă a autonomiei școlii, parteneriatul interinstituțional devine un instrument esențial al activității manageriale, de multe ori mai important decât relațiile de tip ierarhic. Se trece, astfel, de la o organizare „înaltă“ a activității de proiectare la una „plată” și ramificată (cele două tipuri de legături fiind prezentate în figurile de mai jos.).

Ca urmare a acestui demers, centrul activității de proiectare este școala și mai ales relația educațională fundamentală dintre profesori și elevi, iar proiectele inițiate de școala (cel mai important fiind cel de dezvoltare instituțională) determină în mod hotărâtor relațiile școlii cu ceilalți parteneri.

Proiectul de dezvoltare instituțională a școlii reprezintă expresia concretă a echilibrului dintre reglementări (tendințe centripete) și inițiative (tendințe centrifuge), negociind, în favoarea școlii, compromisul dintre logica de tip birocratic (descendentă) și cea de tip autonom (ascendentă). El are caracter anticipativ și valoare strategică.

Proiectul școlii ține seama de complexitatea, diversitatea și amplitudinea activităților școlare, este rodul analizei și reflecției critice asupra situației de fapt, explorează și utilizează cât mai judicios resursele existente, pentru atingerea obiectivelor propuse și satisfacerea nevoilor organizației. El este centrat pe problemele – cheie ale școlii și are o identitate a sa, care-l face dificil de copiat sau transpus ca atare în altă școală. El reprezintă „platforma electorală” a școlii, expresia politicii de dezvoltare a acesteia, într-un cuvânt, o asumare. Ca urmare, sursele care fac din proiectul școlii o entitate aparte, irepetabilă sunt:

- *Cultura organizației școlare* - înțeleasă în sensul managerial deja prezentat;
- „*Viziunea*” colectivului școlii în special a echipei manageriale – privind misiunea și mai ales, dezvoltarea unității școlare respective pe termen media și lung – aici calitățile, competențele, atitudinile și comportamentele manageriale prezentate fiind determinante.

Nevoile și resursele comunitare – conștientizate, exprimate și negociate, în conformitate cu metodele și procedeele prezentate, parte care vor fi prezentate mai jos.

Misiunea unității școlare – cunoscută și asumată de către toate grupurile de interese reprezentate în școală – părinții, elevii, profesorii, autoritățile locale, agenții economici și alți reprezentanți ai comunității. Din cele de mai sus rezultă anumite trăsături caracteristice ale proiectului școlii, anume:

- proiectul școlii, are o determinare multiplă: pe de o parte țintele strategice ale dezvoltării și, pe de altă parte, situația, condițiile și resursele concrete ale școlii și ale comunității pe care aceasta o servește;
- proiectul școlii, ca traiect al dezvoltării instituționale, are o valoare strategică: el este conceput pe o perioadă de cel puțin 3 ani (de regulă 5 ani dar poate fi conceput și pe o perioadă mai lungă) și, chiar dacă suferă modificări pe parcurs, oferă un orizont și direcții clare pentru activitatea din școala respectivă, inclusiv priorități în alocarea resurselor.
- proiectul școlii are un caracter situațional: el este elaborat având în vedere mediul și condițiile concrete în care funcționează școala și tendințele de evoluție ale acestora. De asemenea, important este și modul în care sunt văzute aceste tendințe: ca oportunități sau ca amenințări pentru dezvoltarea instituțională. Chiar amenințări evidente – cum ar fi lipsa de pregătire a managerilor sau formarea deficitară a profesorilor – pot deveni oportunități pentru dezvoltare chiar și prin simpla lor conștientizare: știu că nu știu – deci trebuie să înveț.

Proiectul școlii are două componente strâns articulate:

- componenta strategică, „perenă” – misiunea, țintele și opțiunile strategice ale unității școlare;
- componenta operațională – programele, activitățile și acțiunile concrete prin care se ating țintele strategice și se realizează misiunea.

Ambele componente trebuie să atingă toate domeniile funcționale: curriculum-ul, resursele materiale și financiare, resursele umane, relațiile sistemice și comunitare. Nu trebuie uitat că, indiferent de opțiunea sau de opțiunile strategice, beneficiarul ultim al ofertei educaționale este elevul. Ca urmare, oferta educațională (curriculară și extracurriculară) este esențială, dar ea trebuie susținută printr-o procurare și o alocare optimă a resurselor financiare și umane și prin relații consistente cu comunitatea.

Proiectul școlii se elaborează de la general la particular. Se definește, întâi, misiunea școlii și, pe baza ei, țintele strategice pentru dezvoltarea instituțională.

Apoi se construiesc opțiunile strategice și, pe baza acestora, se stabilesc programele și acțiunile concrete. Insistăm asupra acestui aspect întrucât majoritatea ofertelor manageriale prezentate cu diferite prilejuri (în special, la concursurile pentru ocuparea

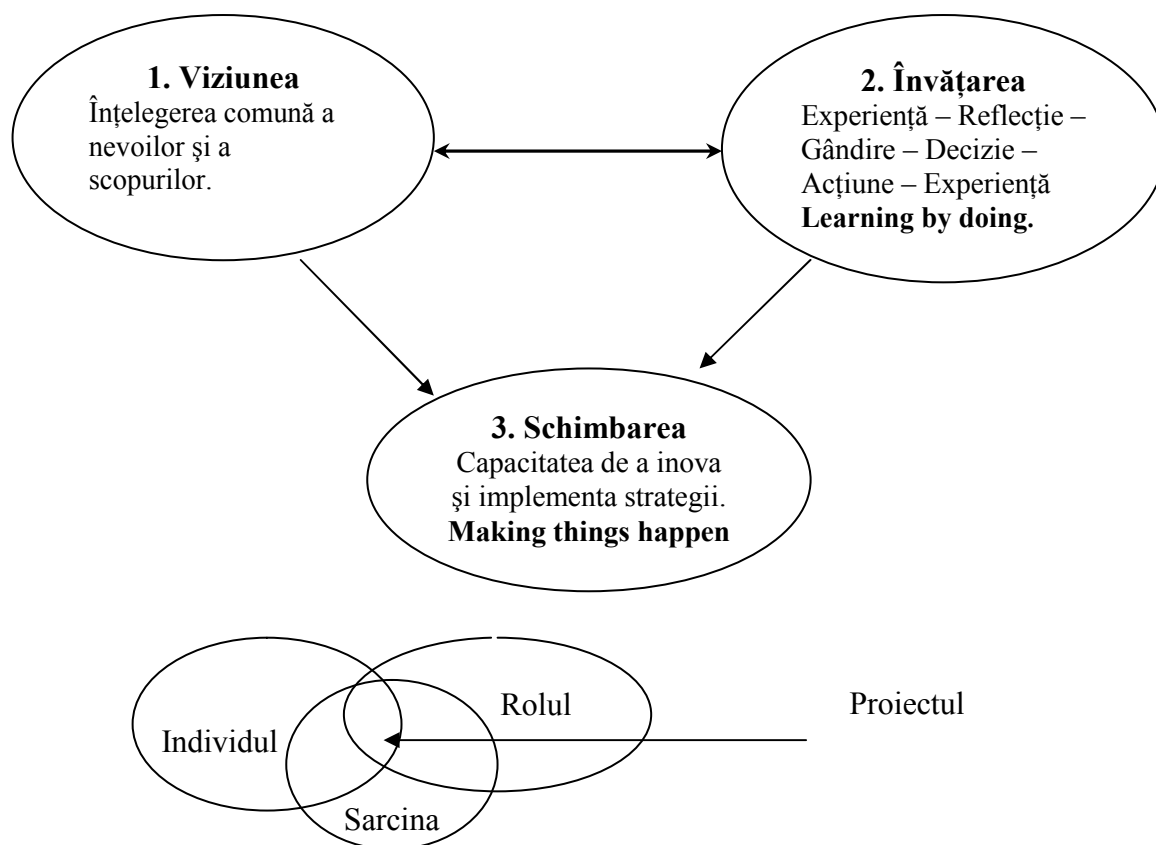
posturilor de director) se centreză pe aspectele concrete, operaționale, neglijând aspectele strategice, de politică educațională a unității școlare. De altfel, incapacitatea de a gândi strategic, pe termen lung, este considerată una dintre slăbiciunile majore ale culturii manageriale în general - nu numai în domeniul educațional.

Proiectul școlii este negociat în toate fazele elaborării și implementării sale. Numai astfel poate fi câștigat consensul tuturor grupurilor de interes reprezentate la nivelul școlii și, pe cale de consecință, acțiunea lor sinergică. Deci, un bun proiect instituțional se realizează numai printr-o comunicare eficientă intra și extra-organizațională și prin participare.

2.2. Echipa de proiect

Proiectul instituțional de dezvoltare a școlii nu este, și nu poate fi, rolul gândirii unui singur individ, fie el oricât de deștept sau experimentat, potrivit logicii comuniste „unul decide, iar ceilalți sunt nevoiți să execute”. El este expresia unei analize, unei gândiri și decizii colective, a unei comunități de finalități și interese precum și a dorinței comune de schimbare și cooperare. El este expresia unui efort de echipă aflată într-un permanent proces de inovare.

În activitatea sa cu oamenii, managerul de proiect va avea în vedere trei aspecte, legate de contractul psihologic al acestora cu echipa de proiect:

Individul = motivația = el ca persoană: Ce dorește/așteaptă fiecare persoană de la proiect? Cum se poate obține cel mai mult de la el pe această bază?

Rolul = relațiile cu ceilalți = individul în poziția sa socială: Ce se poate aștepta de la fiecare individ într-o anumită situație/postura? Ce așteaptă fiecare de la ceilalți?

Sarcina = grupul/echipa = indivizii împreună: Cum pot fi combinați indivizii cel mai bine în grupuri/echipe? Care sunt comportamentele/performanțele lor în aceste grupuri?

Având în vedere aceste aspecte și răspunzând la întrebările de mai sus, putem defini implicarea diferiților membri în realizarea concretă a proiectului – aceasta fiind o certitudine

numai atunci când există suprapuneri (partea comună din figura de mai sus) între așteptările diferitelor persoane implicate, rolurile jucate de acestea în organizație și sarcinile concrete de lucru ale echipei. Foarte importante în „alchimia” muncii la proiect sunt stilurile de conducere (care vor determina și modul în care se comunică și se acționează în cadrul echipei) – care trebuie adaptate, așa cum am mai spus, fiecărei situații concrete în parte.

Totodată, rolurile specifice activității în echipă (abordate la capitoul respectiv) trebuie cunoscute și asumate – în funcție de înclinațiile specifice. Membrii oricărei echipe de lucru au moduri diferite de acțiune și gândire care se vor manifesta în activitatea concretă a echipei. Cunoașterea, pe lângă preferințele pentru un anumit rol în echipă, a tipurilor de demersuri reflexive oferă modalitatea ideală de valorificare a resurselor fiecăruia.

Structurarea logică și orientarea către obiect creează imaginea de ansamblu, urmărește disponibilitatea financiară, de timp și resurse, este realistă. „*Logicul*” este un teoretician. El apreciază ideile abstracte, gândirea logică și cea „orientată către proiect”, preferă să privească lucrurile ca un întreg, structurează problemele și formulează ipoteze. Este orientat spre tehnică și detalii, este meticolos și organizat, preferă diagramele și modelele atent elaborate, are imaginea lucrurilor pe termen lung.

Concretețea, orientarea spre subiect și obiect planifică, administrează, produce. „*Practicul*” apreciază structurarea, ordinea și grija pentru sarcină, ia în considerare faptele și datele, se concentrează pe detalii, controlează situația, demarează proiecte, gestionează controlul, acționează independent.

Viziunea, imaginația, orientarea către persoană produce idei, creează inspirație, motivează, „*Imaginativul*” preferă imaginile de ansamblu, dar fără ordine și structură. Este atras, preponderent, de mediile de afaceri, evitând cunoștințele și planificarea detaliată.

Concretețea, orientarea spre subiect și persoană discută idei, creează înțelegere și obligații. „*Entuziastul*” tinde spre a fi intuitiv, orientat către persoană, preferând experiența directă. El ia deciziile bazat, mai degrabă, pe impresia generală și nu pe date concrete. Preferă să-și vadă rezultatele într-un mod concret și ușor recognoscibil. Nu este interesat de detalii tehnice, teorii sau procese logice de conjunctură. La el sentimentele sunt date concrete.

În derularea activităților comune, „*logicul*” va prefera un stil managerial mai degrabă autoritar, „*practicul*”, interesat de rezultate, se va preocupa mai mult de detalii, „*imaginativul*” va evolua la un nivel intelectual superior, în care ideile sunt mai incitante decât realitatea, iar „*entuziastul*” va dori, într-un cadru social important, acțiune și rezultate „aici și acum”. Important este ca toate aceste tipuri de activități și toate calitățile menționate să fie realizate, respectiv folosite în cadrul construirii și realizării concrete a proiectului.

Managerul de proiect mai are responsabilitatea și de a promova o cultură organizațională care să îi încurajeze pe fiecare dintre cei implicați în demersul comun de atingere a obiectivelor proiectului. Complexitatea situațiilor, dinamica grupurilor de lucru, precum și noutatea activității impun susținerea unor valori și norme de bază – valori cum ar fi: încredere și respect reciproc, dreptate și onestitate, altruism, cooperare dar și competiție, toleranță și egalitate, respect de sine și respectul echipei, „ethos”, „pathos” și „logos”, spirit liber și spirit critic, creativitate. Ca urmare, o echipă de succes trebuie să dovedească:

- Scopuri împărtășite: „știm ce avem de făcut” ;
- Responsabilitate pentru succes: „trebuie să reușim” ;
- Colegialitate: „suntem împreună”;
- Îmbunătățire continuă: „se poate și mai bine” ;
- Învățare continuă: „învățătura este pentru toți” ;
- Asumare de riscuri: „învățăm încercând” ;
- Sprijin: „întotdeauna există cineva care să te ajute”;
- Respect reciproc: „oricine are ceva de oferit”;
- Deschidere: „putem discuta despre diferențele noastre”;
- Sărbătorire și umor: „ne simțim bine împreună”.

3. Structura proiectului de dezvoltare instituțională

3.1. Viziunea și misiunea

Dacă viziunea reprezintă imaginea ideală a ceea ce dorește organizația/școala să realizeze în viitor, misiunea exprimă ceea ce își propune organizația școlară pentru realizarea acestei viziuni.

Misiunea unității școlare – o succesiune de enunțuri, de circa 50 – 100 de cuvinte care:

- reprezintă rațiunea de a fi, justificarea existenței organizației școlare într-un anumit context educațional și comunitar;
- derivă din nevoile de educație identificate la nivelul societății și al comunității și din viziunea comună a diferitelor grupuri de interes reprezentate la nivelul școlii (elevi, părinți, profesori, manageri, alte grupuri reprezentative pentru comunitatea locală) în legătură cu modul în care unitatea școlară respectivă își structurează oferta educațională;
- reprezintă și esența culturii organizaționale, formulând explicit valorile fundamentale respectate și promovate;
- formulează tipul de rezultate și nivelul de performanță așteptate prin aplicarea proiectului și considerate cu valoare mare.

Ca urmare, misiunea școlii are ca funcții fundamentale orientarea și asigurarea consistenței și coerenței activității desfășurate în școală în jurul unor scopuri și valori comune.

Misiunea școlii trebuie să aibă un sens real, să fie complet inteligibilă pentru toți cei interesați, să reprezinte un ghid de lucru util, să se poată demonstra și dovedi cu probe, să fie în legătură cu curriculum-ul, calitatea educației, cu managementul, cu ethosul și cu alte domenii importante.

Pentru redactarea viziunii și a misiunii școlii este util să fie luate în considerare următoarele întrebări:

Care este scopul organizației școlare, de ce există aceasta? Care este filozofia organizației școlare și care sunt valorile cheie? Ce face ca organizația școlară să fie deosebită sau unică? Care sunt cerințele și așteptările grupurilor de interes? Ce v-ar plăcea să auziți din partea grupurilor de interes?

Misiunea reprezintă „declarația de identitate” a școlii, ce trebuie făcută cunoscută atât în interiorul cât și în exteriorul școlii. Tocmai de aceea, este bine ca ea să fie explicată personalului școlii, elevilor, părinților, comunității locale, afișată în locuri vizibile în școală, sau chiar trimisă părinților acasă.

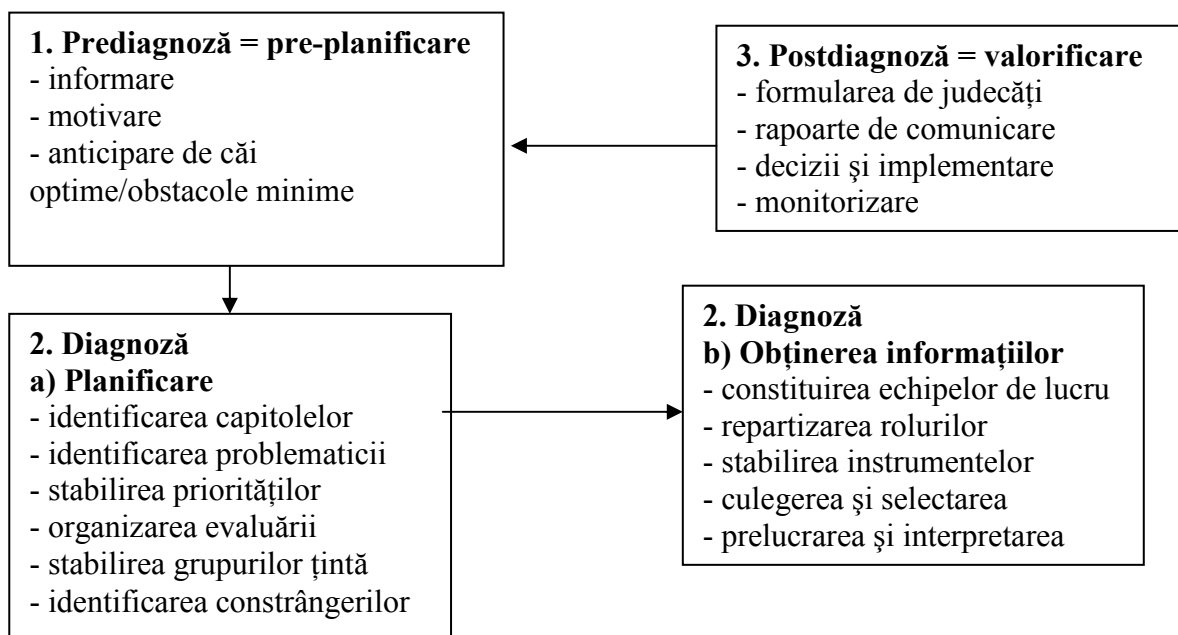
Misiunea, împreună cu țintele și opțiunile strategice ale unității școlare, reprezintă competența strategică a proiectului instituțional de dezvoltare a școlii.

3.2. Analiza diagnostică

Punctul de pornire al proiectului instituțional de dezvoltare a școlii îl reprezintă analiza mediului: intern (cultura organizațională, resursele curriculare, material – financiare și umane, oferta educațională actuală) și extern (identificarea și descrierea comunității și a grupurilor de interes, analiza nevoii și a cererii de educație pentru indivizi, grupuri și comunitate). Analiza presupune trei faze: diagnoza (cunoașterea), cognoza (recunoașterea), prognoza (oferta).

Diagnosticarea este o colectare sistematică și organizată de informații relevante în scopul abordării schimbării. Rod al unei inițiative interne și al muncii în echipă, ce trebuie înțeleasă ca o activitate permanentă, de îmbunătățire a calității, ca o experiență creativă, de analiză critică, ca o informare pentru decizie, o parte integrantă a activității școlare. Ea reprezintă o evaluare cu scop reglator, asigurând dezvoltarea managementului participativ. Diagnoza poate furniza informații despre: direcția în care pot fi îndreptate energiile

factorilor educaționali, calitatea comunicării, natura problemelor (proponeri, sugestii), procedurile de luare a deciziilor, nivelul de satisfacție și mândrie a colectivului, gradul de conștientizare față de problematica educațională. Iată care sunt principalele etape metodologice ale unei diagnoze solide ale unității școlare:

Se poate observa că o diagnoză complexă nu se reduce la o simplă analiză a ceea ce este, ci presupune și judecăți de valoare, precum și activități privind sarcina, indivizii și echipele de lucru care pregătesc elaborarea, implementarea, evaluarea și revizuirea proiectului. Un astfel de demers este continuu în timpul „vieții” unui proiect și se constituie într-un element foarte important de monitorizare și feed-back. Metodele de diagnoză au fost analizate la capitolul dedicat marketing-ului educațional și analizei de nevoi – de aceea, nu vom mai insista în acest capitol asupra acestei probleme.

3.3. Strategia proiectului

Calitatea distinctivă a unui proiect instituțional de dezvoltare a școlii este aceea că reunește, într-o viziune integratoare, politici și inițiative ale autorităților educative de nivel național și local, misiunea și valorile școlii, reușitele și nevoile de dezvoltare. Prin coordonarea tuturor aspectelor planificării, care, altfel, ar apărea separate, școala atinge un sens al obiectivei, împărțită de toți membrii colectivului, reușind totodată să administreze și să controleze sarcinile propriei dezvoltări.

Scopul schimbării prin proiectul instituțional de dezvoltare al școlii este acela de a ajuta școala să dea răspunsuri clare unor întrebări de tipul: “Unde ne aflăm?”, “Ce schimbări se impun?”, “Cum vom reuși să le realizăm?”, “Ce valori ne susțin?”, “Cine sunt beneficiarii schimbărilor propuse?” etc.

Țintele (sau scopurile) strategice derivă din misiune și reprezintă intențiile majore care vor fi realizate prin proiectul unității școlare și prin care va fi îndeplinită misiunea asumată. Ele sunt fixate pe o perioadă de 3-5 ani (care reprezintă orizontul optim de timp pentru un proiect de dezvoltare instituțională). Pentru a fi viabile și acceptate, obiectivele trebuie să îndeplinească anumite condiții:

- *Acceptabilitatea*: să fie pertinente, adecvate situației de fapt;
- *Motivabilitatea*: să ofere o motivație necesară și suficientă pentru eforturile pe care le presupune atingerea lor.

- *Comprehensibilitatea*: mesajul transmis să fie concret și clar pentru fiecare membru al organizației;
- *Tangibilitatea*: stările viitoare dezirabile pentru organizație să fie realiste și realizabile.
- *Flexibilitatea*: acțiunea să se desfășoare la momentul potrivit, permițând modificări în funcție de situația nou apărută.

Este important ca țintele strategice să fie realiste, clar formulate pentru a fi înțelese de toate grupurile de interes și, nu în ultimul rând, să răspundă intereselor și așteptărilor acestora. Pentru fiecare scop, este necesară expunerea motivelor și argumentelor pentru alegerea scopurilor respective, indicând:

- punctele slabe, aspectele nesatisfăcătoare sau amenințările reieșite din studiile diagnostice și de analiză a nevoilor;
- modul în care aceste puncte slabe, aspecte nesatisfăcătoare și amenințări pun sau vor pune în pericol, împiedica sau stânjeni realizarea misiunii sau chiar funcționarea normală a unității școlare.

Ca exemple de scopuri / ținte strategice:

- reconsiderarea managementului la nivelul școlii și al clasei în perspectiva egalizării șanselor;
- schimbarea valorilor de bază ale culturii organizaționale. Formarea corpului profesoral pentru aplicarea metodelor active, de grup. Inserția profesională a absolvenților;
- asigurarea, în fiecare an școlar, pentru fiecare profesor din școala a cel puțin 50 de ore de pregătire în funcție de nevoile identificate;
- introducerea unor inovații didactice în predarea disciplinelor de specialitate;
- programe educaționale specifice (educația ecologică, educația interculturală etc.);
- asigurarea, pentru fiecare elev din școală, a accesului la calculator pentru 1/2 oră săptămânal;
- crearea unui climat de siguranță fizică și libertate spirituală pentru elevii școlii;
- finanțarea: surse noi/idei noi pentru sursele vechi;
- formarea continuă a adulților;
- perpetuarea tradițiilor și a obiceiurilor locale;
- dezvoltarea unor parteneriate locale.

Aceste scopuri strategice nu se referă la funcționarea curentă a școlii sau la activități statutare (reglementate legal), deci obligatorii. Ele reprezintă domeniile pe care „comunitatea educațională” le consideră prioritare, pe care dorește să le dezvolte sau, după caz, să le îmbunătățească.

Opțiunile strategice reprezintă un alt element „peren” al proiectului școlar și derivă tot din misiunea unității școlare. Ele sunt selectate pornind tot de la punctele tari și oportunitățile constatate la diagnoza (ca resurse strategice), dar urmărind și compensarea slăbiciunilor și evitarea amenințărilor. Subliniind faptul că repertoriul opțiunilor strategice este mult mai larg, menționăm că principalele opțiuni strategice la dispoziția unităților școlare reprezintă, de fapt, accente strategice pe dezvoltarea unuia sau mai multor domenii funcționale:

- Dezvoltarea curriculară.
- Dezvoltarea resurselor umane.
- Atragerea de resurse financiare și dezvoltarea bazei materiale.
- Dezvoltarea relațiilor comunitare.

Desigur, pentru realizarea misiunii asumate pot fi combinate toate modalitățile menționate, iar acesta este cazul ideal. Însă, pe de altă parte, resursele disponibile sunt oricum limitate, iar opțiunea strategică indică prioritățile în alocarea și utilizarea resurselor disponibile. De exemplu, dacă ținta strategică este „perpetuarea tradițiilor și a obiceiurilor locale”, aceasta poate fi realizată, de exemplu, prin:

- dezvoltarea în cadrul curriculum-ului, la decizia școlii, a unor opțiuni adecvate - aceasta fiind opțiunea curriculară;
- informarea și formarea corpului profesoral în domeniul tradițiilor și al culturii locale - este parte a opțiunii pentru „resursa umană”;
- achiziționarea unor materiale informative care se referă la tradițiile și obiceiurile locale și realizarea unui punct de documentare și a unei baze de date – indică opțiunea pentru „dezvoltarea bazei materiale”;
- identificarea „depozitarilor” obiceiurilor și ai tradițiilor locale în cadrul comunității și utilizarea lor ca „resurse educaționale” - este opțiunea „comunitară”.

Atât țintele, cât și opțiunile strategice, trebuie argumentate: vor fi explicitate motivele pentru care au fost selectate acele scopuri și căi strategice ale dezvoltării unității școlare. Este evident că aceste opțiuni au la bază misiunea școlii și diagnoza ofertei educaționale curente, a nevoilor de educație și a nevoilor de dezvoltare instituțională.

Strategia reprezintă documentul fundamental pe termen lung al unei organizații, care cuprinde scopurile (țintele strategice), opțiunile strategice și alocarea generală a resurselor (clasele principale de resurse) necesare atingerii lor. Identificarea principalelor clase de resurse disponibile și anticipate întărește opțiunea sau opțiunile strategice, evident pe baza unei cunoașteri aprofundate și în detaliu a resurselor existente la nivelul școlii și al comunității. Este vorba de toate categoriile de resurse: umane, materiale și financiare, de timp, de expertiză și de experiență, de autoritate și putere (vezi, mai jos, și capitolul dedicat planificării operaționale). Important este ca țintele strategice să aibă prioritate în fața resurselor existente, iar punctele tari ale unității școlare, combinate cu oportunitățile din mediu, să fie definite, așa cum am menționat deja, drept resurse strategice. În consecință, dacă se consideră absolut necesară prezența unui scop strategic, el va fi menținut, chiar dacă nu există momentan, resurse pentru atingerea lui, dar, pe de altă parte, va fi întocmit un program suplimentar de atragere a resurselor deficitare (vezi și paragraful următor, dedicat programelor).

Termenele de aplicare (demarare, încheiere și etape esențiale) trebuie să fie specificate în strategie. Ele derivă, de asemenea, din gradul de complexitate al țăntelor strategice și din opțiunile strategice. Este bine ca „lansarea” unui proiect strategic să fie amânată până când există niște premise minimale ale succesului: diagnoze și studii de nevoi, certitudinea obținerii unor resurse, aprobarea și asumarea lui de către reprezentanții grupurilor de interes, o echipă managerială capabilă etc. În general, o strategie se elaborează pentru 3-5 ani, dar termenul de aplicare, chiar dacă este menționat, este bine să nu fie „bătut în cuie” pentru că, aproape sigur, vor apărea elemente noi care vor întârzia sau, dimpotrivă, vor accelera atingerea țăntelor strategice. De aceea, în scop de facilitare a monitorizării și evaluării, vor fi prevăzute etape intermediare în realizarea țăntelor strategice - nu mai mici de 1 an la nivelul în discuție, cel strategic. Detalierea termenelor la nivel de luni, săptămâni și chiar zile va fi făcută în planurile operaționale de implementare a programelor. Rezultatele așteptate în urma aplicării strategiei nu trebuie să lipsească din strategia de dezvoltare instituțională. Ele definesc efectivitatea ofertei educaționale, modul în care aceasta satisface, mai bine și mai complet decât anterior, nevoile individuale, de grup și comunitare ale clienților (elevi, părinți, autorități locale, agenți economici etc.) respectând, totodată, standardele naționale existente. Aceste rezultate funcționează și ca indicatori generali de performanță (măsurabili cantitativ sau calitativ) ai întregii strategii: dacă au fost obținute aceste rezultate, înseamnă că strategia a fost aplicată cu succes. Cu toate că este de la sine înțeles, vom sublinia, și aici, necesitatea definirii unor rezultate (în funcție de țăntele și de opțiunile strategice) cu impact sistemic durabil, manifestat prin:

1. Politici și strategii dezvoltate la nivel local – consistente cu programele naționale de reformă și cu strategiile județene – reprezentate prin proiecte de dezvoltare instituțională sau de ameliorare școlară, planuri manageriale, planuri de marketing etc.

2. Noi structuri organizaționale și de comunicare – inclusiv structuri „relaxate” de tip rețea – dezvoltate atât în relațiile interinstituționale, cât și cu comunitatea locală.
3. Grupuri cheie de persoane formate și care acționează ca multiplicatori de program la nivel local și regional – formatori, lideri școlari și nivelul de bază al managementului (șefi de arii curriculare, șefi de catedre și de cercuri metodice, responsabili cu formarea continuă etc.).
4. Echipamente și alte resurse materiale care vor fi disponibile și după încheierea proiectului și /sau pentru alte activități educaționale.

Studiul de fezabilitate este un element util, dar nu neapărat obligatoriu pentru proiectul de dezvoltare instituțională. Acest tip de analiză oferă un prim feed-back referitor la posibilitățile de realizare concretă a proiectului de dezvoltare instituțională. El are în vedere aspectele legate de condițiile de reușită, impactul și rezultatele scontate, efectele dezirabile și cele perverse. El presupune 2 etape:

- *inventarul resurselor: materiale* (spații, dotări, echipamente etc.); financiare (bugetul disponibil, sursele existente, probabile și posibile de venituri); umane (numărul de persoane, pregătirea, disponibilitatea etc.);
- *concilierea existentului cu proiectatul* - analiza modului în care efectele scontate pot fi obținute și estimarea impactului proiectului (vezi mai sus).

Realismul și fezabilitatea financiară ale strategiilor, programelor și planurilor de implementare se vor realiza, în principal, prin: *țintele strategice* - în număr rezonabil - vor fi stabilite în mod realist și cu acordul principalelor grupuri de interes din școală (profesori, elevi, părinți etc.), *resursele financiare necesare* - atât cele de la buget, cât și cele atrase din alte surse - vor fi clar identificate, vor fi disponibile în termeni reali și alocate pe baza unor relații de tip contractual cu potențialii finanțatori.

Continuitatea proiectului, care va fi garantată prin identificarea din timp a resurselor necesare asigurării impactului sistemic și după terminarea proiectului. Fezabilitatea este întărită de ceea ce în marketing se numește “avantajul competitiv” - prin ce anume noile servicii și produse oferite, ca urmare a implementării strategiei, satisfac nevoilor consumatorilor potențiali și sunt, implicit, superioare celor furnizate de către concurenți sau scopurile și opțiunile strategice selectate au rezultate superioare cu un consum mai mic de resurse.

În concluzie, strategia constă în traducerea ideii de dezvoltare școlară într-un ansamblu de decizii, determinând astfel actele de îndeplinit în funcție de diferitele situații ce se pot prezenta în viitor. Ea trebuie să fie globală (să cuprindă ansamblul unității școlare), integrată (să se conformeze celorlalte sisteme și obiective sociale) și de durată (pe termen lung), concertând doritul cu posibilul și probabilul.

Bibliografie:

1. Alexandru, I., *Administrație publică. Teorii. Perspective*, Ed. Lumina Lex, București, 1999.
2. Alexandru, I., *Știința administrației*, Ed. Economică, București, 2001.
3. Matei, Ani, *Economie publică. Analiza economică a deciziilor publice*, Ed. Economică, București, 2003.
4. Matei, Lucica, *Servicii publice*, Editura Economică, București, 2004.
5. Matei, Lucica, *Management public*, Ediția a II-a, revizuită, Editura Economică, București, 2006.
6. Alois, Gherguț, *Management general și strategic în educație*, 2007, Editura Polirom, Iași, 2007.
7. Marinescu, Cosmin, *Educația: perspectiva economică*, Editura Economică, București, 2001.

8. Institutul de Științe ale Educației, *Manual de management educațional pentru directorii de unități școlare*, Editura ProGnosis, București, 2000
9. Institutul de Științe ale Educației, *Managementul educațional pentru instituțiile de învățământ*, Editura ProGnosis, București, 2001
10. Åse Gornitzka and Ulf Sverdrup ARENA Working Paper Series,(2008) „Who are the experts? The informational basis of EU decision-making”
11. Å. Gornitzka, P. Maassen, J. P. Olsen, and B. Stensaker ARENA Working Paper Series,(2006) “Europe of Knowledge”: Search for a New Pact
12. N. Fligstein and W. Sandholtz. „The Institutionalization of European Space.” In A. Stone Sweet, W. Sandholtz, and N. Fligstein, (2001)., *The Institutionalization of Europe*. Oxford:Oxford University Press: 1-28.
13. Fritz W. Scharpf *The European Social Model: Coping with the Challenges of Diversity*
14. Klingner, D.E, Nalbandian, J. (1993), “*Public Personnel Management: Context and Strategies*”, Prentice Hall, New Jersey
15. Ginsberg, L. (1988), „*New Management in Human Services* ”, NASW Press, SilverSpring, Maryland.
16. Peter Maassen, Maria Martens, Ulf Sverdrup, Johanna Witte, Øivind Bratberg , conferința Connex din Oslo 27-28 Mai 2005 și seminarul Douro6 Octombrie 2006
17. Damien Geradin, Nicolas Petit, (2004),”*The Development of Agencies at EU and National Levels:Conceptual Analysis and Proposals for Reform* ”.
18. David Aspin și Judith Chapman,” *Values Education and Lifelong Learning* ”, 2007.
19. Warren Bennis Patricia, Ward Biederman (1998) „*The Secrets of Creative Collaboration* ”
20. ASE GORNITZKA, ARENA , Working Paper, NR.2, IAN 2007
21. Jerry Kinard „, Management ” Houghton Mifflin College Div , Published date: 1988
22. Quin, Cl., Jeannot. 1997), *Un service public pour les europeens*, La documentation Francaise
23. Alex Schneider, Neil Burton, *Personal intelligences: The fourth pillar of school principalship?*, *Management in Education* 2008 British Educational Leadership, Management &Administration Society (BELMAS), Vol 22(4): p. 22-30.
24. Jane Phillips “*The future of school governance, Educational excellence and community enhancement going hand in hand* ”, *Management in Education* 2008 British Educational Leadership, Management &Administration Society (BELMAS), Vol 22(4): p. 18–21.
25. Conferința de la Londra, mai 2007.
26. Conferința de la Bergen, mai 2005.
27. [Declarația de la Bologna](#) 19 iunie 1999.

Fundamentarea nevoilor de finanțare și formula de alocare a fondurilor pe bază de costuri medii pe elev

Doctorand Viorel Botea
Inspector Școlar General al Județului Brăila

Abstract:

Annual budget of a school include, on the one hand, total income/cash funds available to school for a period of one year, the sources of origin and, on the other hand, total expenditure is expected to perform in the same period in accordance with unit needs and budget classification established by law. Basic level of funding expenditure is mainly determined by the number of pupils trained in a school and average cost / pupil approved nationwide.

Keywords: *financing, budget, costs, indicators.*

1. Elemente de fundamentare

Bugetul anual al unei unități de învățământ cuprinde, pe de o parte, totalitatea veniturilor/fondurilor bănești de care dispune școala pe o perioadă de un an, pe surse de proveniență și, pe de altă parte, totalitatea cheltuielilor prevăzute a se efectua în aceeași perioadă, în conformitate cu nevoile unității și cu clasificarea bugetară stabilită prin lege.

Necesarul total de resurse financiare care se va regăsi în veniturile înscrise în bugetul anual al unității de învățământ se stabilește/fundamentează pe următoarele categorii de fonduri:

- fondurile aferente finanțării de bază;
- fondurile aferente finanțării complementare;
- fondurile aferente finanțării suplimentare.

Finanțarea de bază sau finanțarea proporțională cu numărul de elevi/preșcolari are în vedere fondurile necesare acoperirii următoarelor categorii de cheltuieli:

- cheltuielile de personal didactic și nedidactic aferent desfășurării în bune condiții a procesului de învățământ;
- cheltuielile pentru perfecționarea personalului didactic;
- cheltuielile pentru procurarea manualelor școlare acordate în mod gratuit elevilor din învățământul preuniversitar;
- dotări cu mijloace de învățământ;
- cheltuieli materiale și pentru servicii curente;
- cheltuieli pentru asigurarea unor facilități de transport pe calea ferată acordate elevilor și cadrelor didactice.

Nivelul cheltuielilor aferente finanțării de bază este preponderent determinat de numărul de elevi școlarizat într-o unitate de învățământ și mărimea costului mediu/elev aprobat la nivel național. Este motivul pentru care finanțarea de bază se mai numește și finanțare proporțională cu numărul de elevi/preșcolari.

Finanțarea complementară are în vedere fondurile necesare următoarelor categorii de cheltuieli:

- cheltuieli de capital;
- cheltuieli cu cofinanțarea unor programe naționale de reabilitare a infrastructurii școlare realizate cu finanțare externă;
- cheltuielile cu bursele elevilor;
- cheltuielile cu subvenționarea activității cantinelor și internatelor școlare;
- cheltuielile pentru finanțarea unor programe naționale de sprijin al elevilor – Programul „Bani pentru calculator”, „Laptele și cornul”, „Rechizite școlare” etc.;
- cheltuieli pentru asigurarea unor facilități acordate elevilor și cadrelor didactice pentru transportul auto;
- cheltuieli pentru activități cultural-educative și sportive.

Fondurile aferente finanțării complementare sunt destinate acoperirii acelor cheltuieli al căror nivel nu este determinat nemijlocit de numărul de elevi școlarizați, ci de alți factori cum ar fi: starea, vechimea și dispersia spațiilor de învățământ existente și mărimea spațiilor și dotărilor aferente unor activități sociale și cultural recreative, internatelor și cantinelor școlare, parcuri și terenuri sportive, cluburi etc.

Nivelul fondurilor pentru finanțarea complementară se stabilește pe baza unor note de fundamentare și a unor devize de cheltuieli și/sau a unor indicatori de consum prevăzuți în actele normative referitoare la unele domenii – burse, facilități sociale și de transport etc., precum și pe datele oferite de condițiile concrete ale fiecărei unități școlare.

Finanțarea suplimentară are în vedere fondurile care trebuie alocate în plus față de cele aferente finanțării proporționale cu numărul de elevi și care sunt determinate de:

- necesitatea unui efort financiar suplimentar pentru desfășurarea procesului de învățământ, determinat de: școlarizarea elevilor aparținând minorităților naționale;
- necesitatea atragerii și menținerii în învățământ a copiilor și tinerilor de vârstă școlară care manifestă tendințe de abandon școlar;
- prezența în școală a unor elevi cu probleme sociale deosebite;
- stimularea elevilor cu capacități creative și de învățare deosebite;
- școlarizarea elevilor cu dizabilități de învățare.

Cuantumul fondurilor aferente finanțării suplimentare se stabilește pe baza unor indicatori de cost pe elev necesar a fi finanțat suplimentar și a numărului de elevi existenți într-o unitate de învățământ și aflați în una dintre situațiile enunțate mai sus. Nivelul acestor indicatori se stabilește pe baza unor studii de caz și este aprobat de MECI.

Finanțarea suplimentară se acordă cu condiția ca unitățile de învățământ să dezvolte pentru elevii în situațiile enumerate mai sus, programe speciale aprobate prin curriculum, avizate de consiliul de administrație și aprobate de ordonatorii de credite.

Finanțarea suplimentară de care beneficiază elevii care se află în situațiile enumerate mai sus, constituie un adaos la costul mediu pe elev aferent finanțării de bază.

În această situație, pentru ușurarea calculelor de fundamentare a bugetului școlii, suplimentul de fonduri necesare acestor elevi se calculează ca procent din costul mediu pe elev.

Fondurile pentru finanțarea complementară și cele pentru finanțarea suplimentară vor fi incluse în bugetul unității împreună cu fondurile pentru finanțarea de bază, pe articole și alineate de cheltuieli, dar vor fi evidențiate separat în notele de fundamentare privind finanțarea complementară și, respectiv, suplimentară care vor însoți proiectul de buget ce va fi înaintat spre aprobare consiliului local.

2. Indicatori de fundamentare a necesarului de fonduri

a. Pentru finanțarea de bază necesarul de fonduri va fi proiectat pe baza următorilor indicatori de fundamentare:

- numărul de elevi, preșcolari școlarizați evidențiați pe trepte de învățământ și profiluri de specialitate în cazul liceelor și claselor SAM respectiv;
- număr preșcolari program săptămânal;
- număr preșcolari program prelungit;
- număr preșcolari program normal;
- număr elevi învățământ primar;
- număr elevi învățământ gimnazial;
- număr elevi învățământ liceal și pe profile teoretic, tehnologic, vocațional;
- număr elevi învățământ SAM și pe profile;
- cost mediu pe elev stabilit prin OMECI;
- indicatori de diferențiere a costului mediu pe elev în funcție de mediu rural-urban, trepte și profiluri de învățământ.

Nivelul costului mediu și al indicatorilor de diferențiere pentru finanțarea de bază vor fi preluați de către directorii de școli din documentele oficiale emise de MECI și/sau publicate pe site-ul acestui minister.

b. Pentru finanțarea complementară:

Necesarul de fonduri pentru finanțarea complementară se stabilește pe baza unor indicatori sau elemente/documente de fundamentare în funcție de specificul activităților ce urmează a fi finanțate, după cum urmează:

- cheltuieli de capital – proiecte de lucrări și devize estimative;
- cheltuieli pentru reabilitarea/consolidarea spațiilor de învățământ prin finanțare externă – valoarea proiectelor și devizelor de lucrări aprobate a fi cofinanțate;
- cheltuieli cu subvenționarea activității cantinelor și internatelor școlare - valoarea subvenției/elev acordată de la bugetul de stat sau bugetul local; nivelul taxelor de internat sau cantină perceput de la elevi;
- cheltuieli pentru finanțarea unor programe naționale de sprijin al elevilor – numărul de elevi beneficiari ai programului și valoarea/elev înscrisă în costul fiecărui program;
- cheltuielile cu bursele elevilor – numărul de elevi care au dreptul/îndeplinesc condițiile legale să beneficieze de bursă și nivelul mediu al bursei;
- cheltuieli pentru asigurarea unor facilități acordate elevilor și cadrelor didactice pentru transportul auto – numărul de elevi și cadre didactice beneficiare; valoarea anuală a cheltuielilor de transport respectiv – abonament auto, decontare transport autoturism etc.

O parte din indicatorii valorici ai acestor cheltuieli sunt înscrși în actele normative (burse, rechizite școlare etc.) alți indicatori, cum sunt transportul cadrelor didactice și elevilor vor fi stabiliți de către consiliile locale, dacă prin lege nu se prevede altfel.

c. Pentru finanțarea suplimentară

Fundamentarea necesarului de fonduri pentru finanțarea suplimentară se realizează pe baza unor indicatori al căror nivel este stabilit ca un procent din costul mediu/elev aferent finanțării de bază.

Aceste fonduri se acordă numai pe baza unor propuneri de finanțare suplimentară aprobat de ISJ și consiliile locale, în condițiile respectării unor cerințe obligatorii pentru constituirea lor, înscrise în programele de finanțare. Aceste cerințe sunt specifice domeniului de activitate pentru care se constituie fondul. Nivelul cheltuielilor pentru finanțarea suplimentară este calculat în final ca procent din costul pe elev aferent finanțării de bază pentru fiecare categorie de elevi beneficiari. Exemple de indicatori prezentați în acest studiu:

- ❖ nivelul costurilor suplimentare la unitățile de învățământ în care învață elevii rromi este de 3,07% din costul pe elev aferent finanțării de bază x numărul de elevi beneficiari;
- ❖ volumul fondurilor suplimentare necesare elevilor cu dizabilități este egal cu 2,59% din costul pe elev aferent finanțării de bază x numărul de elevi beneficiari;
- ❖ volumul fondurilor suplimentare necesare elevilor aparținând grupurilor defavorizate (neșcolarizați și abandonare școlară) este de 6,3% din costul pe elev aferent finanțării proporționale x numărul de elevi beneficiari;
- ❖ volumul fondurilor suplimentare necesare elevilor cu nevoi sociale, calculat în funcție de zona de risc al sărăciei determinată în funcție de rata șomajului și gradul de sărăcie.

Indicatorii de suplimentare sunt calculați într-un procent „k” față de costul mediu sunt după cum urmează:

- 0,65% pentru zona de risc mare;
- 0,43% pentru zona de risc mediu;
- 0,21% pentru zona de risc mic.

și se calculează după formula:

$$\text{volum fonduri} = K \times C \times E$$

în care:

K = coeficientul de suplimentare a costului mediu,

C = costul mediu pe elev aferent finanțării de bază,

E = numărul de elevi din unitățile care au acces la folosirea acestor fonduri.

3. Elaborarea proiectului de buget

Proiectul de buget pentru următorul an financiar se elaborează de directorul unității de învățământ împreună cu șeful compartimentului financiar-contabil.

Pentru elaborarea acestui document el are la dispoziție și se folosește de următorii indicatori:

a. Pentru finanțarea de bază

- număr de elevi, preșcolari pe trepte de învățământ – preșcolar cu program normal, prelungit sau săptămânal, primar, gimnazial, liceal, SAM, după caz;
- nivelul costului mediu standard aprobat de MECI reprezentând costul mediu pe un elev din învățământul gimnazial, dintr-o școală generală cu 500 elevi din mediu urban;
- indicatorii de diferențiere ai costului mediu standard în funcție de: mediu rural-urban, nivelul de învățământ: preșcolar (săptămânal, prelungit, normal), primar, liceal – pe profiluri de specialități – umanist, economic, vocațional, de artă; SAM pe profiluri de specialitate.

Volumul fondurilor provenite de la bugetul de stat și bugetul local pentru finanțarea de bază (F_b) este determinat ca produs între numărul de elevi din școală, costul standard și coeficientul de diferențiere pentru mediu rural-urban, nivelul de învățământ și profilul de specialitate, conform următoarei formule:

$$F_b = C_s \times E_i \times K_i \times K_{ri}$$

unde

F_b = volumul de fonduri pentru finanțarea proporțională

C_s = costul standard pe elev în învățământul gimnazial mediul urban

E_i = numărul de elevi școlarizați în nivelul/profilul „i” de învățământ

$i_{1...n}$ = nivelul/profilul de învățământ preșcolar, primar, gimnazial, liceal și profiluri

K_i = coeficientul de corecție pe niveluri și profiluri de învățământ

K_{ri} = coeficientul de corecție pentru mediul rural aferent nivelului/profilului „i” de învățământ

b. Pentru finanțarea complementară

Necesarul de fonduri pentru finanțarea complementară se calculează ca sumă a cheltuielilor ce trebuie acoperite în anul financiar pentru fiecare categorie de activități/domenii care intră în sfera acestei forme de finanțare, după următoarea formulă:

$$F_c = \sum F_{ci}$$

unde

F_c = fondul aferent finanțării complementare

F_{ci} = fondul necesar acoperirii cheltuielilor din domeniul „i” de activitate, respectiv:

- cheltuieli de capital;
- subvenții cantine și internate școlare;
- subvenții pentru derularea de programe naționale de sprijin social, burse pentru elevi;
- facilități acordate elevilor și cadrelor didactice pentru transportul auto etc.

Fiecare dintre aceste domenii de finanțat este fundamentat prin indicatori specifici și în funcție de numărul de beneficiari ai acestor fonduri – elevi și/sau cadre didactice.

c. Pentru finanțarea suplimentară

Necesarul de fonduri aferent acestei categorii de finanțare se calculează pentru fiecare activitate finanțată suplimentar pe baza indicatorului de cheltuieli corespunzător specificului acestei activități așa cum am arătat la pct. 5.2. „Indicatori de fundamentare a necesarului de fonduri” din prezentul studiu.

Necesarul de fonduri pentru finanțarea suplimentară F_s se calculează după următoarea formulă:

$$F_s = \sum E_{si} \times Cs \times K_{si}$$

în care

F_s = fondul necesar finanțării suplimentare

E_{si} = numărul de elevi care beneficiază de categoria „ i ” de activitate ce va fi finanțată suplimentar

Cs = costul standard

K_{si} = coeficientul de corecție ce se aplică costului standard pentru domeniul de activitate finanțat suplimentar

Domeniile „ i ” ce se pot finanța suplimentar sunt:

- elevii școlarizați care învață în limbi ale minorităților naționale;
- elevii rromi pentru care sunt organizate programe speciale de pregătire;
- elevi cu dizabilități de învățare;
- elevi aparținând unor grupuri defavorizate – neșcolarizați, abandon școlar, etc.;
- elevi cu performanțe școlare deosebite;
- elevi cu nevoi sociale.

Pentru fiecare din aceste categorii de activitate/domeniu de finanțat se calculează nevoia de fonduri pentru finanțare suplimentară cu condiția existenței unui program de pregătire/ajutor aprobat de ISJ și/sau de consiliul local, după caz.

Necesarul de fonduri ce va fi inclus în bugetul unității de învățământ este dat de suma fondurilor rezultate din aplicarea formulelor, de volumul pentru finanțarea de bază, complementară și suplimentară:

$$F_B = F_b + F_c + F_s$$

Necesarul de fonduri astfel calculat va fi repartizat în proiectul de buget pe articole și alineate de cheltuieli conform clasificăției bugetare prevăzută în lege.

Dacă o anumită categorie de cheltuieli aferente finanțării complementare sau suplimentare nu va fi suportată de școală ci nemijlocit de către consiliul local sau ISJ, această cheltuială nu va fi evidențiată în bugetul unității de învățământ, ea regăsindu-se în bugetele ordonatorilor de credite care le finanțează nemijlocit, respectiv bugetul local, bugetul ISJ, al consiliului județean, al MECI, etc.

Necesarul de fonduri pentru aceste activități va fi însă calculat de școală și înaintat la consiliul local sau ISJ, după caz.

4. Circuitul informației pentru fundamentarea și aprobarea volumului de fonduri alocat învățământului

Pentru fundamentarea necesarului de fonduri ce va trebui alocat de bugetul local având ca sursă de finanțare bugetul de stat, bugetul consiliului județean și veniturile proprii ale bugetului local este nevoie de calculul acestui necesar pe fiecare verigă administrativ – comună, oraș, municipiu, județ și nivelul național.

Propunerile formulate de școli vor fi înaintate la consiliul local care la rândul lui va prelucra datele primite, le va transmite prin proiectele proprii de buget spre verigile superioare, după cum urmează:

a. La nivel de școală – consiliul de administrație al școlii analizează și avizează proiectul de buget întocmit de director. Această analiză are în vedere respectarea hotărârilor și aprobărilor anterioare referitoare la strategia de dezvoltare a școlii, cifra de școlarizare, curriculum la dispoziția școlii, programele de finanțare complementară și suplimentară. Proiectul de buget al școlii întocmit de director și șeful compartimentului financiar-contabil va fi avizat de consiliul de administrație al școlii și trimis la consiliul local însoțit de următoarele documente:

- nota de fundamentare a necesarului de fonduri pentru finanțarea proporțională cuprinzând indicatorii de fundamentare;
- note de fundamentare a necesarului de fonduri aferente finanțării complementare și programele de finanțare pe fiecare domeniu/activitate care beneficiază de finanțare complementară - cheltuieli de capital, cantine și internate școlare etc.;
- nota de fundamentare a necesarului de fonduri aferente finanțării suplimentare însoțită de programele ce urmează a fi finanțate și devizul fiecărui program în parte.

b. La nivel de Consiliu local

Consiliul local primește de la fiecare școală proiectul de buget împreună cu memoriile și notele de fundamentare. Aceste proiecte sunt analizate și corectate după caz, ținându-se seama de:

- respectarea programului de dezvoltare a școlii aprobat anterior, a cifrei de școlarizare pe trepte și specializări, după caz, avizate de consiliul de administrație și aprobate de factorii competenți;
- aprobările date pentru proiectele de dezvoltare și modernizare a școlii;
- programele de finanțare complementară și suplimentară aprobate prin lege sau de alte organisme competente, inclusiv consiliul local.

În funcție de aceste analize proiectul de buget al fiecărei școli se corectează iar datele astfel corectate se introduc ca date de fundamentare a necesarului de fonduri pentru învățământ, ce vor fi incluse în proiectul bugetului local.

Necesarul de fonduri pentru învățământ va fi fundamentat pe forme de finanțare – proporțională, complementară și suplimentară și pe surse de proveniență a fondurilor, respectiv: venituri proprii ale bugetului local, subvenții/alocații din unele venituri ale bugetului de stat și fondul de echilibrare a bugetelor locale ce se formează la consiliul județean sau MFP, după caz.

După această operațiune consiliul local formulează către consiliul județean cereri de fonduri care urmează a fi alocate de la bugetul de stat și bugetul consiliului județean pentru anul financiar următor și care, conform legii, trebuie să acopere o parte din finanțarea proporțională, complementară și suplimentară. Cererile sunt înaintate împreună cu notele de fundamentare pentru fiecare formă de finanțare, proporțională, complementară și suplimentară.

c. La nivelul Consiliului județean

Consiliul județean cumulează datele primite de la consiliile locale reprezentând nevoile de fonduri pentru învățământ și calculează indicatorii de diferențiere pe localități a costurilor pe elev. Pe baza acestor date fundamentează nevoia de fonduri pentru învățământ ce va fi solicitată la bugetul de stat pentru cele trei forme de finanțare precum și volumul de fonduri necesar a fi alocat pentru învățământ din fondul de echilibrare a bugetelor locale.

Necesarul de fonduri astfel calculat va fi comunicat MECI - CNFIP pentru ca acest organism să analizeze modul în care au fost fundamentate și măsura în care costurile medii pe județe corespund sau se abat de la costurile medii pe țară.

d. La nivelul MECI-CNFIP și MFP

CNFIP analizează propunerile Consiliului Județean pentru fondurile ce urmează a fi alocate învățământului de la bugetul de stat și împreună cu consiliile județene și MFP operează, după caz, unele corecții generate de eventualele erori în fundamentarea nevoilor, pe forme de finanțare - de bază, complementară și suplimentară. Cu acest prilej, CNFIP verifică, de asemenea, dacă în fundamentarea necesarului de fonduri pentru învățământ au fost respectați indicatorii de cost standard și de corecție/diferențiere aprobați. În urma acestor analize, CNFIP propune nivelul de fonduri pentru învățământ care să fie alocate de la bugetul de stat pe forme de finanțare - proporțională, complementară și suplimentară.

Cuantumul fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru finanțarea de bază reprezintă procente de acoperire a costurilor standard pe articole sau elemente de cheltuieli, ca de exemplu: 100% cheltuieli de personal, 100% manuale școlare, 75% burse sociale, 25% cheltuieli materiale curente, 100% facilități de transport CFR pentru elevi și cadre didactice etc.

Pentru finanțarea complementară partea de fonduri repartizată de guvern pentru programele naționale cu finanțare externă este conform actelor normative în vigoare, 100% cheltuieli pentru rechizite școlare, 100% pentru derularea programelor „Bani pentru calculator”, etc.

Pentru finanțarea suplimentară necesarul de fonduri este stabilit prin consultare cu reprezentanți MAI și MFP prin însumarea cererilor justificate ale fiecărui consiliu județean – cereri care sunt însoțite de mențiunea că programele finanțate suplimentar sunt aprobate de instituțiile și organismele în drept.

Necesarul de fonduri la nivel național însușit de conducerile MECI și MAI, pe cele trei forme de finanțare este comunicat de MECI Ministerului Finanțelor Publice pentru a fi inclus în proiectul legii bugetului de stat. Cu acest prilej MECI comunică MFP și indicatorii de diferențiere pe județe a acestor categorii de fonduri.

MFP include în proiectul de lege a bugetului de stat indicatorii reprezentând necesarul de fonduri ce vor fi alocate de la bugetul de stat pentru învățământ pe cele trei forme de finanțare.

Nivelul acestor indicatori va fi aprobat prin legi anuale ale bugetelor de stat.

5. Formula de alocare a fondurilor

Prin legea anuală a bugetului de stat se aprobă nivelul fondurilor ce vor fi alocate învățământului de la bugetul de stat pe trei destinații distincte: finanțare de bază, finanțare complementară și finanțare suplimentară.

Volumul fondurilor alocate, aprobate prin lege poate fi în cel mai fericit caz la nivelul propunerilor formulate de MECI și MAI. De regulă însă, mărimea fondurilor alocate este mai mică decât cea propusă de MECI și MAI. În consecință, costul pe elev aprobat prin legea bugetului poate fi egal sau mai mic decât costul pe elev propus de MECI-CNFIP.

Și în prima și în cea de a doua situație, la repartizarea fondurilor pe județe, și de aici pe consilii locale și mai departe spre școli fondul pentru finanțarea proporțională aprobat prin lege se va aloca în mod echitabil pe baza indicatorilor de diferențiere privind costul mediu pe elev calculați și adoptați în faza propunerilor proiectelor de buget, indicatorii calculați la nivel de școală, respectiv consiliul local, consiliu județean și nivel național.

Repartizarea fondurilor se face după cum urmează: de la bugetul de stat către consiliile județene, repartizarea fondurilor se realizează pe baza coeficienților de diferențiere între județe calculate de CNFIP și însușite de conducerea MECI și MAI. Paralel cu fondurile pentru finanțarea de bază care vor ajunge în totalitate în bugetele școlilor, de la bugetul de stat se alocă fonduri și pentru finanțarea complementară și suplimentară.

Fondurile aprobate prin legea bugetului de stat pentru finanțarea complementară și suplimentară se repartizează pe județe în cuantumurile propuse de CNFIP, însușite de MECI și MAI în baza programelor de finanțare aprobate de factorii de decizie de la diverse

niveluri – local, județean, central și numai pentru acele programe care vor fi finanțate prin școli sau nemijlocit de consiliul județean sau consiliile locale.

Cuantumul fondurilor pentru finanțarea complementară și suplimentară care prin lege este realizată nemijlocit de MECI sau ISJ va fi comunicat MECI pentru a fi inclus în bugetul acestuia.

Consiliile județene repartizează consiliilor locale fondurile primite de la bugetul de stat pentru finanțarea de bază proporțională cu numărul de elevi. Alocarea se face pe baza costului de bază pe elev, aprobat prin legea bugetului și a indicatorilor de diferențiere pe fiecare localitate în parte.

Alături de fondul de la bugetul de stat alocat după procedeul prezentat mai sus, consiliile județene vor aloca consiliilor locale dezavantajate economic și social sume din fondul de echilibrare a bugetelor locale pe baza indicatorilor de diferențiere stabiliți de legea finanțelor publice pentru învățământ, ca de exemplu: numărul de elevi la 1000 locuitori, raportul între venitul local și numărul de elevi școlarizați, gradul de șomaj și sărăcie din diferite localități etc.

Fondul de echilibrare poate fi alocat consiliilor locale fie pentru completarea nevoilor de finanțare de bază fie pentru acțiunile/programele căror cheltuieli vor fi acoperite din finanțarea complementară sau suplimentară. Sumele de bani acordate din fondul de echilibrare a bugetelor locale se acordă pe bază de cereri fundamentate ale consiliilor locale atunci când din veniturile acestora și din fondurile de la bugetul de stat nu pot fi asigurate în întregime nevoile finanțării de bază.

Fondurile pentru finanțarea de bază aprobate de la bugetul de stat și din fondul de echilibrare a bugetelor locale se alocă consiliilor locale pe baza indicatorilor de diferențiere calculați în faza de proiectare bugetară și însușite de Consiliul Județean.

Sumele de bani acordate pentru acțiunile ale căror cheltuieli sunt asigurate prin finanțarea complementară sau suplimentară, se acordă pe baza programelor de finanțare aprobate și însușite de Consiliul Județean.

Consiliile locale primesc de la consiliile județene pe baza formulelor de alocare prezentate anterior, fonduri de la bugetul de stat și din fondul Consiliului Județean de echilibrare a bugetelor locale separat pentru finanțarea de bază, complementară și suplimentară.

La fondurile primite de la consiliul județean, fiecare consiliu local adaugă din venituri proprii fonduri pentru acoperirea cheltuielilor pentru finanțarea de bază la nivel de localitate.

Fondurile provenite, pentru finanțarea de bază, de la bugetul de stat, fondul pentru echilibrare de la Consiliul Județean și veniturile proprii pot în cel mai bun caz să acopere integral necesarul de fonduri formulat de conducerea de școli prin proiectul de buget și transmis în etapa de proiect consiliului local. În acest caz, pentru învățământ se alocă fiecărei unități școlare, o sumă globală corespunzătoare costului mediu/elev și numărului de elevi din unitate, pe baza formulei:

$$F_{bi} = C_{mi} \times E_i$$

unde:

F_{bi} = suma globală acordată școlii pentru finanțarea de bază al școlii „i”

C_{mi} = costul mediu pe școala „i”

E_i = numărul de elevi din școala „i”

În cazul în care fondul pentru învățământ alocat din cele trei surse și aprobat de consiliul local este mai mic decât cel prezentat în etapele anterioare acesta se repartizează la școli proporțional cu numărul de elevi din fiecare unitate de învățământ sau pe baza costului mediu pe elev, aprobat pe localitate și indicatorii de diferențiere pe școli, calculat la nivel de localitate.

În acest caz : fondul alocat unei școli „i” pentru finanțarea de bază este egal cu:

$$F_{as_i} = C_{ml} \times k_a \times NE_i \times k_i$$

unde

F_{as_i} = fondul alocat școlii „i”

k_a = ponderea fondului aprobat de consiliul local față de fondul propus de școală

C_{ml} = costul mediu pe elev la nivel de localitate

NE_i = numărul de elevi din școala „i”

k_i = coeficientul de diferențiere a costului mediu pe școală față de costul mediu pe localitate.

Fondurile pentru finanțarea complementară și suplimentară provenite de la bugetul de stat și Consiliul Județean la care se adaugă veniturile proprii alocate cu această destinație de la bugetul local se repartizează după cum urmează:

- fondurile necesare acoperirii cheltuielilor aferente acestor categorii de finanțare, care se suportă direct de la bugetul local rămân în bugetul acestuia. Este vorba de fondurile pentru cheltuieli de capital, cheltuielile cu transportul local al elevilor și cadrelor didactice cu microbuzul/autobuzul consiliului local. etc.;
- fondurile pentru acoperirea cheltuielilor pentru acțiunile/programele aferente finanțării complementare și suplimentare realizate de școală se alocă acestora în cantumurile aprobate cu această destinație.

Toate fondurile aprobate a fi consumate prin bugetul școlii se alocă acesteia ca sumă globală.

Școala primește pentru bugetul propriu sub formă de sumă globală, fonduri de la consiliul local pentru finanțarea de bază, complementară și suplimentară într-un cantum aprobat de acesta.

La suma primită adaugă veniturile proprii previzionate și obține fondul total care va sta la baza întocmirii bugetului pentru anul financiar următor.

Pe această bază conducerea școlii întocmește bugetul propriu pe articole și alineate de cheltuieli, având în vedere realizarea în mod obligatoriu a cerințelor procesului instructiv-educativ și a programelor/acțiunilor care au fost aprobate să fie finanțate complementar și suplimentar.

Bugetul astfel întocmit este avizat/însușit de consiliul de administrație al școlii și se aprobă de Consiliul Local. După aprobarea bugetului, directorul școlii trece la execuția lui.

Bibliografie:

1. Matei, Lucica, *Servicii Publice*, Editura Economică, București, 2004.
2. Matei, A., *Analiza sistemelor administrației publice*, Editura Economică, București, cap. IV., 2003;
3. Matei, A., *Economie publică. Analiza economică a deciziilor publice*, Editura Economică, București, cap. VIII., 2003.
4. Pénard, T., *Game Theory and Institutions*, "The New Institutional Economics", Cambridge University Press, 2005.
5. Bădin, V., Despa, R., *Curs de matematici pentru economiști*, Editura Sylvi, București, 1998.
6. Bădin, V., Firică, Oana, *Curs de matematici pentru economiști*, Editura Sylvi, București, 1995.
7. Jaba, Elisabeta, *Statistică*, Editura Economică, București, 1998.
8. Matei, A., *Economie publică – Analiza economică a deciziilor publice*, Editura Economică, București, 2003.
9. Matei, L., *Servicii publice*, Editura Economică, București, 2004.
10. Matei, L., *Dezvoltare economică locală*, Editura Economică, București, 2005.
11. Matei, A. (coordonator), *Analiza comparativă, evaluare și management strategic în sectorul public*, Editura Economică, București, 2001.
12. Vasile, A., *Prestarea serviciilor publice prin agenți privați*, Editura All Beck, București, 2003.

Parteneriat pentru un viitor asigurat

Prof. Petruța Simionescu

Director al Grupului Școlar Industrial Anghel Saligny Brăila

Ing. Mădălin Gorciu

Șef al centrului de instruire S.C. STX RO Offshore Brăila S.A

Grupul Școlar Industrial Anghel Saligny și S.C. STX RO Offshore Brăila S.A

Abstract:

The experience shows us that the employment problems and the accommodation at the workplace is too complex to be solved by unilateral actions. This is the reason of partnership.

Anghel Saligny Vocational School wants to develop the competences for both pupils and adults according the real economic and social necessities for local and regional labour.

On the other hand, SC STX RO Offshore Brăila, needs to remain competitive on the international market of shipbuilding, to be recognized for the quality of its products.

So, it is necessary: to be both school and employer, to have a large recruitment pool as base of employment perspective in all the organizational fields.

The partnership between school and shipyard was established since 2001 and it was renewed once and again, until today.

Why do we need this partnership?

Because both parts are interested to correlate the requirements of the labour market with the competences and abilities developed in the training process. The educational system must have finality, in order to not increase the rate of unemployment, our clients, the pupils, must be helped to reach and to maintain a job. Then an employer wants the best personnel possible. Thus, to ensure the success we must have a management system in a participative form, which brings together pupils, parents and the civil society, to achieve the goal.

If you will read some magazines - „Un pod peste timp”(A bridge over time) and „Adolescenți 100%”(100% Adolescents) published by Anghel Saligny Vocational School or newsletters published by STX Braila - you will find a lot of articles regarding the ways of our collaboration and how we act in different fields.

The message for the long life learning is based on personal example. The signatories of this material were involved together, often with other colleagues, in a lot of educational programs, seminars, symposiums in order to be continuously informed about everything that is useful to improve the quality of education.

For the future we intend to stick together and to extend the partnership bringing with us the family and the local community, such as to involve all institutions to collaborate and to be responsible for the benefit of the young people.

If the parents will give us their support, these will increase their self esteem and confidence in their advices, all these being in the advantage of the family relationship .

Finally, we really believe that this kind of disseminations of the joint implementation like the seminar organized under the supervision of the City Hall of Braila and “Constantin Brâncoveanu” University is an auspicious beginning and must be continued.

Keywords: *partnership, employment, skills, social inclusion.*

Argument

Experiența ne arată că problemele de ocupare a forței de muncă și de incluziune socială sunt probleme complexe, prea complexe pentru ca o singură instituție să le poată rezolva singură. Din acest motiv, este nevoie de abordări multinivel și de apartenență, bazate pe parteneriate.

Misiunea noastră

Grupul Școlar Industrial „Anghel Saligny” Brăila are ca misiune satisfacerea nevoii privind formarea competențelor profesionale ale elevilor și adulților printr-o educație de calitate, adaptată la nevoile social-economice locale și regionale și la cerințele europene, punând accentul pe dezvoltarea intelectuală, socială și profesională a personalității cursanților. Pentru aceasta, școala dezvoltă servicii coerente și condiții care să asigure o bună formare a elevilor și adulților în domeniul tehnic în vederea creșterii capacității absolvenților de a răspunde oportunităților pe care le oferă piața muncii.

Prin profesionalism, asumarea responsabilităților, spirit de echipă și un permanent dialog, se urmărește crearea în școală a unui climat intern stimulat, atât pentru elevi, cât și pentru profesori, dar și promovarea unui management eficient al tuturor resurselor, indiferent de proveniența lor.

Pe de altă parte, S.C. STX RO Offshore Brăila, dorește să rămână competitivă pe piața internațională a construcțiilor de nave, prin oferirea de produse la un înalt nivel calitativ și cu o productivitate a muncii comparabilă cu cele mai prestigioase șantiere navale din lume. Pentru aceasta este nevoie de conlucrarea cu sistemele de învățământ care să conducă la realizarea unei baze de selecție pentru a asigura personalul de perspectivă pe toate nivelurile de calificare.

Istoric

Parteneriatul dintre școală și STX este unul de tradiție și pornește practic din anul 1977 prin calificările realizate sub egida Liceului Industrial „Nicolae Iorga” și care au fost preluate odată cu înființarea școlii în 1990, ca unitate de sine-stătătoare.

În anii 1996 și 2001, au fost încheiate noi convenții de colaborare, ultima fiind și acum în vigoare, prin care șantierul naval asigură condițiile optime pentru desfășurarea practicii productive, acordă asistență tehnică pentru perfecționarea profesională a profesorilor, sprijină dotarea atelierelor școală și a cabinetelor tehnice, stimulează prin premii și alte forme financiare elevii merituoși și sponsorizează acțiunile educative organizate de școală.

De ce acest parteneriat?

Pentru că ambii parteneri sunt interesați să coreleze cerințele pieței forței de muncă cu cunoștințele și deprinderile pe care și le formează elevii pe parcursul instruirii.

Considerăm că numai astfel, cunoscând necesitățile angajatorilor, se poate asigura o finalitate procesului de învățământ, având ca rezultat o adaptare facilă a absolvenților pe piața muncii și o reducere considerabilă a riscului de “a produce șomeri”.

Pe de altă parte, fiecare societate comercială își dorește ca absolvenții oricărei forme de învățământ să fie pregătiți conform cerințelor locului de muncă, astfel încât perioada de integrare să fie foarte scurtă.

Așadar, succesul sistemului de învățământ nu poate fi atins decât dacă se realizează un management participativ cu implicarea celor care beneficiază de rezultatele proceselor de instruire.

Pornind de la o serie de principii precum:

- cunoașterea și înțelegerea interesului comun;
- sistem comun de management și comunicare;
- definirea obiectivelor urmărite prin parteneriat;
- oportunități egale, sănătate și securitate a muncii, protecția copilului;

au fost stabilite câteva obiective generale de interes comun:

- asigurarea necesarului de calificare în meseriile de bază;
- integrarea rapidă a absolvenților;
- dezvoltarea abilităților și cunoștințelor în condiții reale de producție;
- curriculum adecvat;
- asigurarea capacității absolvenților de a obține un loc de muncă.

Obiectivele au fost subscrise și intereselor altor factori implicați: elevii, părinții, societatea civilă, neputându-se acționa fără ca și aceste părți să fie informate și să-și exprime acordul asupra acțiunilor.

Realizări în parteneriat

Participarea unei persoane de conducere de la STX RO Offshore Brăila în cadrul Consiliului de Administrație al Grupului Școlar Anghel Saligny și în Comisia de Evaluare și Asigurare a Calității a constituit nu numai un prilej de a cunoaște mai bine problemele, ci și posibilitatea de a participa la procesul luare a deciziilor, de asumare a implicațiilor acestor decizii.

Acționăm împreună începând cu stabilirea planului de școlarizare realizat în funcție de programul de producție de perspectivă și balanța de personal.

Planul de școlarizare este realizat în concordanță cu tendințele economico-sociale date de Planurile Regionale și Locale de Acțiune în Învățământ pentru a putea fi avizat în cadrul Comitetului Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social.

Pentru realizarea claselor a IX-a am considerat oportună prezența comună în diferite școli din municipiu și județ, la târguri de oferte educaționale, precum și realizarea de materiale de promovare care să arate posibilitatea de angajare la finalizarea studiilor.

Pe parcursul studiilor avem consultări permanente pentru actualizarea curriculumelor de dezvoltare locală, pentru toate nivelurile de calificare.

Mai mult, avem un protocol de colaborare conform căruia cadrele didactice de la catedra tehnică participă în fiecare an la programe de perfecționare profesională prin efectuarea de vizite la STX RO Offshore Brăila, în cadrul cărora se întâlnesc cu inginerii din societate pentru a lua contact cu noile metode și tehnologii din industrie.

Pentru eficiența instruirii, STX RO Offshore Brăila oferă o sponsorizare anuală care este folosită de comun acord în dezvoltarea bazei materiale, dezvoltare care a constat în amenajarea și mobilarea unui cabinet tehnologic și dotarea atelierelor din școală cu scule, dispozitive și materiale consumabile.

Considerând că o instruire eficientă se poate face nu numai printr-o pregătire teoretică adecvată, ci și printr-o pregătire practică menită să dezvolte abilitățile necesare viitoarei profesii, STX RO Offshore Brăila oferă locuri de practică pentru toți elevii de nivelul 2 calificările: lăcătuș construcții navale, tubulator naval și sudor. Aceasta presupune echipament individual de protecție asigurat în funcție de specificul fiecărei meserii, precum și materialele consumabile necesare.

Fiind conștienți că tinerii trebuie motivați pentru a se îndrepta către meserii mai dificile, STX RO Offshore Brăila a inițiat un program de acordare de burse elevilor pe baza unei proceduri care are în vedere o evaluare semestrială a rezultatelor obținute în instruirea tehnologică, cea practică și absentism. Până acum, 33 de elevi au fost beneficiarii acestui program.

Pe lângă bursieri, sunt răsplățiți toți elevii care pe parcursul anului școlar dau dovadă de implicare deosebită în activitățile educative și cultural-sportive; cu ocazia zilei școlii, sunt acordate diplome și premii în bani în funcție de locul ocupat la olimpiade sau întreceri sportive.

Ținând cont de dorințele elevilor de a continua pregătirea școlară până la absolvirea liceului, am inițiat împreună organizarea de cursuri de nivel 3 specializarea „tehnician construcții navale”, ca un pas către continuarea studiilor la Facultatea de Nave.

Mai mult, pentru absolvenții de liceu, am dezvoltat un parteneriat între Grupul Școlar Anghel Saligny, STX RO Offshore Brăila și Universitatea „Dunărea de Jos” Galați prin care se oferă posibilitatea informării și accesului către ingineria construcțiilor de nave.

Pentru aceste studii superioare STX RO Offshore Brăila a dezvoltat un program de burse pentru studenți și susținere financiară prin plata taxelor de studii de masterat.

I-am avut în vedere și pe adulții care au dorit să deprindă o nouă meserie sau să dobândească o calificare solicitată de piața muncii. Pentru aceștia au fost organizate în parteneriat sau prin consultare, 10 serii de cursuri care au cuprins salariați ai firmei sau ai firmelor subcontractoare.

Pregătirea eșalonului de conducere de linie, reprezentat de maiștri, s-a făcut la solicitarea STX RO Offshore Brăila. În prezent este în derulare a treia clasă la acest nivel după cele care au absolvit în 2003 și 2008.

În ultimii ani aproape toți absolvenții școlii profesionale sau școlii de arte și meserii care au solicitat angajarea și-au început cariera în șantier. Selecția s-a realizat practic de la sine, absolvenții fiind bine cunoscuți de pe parcursul practicii și de la examenele de certificare a competențelor profesionale, STX RO Offshore Brăila având reprezentant în comisiile de examinare. Ulterior angajării, am urmărit împreună și modul de integrare al acestor tineri absolvenți, pe care i-am monitorizat continuu în primul an de activitate. Monitorizarea nu s-a rezumat la administrarea de chestionare privind gradul de satisfacție al părților, ci a constat și în numeroase întâlniri în care au fost dezbătute împreună (școală, angajator, angajați, chiar și părinți) situațiile care ar fi fost de natură să conducă la probleme privind evoluția profesională.

Orientarea și îndrumarea către realizarea calității în tot ceea ce facem a depășit limitele solicitate de evaluarea Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar. Astfel, cu ocazia Săptămânii Șantierelor Navale în Europa, am avut posibilitatea ca, într-o întâlnire organizată la Grupul Școlar Anghel Saligny, să dezbaterem împreună cu directorul organismului de certificare Bureau Veritas necesitatea, modul în care se realizează și evaluează nivelul calității produselor. Întâlnirea a adus și de această dată împreună elevi, profesori, angajați, angajatori, părinți.

În publicațiile editate de cei doi parteneri, „*Un pod peste timp*” și revista de consiliere și orientare profesională „*Adolescenți 100%*” ale Grupului Școlar Anghel Saligny, respectiv Buletinul informativ al STX RO Offshore Brăila, veți avea prilejul să remarcați articole care arată modul de acțiune comun în diferite domenii și activități.

Încrederea reciprocă a determinat și participarea în diferite proiecte finanțate de Uniunea Europeană, prin organizarea în comun de seminarii și vizite de studii pentru profesori și elevi din școlile partenere.

La finele anului trecut, am încheiat cu succes un nou proiect finanțat de Ministerul Tineretului prin care am încercat să aducem împreună elevi din mediul urban, elevi din mediul rural, părinți, școală, angajator.

Mesajul către o formare profesională continuă pe care vrem să-l adresăm tinerilor, nu poate avea succes fără un exemplu personal. Participarea împreună a celor doi semnatari ai articolului, deseori însoțiti de colegi de-ai noștri, la diverse traininguri, seminarii, simpozioane, fiind cel mai edificator exemplu că trebuie să fim continuu informați asupra evoluției tehnologiilor și altor probleme de interes.

Intenții de viitor

Credem că o extindere a acestui parteneriat între cele patru mari „instituții”: școală, angajatori, familie și comunitate atrage după sine o mare colaborare și responsabilitate din partea fiecăreia, dar ceea ce e important este că toate sunt direcționate și canalizate asupra tânărului.

O unificare a sistemelor de valori poate avea un efect benefic asupra tinerilor atunci când aceștia văd o colaborare între instituțiile amintite. Activitatea cu părinții ca parteneri, pentru a asigura dezvoltarea tinerilor, poate deveni un bun început pentru a crea și părinților respectul de sine, încredere în sfaturile pe care le oferă, făcându-i mai implicați în educația elevilor.

Credem că o diseminare a ceea ce am realizat împreună este oricând binevenită, ocazia oferită de seminarul organizat de Primăria Brăila și Universitatea „Constantin Brâncoveanu” fiind de bun augur.

Evoluția învățământului și a economiei județului Brăila

Conf. univ. dr. Marian Chivu, Ing. Daniela Breileanu, Ec. Anca Constantin
Direcția Regională de Statistică Brăila

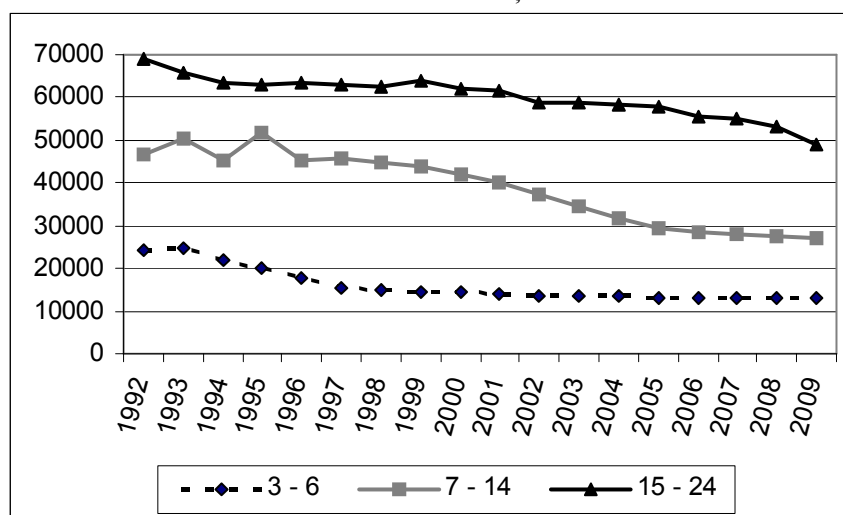
Abstract:

The evolutions of the analyzed variables on Braila County level reveals once again the necessity to apply the mechanism of strategical planning for establishing the educational offer. This mechanism is based on a technology that anticipates the needs for professional education. The strategical planning tool on county level, that grounds the educational offer, is the Local Plan of Action for Education.

Keywords: labor market, professional education, indicators, school-age population.

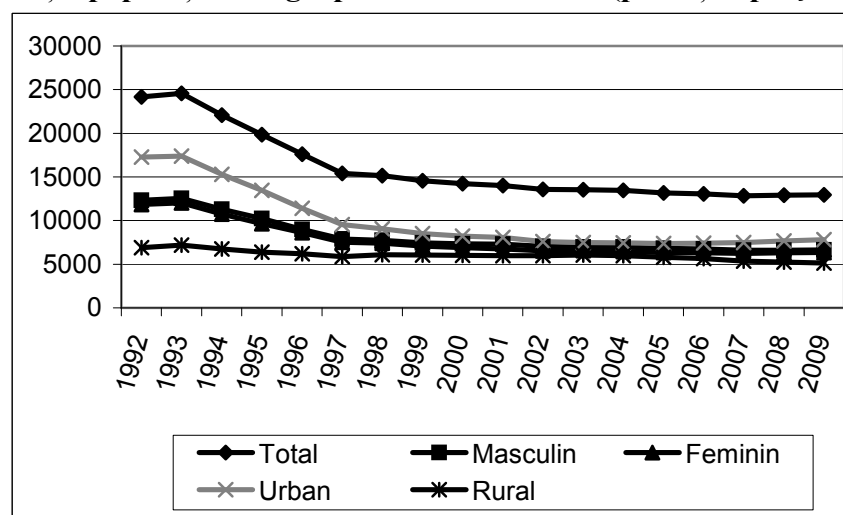
Trendul descrescător al populației de vârstă școlară înregistrat în ultimii ani în aproape toate nivelurile educaționale a fost determinat, în principal, de declinul demografic, în mod special de reducerea natalității și de amplificarea migrației externe.

Evoluția populației din grupele de vârstă care asigură intrările în sistemul de învățământ

În perioada 1990-2009, populația de vârstă școlară la nivelul județului Brăila s-a aflat pe o curbă puternic descendentă, reducându-și efectivele cu peste 51 mii persoane (respectiv cu 36,5%). Pe grupe de vârstă, scăderea se distribuie astfel: 46,39%, la grupa de vârstă 3-6 ani; 42,44%, la grupa de vârstă 7-14 ani; 29,13%, la grupa de vârstă 15-24 ani.

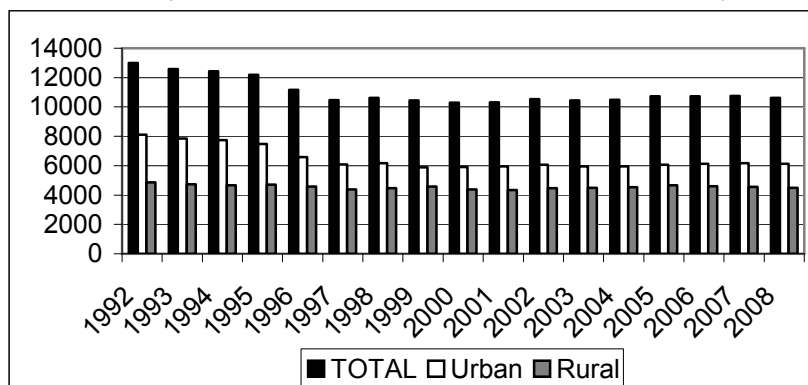
Evoluția populației din grupa de vârstă 3-6 ani (potențial preșcolar)

Populația din grupa de vârstă 3-6 ani a cunoscut în perioada anilor 1992-2009, o scădere mai accentuată în mediul urban (54,77 %), în timp ce în mediul rural scăderea a fost de 25,44%.

Pe sexe, în cadrul grupei de vârstă 3-6 ani, în mediul urban s-a înregistrat o scădere mai accentuată a populației feminine (cu 1,11% mai mare decât cea masculină), în timp ce în mediul rural s-a înregistrat o scădere mai mare a populației masculine (cu 1,19% mai mare decât cea feminină).

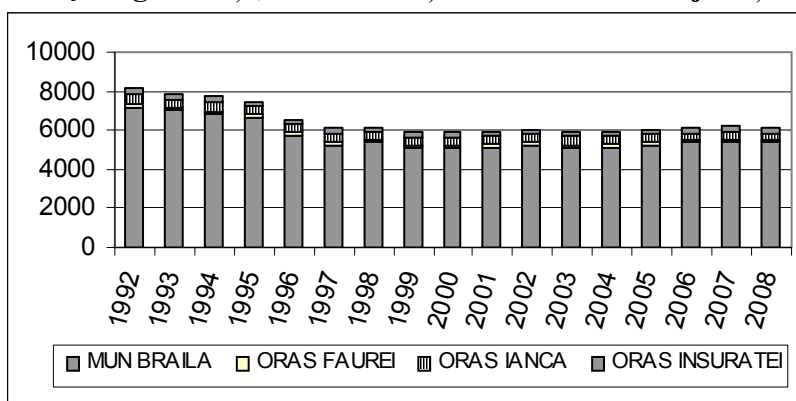
Evoluția numărului de copii înscriși în grădinițe

Numărul de copii înscriși în grădinițe în perioada anilor 1992-2009 a cunoscut, o scădere mai accentuată în mediul urban (24,47%), în timp ce în mediul rural scăderea a fost de 7,90%.

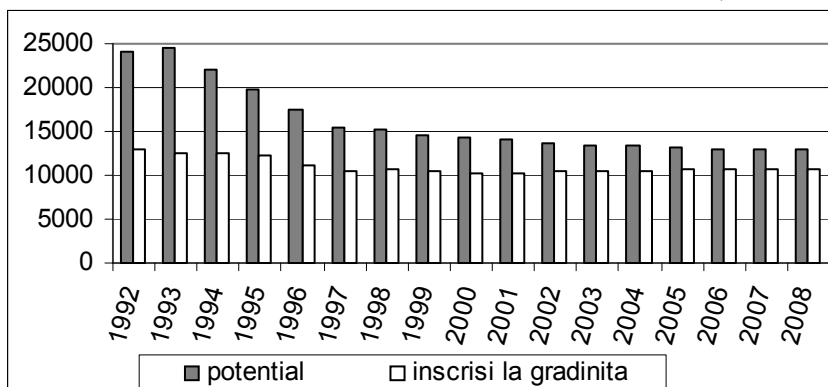
Pe total județ scăderea în anul 2009 față de anul 1992, fost de 18,26%. Cea mai mare scădere față de anul 1992, se înregistrează în anul 2000 (20,73%).

Copii înscriși în grădinițe, din localități urbane la nivelul județului Brăila

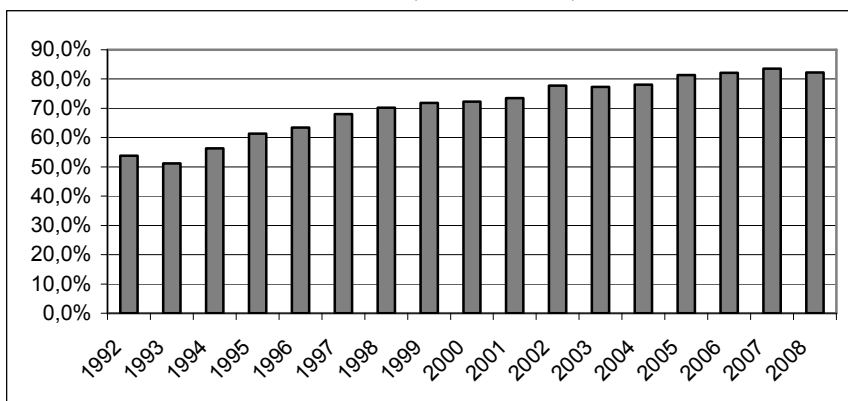
Evoluția numărului de copii înscriși în grădinițe, în localitățile urbane la nivelul județului Brăila în perioada anilor 1992-2008 a fost diferită. Dacă în orașul Însurăței s-a înregistrat o scădere a numărului de copii înscriși în grădinițe de doar 4,58%, la nivelul orașului Făurei scăderea a fost de 50,61%.

Populația cu vârsta 3-6 ani și numărul copiilor înscriși în învățământul preșcolar

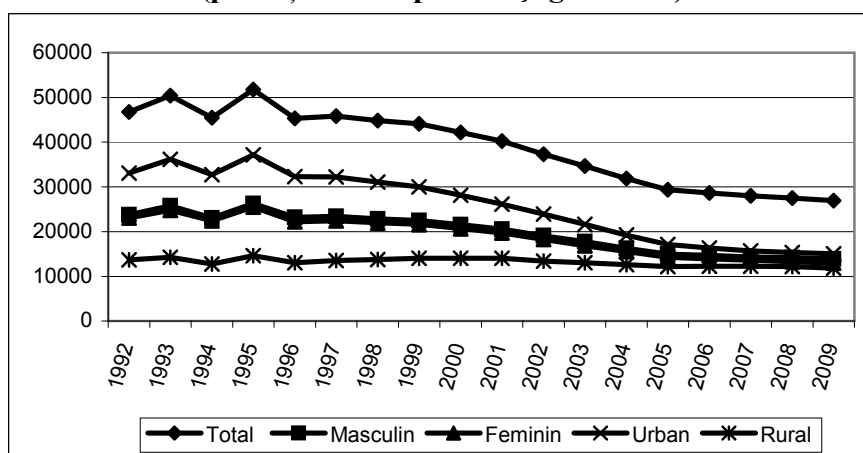
Raportul dintre copii înscriși la grădinițe și populația din grupa de vârstă 3-6 ani a cunoscut un trend ascendent de la 53,8% în anul 1992, la 82,2% în anul 2008.

Raportul dintre copii înscriși la grădinițe și populația din grupa de vârstă 3-6 ani

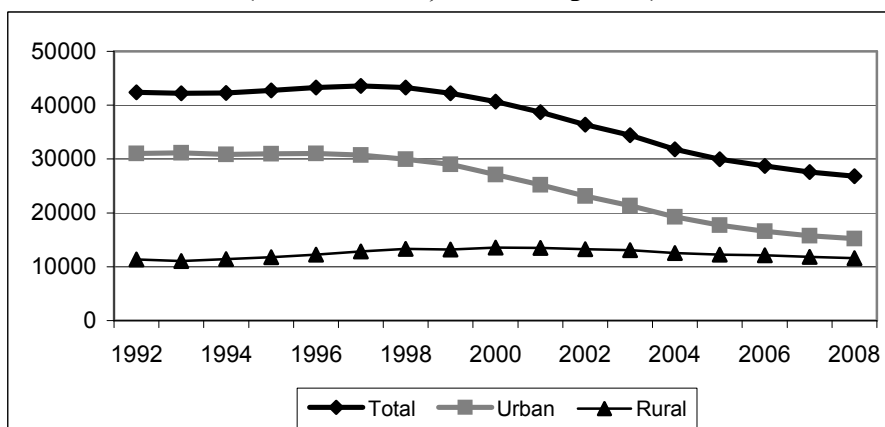
Populația din grupa de vârstă 7-14 ani a cunoscut în anul 2009 față de anul 1992, o scădere mai accentuată în mediul urban (54,45 %), în timp ce în mediul rural scăderea a fost de 13,38%.

Evoluția populației din grupa de vârstă 7-14 ani (potențial nivel primar și gimnaziu)

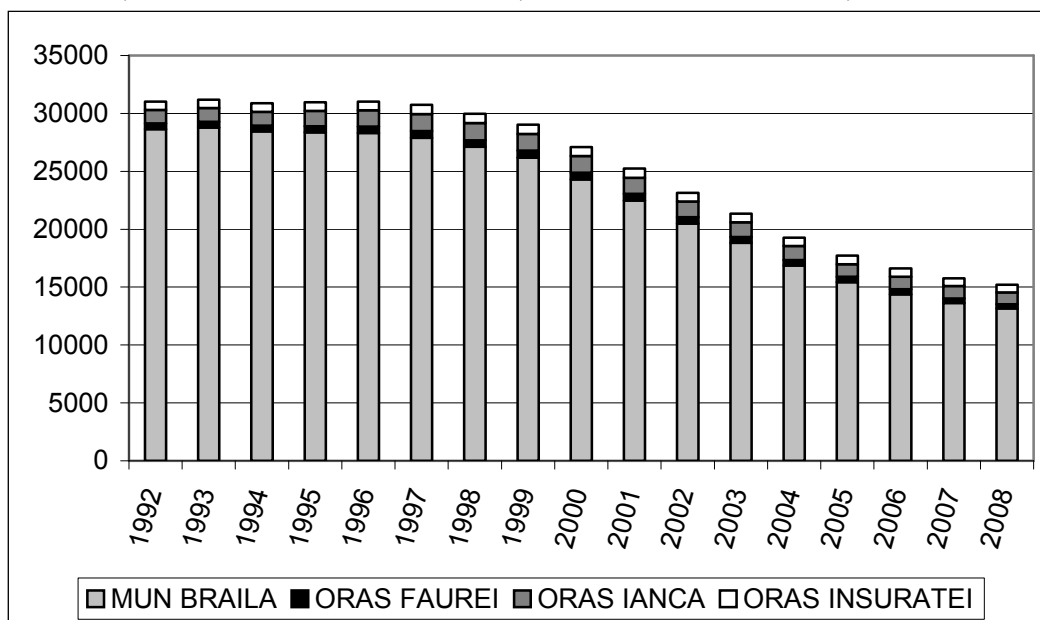
Pe sexe, în anul 2009 față de anul 1992, în cadrul grupei de vârstă 7-14 ani, atât în mediul urban cât și în mediul rural s-a înregistrat o scădere mai mare a populației feminine față de populația masculină. În mediul urban populația feminină a scăzut cu 2,22% mai mult decât cea masculină, iar în mediul rural cu 0,79%.

Evoluția numărului de elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial (inclusiv învățământul special)

Numărul de elevilor înscriși în învățământul primar și gimnazial (inclusiv învățământul special) în perioada anilor 1992-2008 a cunoscut, o scădere accentuată în mediul urban (50,94 %), în timp ce în mediul rural a cunoscut o creștere de 2,14%.

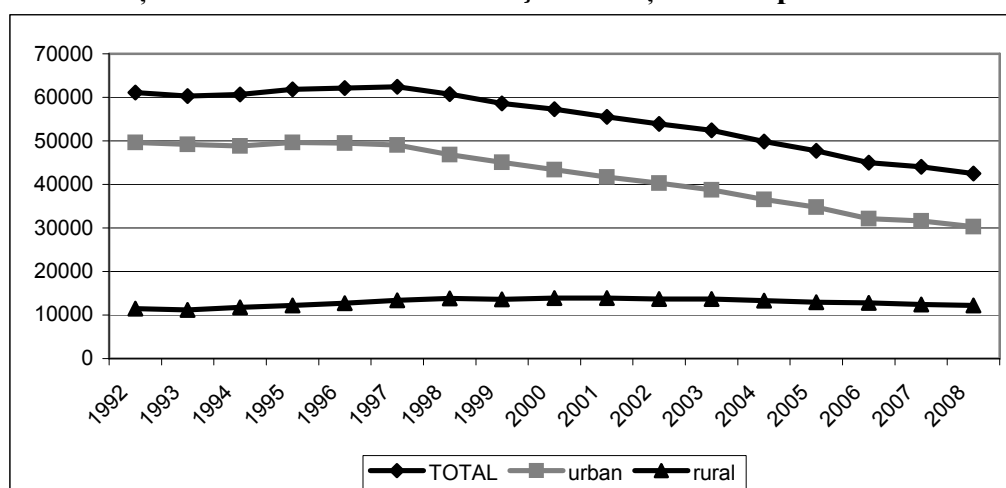
Evoluția numărului de elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial (inclusiv învățământul special) din localități urbane la nivelul județului Brăila

Evoluția numărului de elevilor înscriși în învățământul primar și gimnazial (inclusiv învățământul special), în localitățile urbane la nivelul județului Brăila în perioada anilor 1992-2009 a fost diferită. Dacă în orașul Însurăței s-a înregistrat o scădere a numărului de elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial (inclusiv învățământul special) de doar 5,03% la nivelul orașului Făurei scăderea a fost de 25,66%.

La nivelul municipiului Brăila numărul elevilor înscriși în învățământul primar și gimnazial (inclusiv învățământul special), în anul 2008 față de anul 1992 a scăzut cu 54,07%.

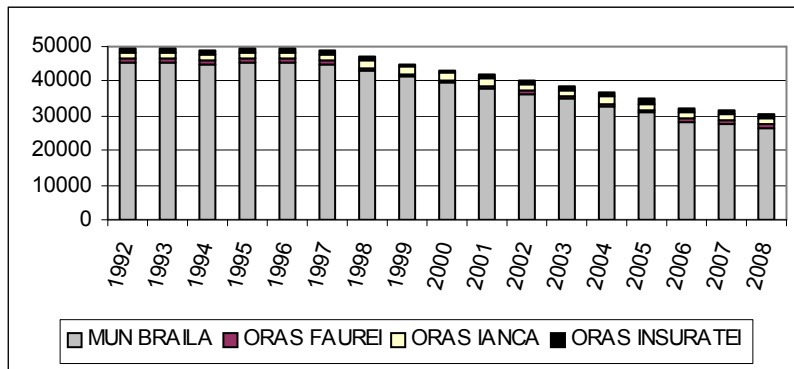
Evoluția numărului de elevi înscriși în învățământul preuniversitar

Numărul elevilor înscriși în învățământul preuniversitar în anul 2008 față de anul 1992 a cunoscut, o scădere accentuată în mediul urban (38,94 %), în timp ce în mediul rural a cunoscut o creștere de 5,93%.

La nivelul județului Brăila, numărul elevilor înscriși în învățământul preuniversitar în anul 2008 față de anul 1992 a cunoscut o scădere de 30,50%.

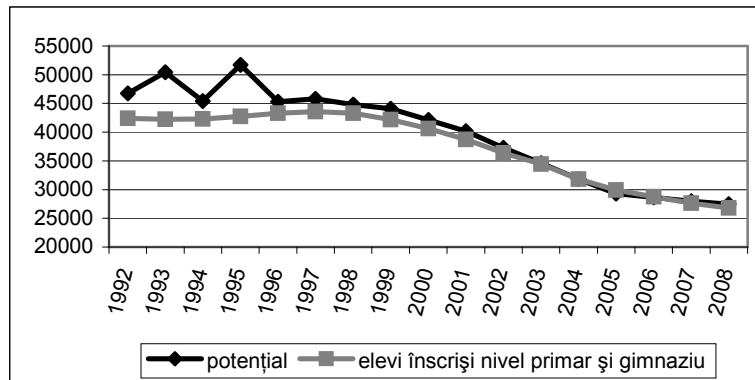
**Evoluția numărului de elevi înscriși în învățământul preuniversitar,
din localități urbane la nivelul județului Brăila**

Evoluția numărului de elevilor înscriși în învățământul preuniversitar, în localitățile urbane la nivelul județului Brăila în perioada anilor 1992-2009 a fost diferită. Dacă în orașul Însurăței s-a înregistrat o creștere a numărului de elevilor înscriși în învățământul preuniversitar cu 18% la nivelul celorlalte localități urbane s-au înregistrat diminuări.

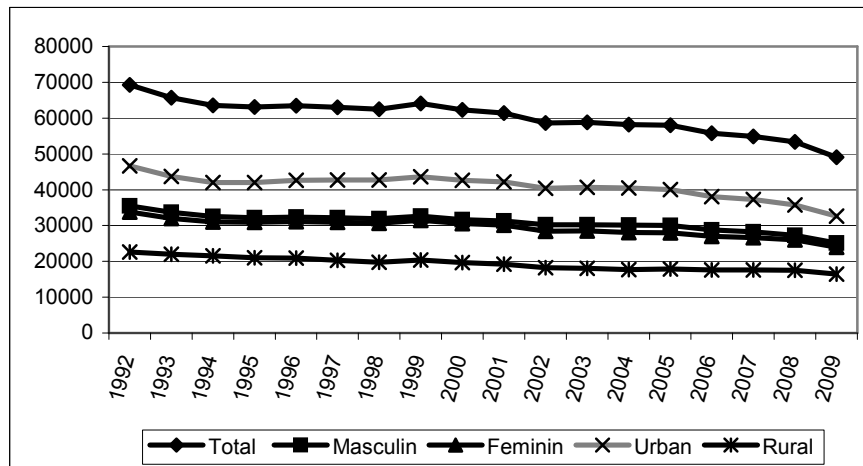
La nivelul municipiului Brăila numărul elevilor înscriși în învățământul preuniversitar în anul 2008 față de anul 1992 a scăzut cu 41,47%.

Evoluția numărului de elevi din învățământul primar și gimnazial și evoluția populației din grupa de vârstă 7-14 ani

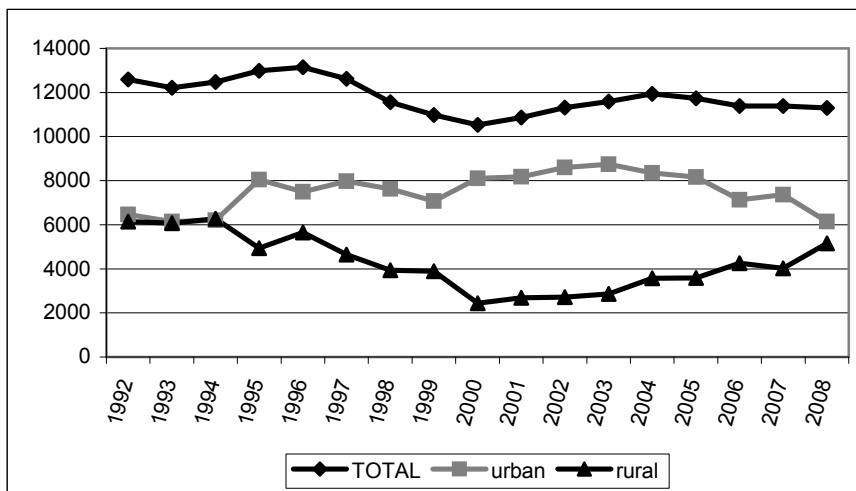
Populația din grupa de vârstă 15-24 ani a cunoscut în anul 2009 față de anul 1992, scăderi atât în mediul urban (30,04 %), cât și în mediul rural (27,27%).

**Evoluția populației din grupa de vârstă 15-24 ani
(potențial nivel liceal, postliceal și superior – licență + master)**

Pe sexe, în anul 2009 față de anul 1992, în cadrul grupei de vârstă 15-24 ani, în mediul urban s-a înregistrat o scădere mai mare a populației masculine (cu 3,44% mai mare decât cea feminină), în timp ce în mediul rural s-a înregistrat o scădere mai mare a populației feminine (cu 7,17% mai mare decât cea masculină).

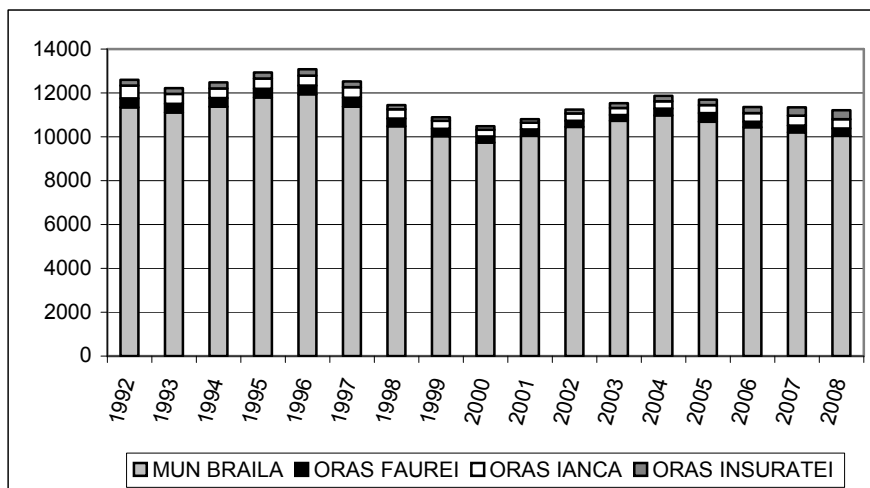
Evoluția numărului de elevi înscriși în învățământul liceal

Numărul elevilor înscriși în învățământul liceal, în anul 2008 față de anul 1992 a cunoscut o scădere accentuată în mediul rural (19,25 %), în timp ce în mediul urban a cunoscut o scădere de 2,41%.

La nivelul județului Brăila, numărul elevilor înscriși în învățământul liceal în anul 2008 față de anul 1992 a cunoscut o scădere de 10,27%.

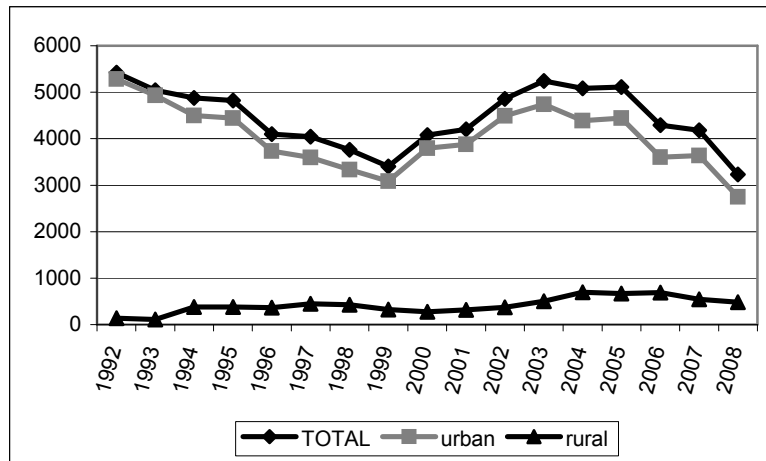
Elevi înscriși în învățământul liceal din localități urbane la nivelul județului Brăila

Evoluția numărului de elevilor înscriși în învățământul liceal, în localitățile urbane la nivelul județului Brăila în perioada anilor 1992-2009 a fost diferită. Dacă în orașul Însurăței s-a înregistrat o creștere a numărului de elevi înscriși în învățământul liceal de 58,46 % la nivelul celorlalte localități urbane s-au înregistrat scăderi, cea mai mare înregistrându-se la Făurei (27,82%).

La nivelul municipiului Brăila numărul elevilor înscriși în învățământul liceal în anul 2008 față de anul 1992 a scăzut cu 11,48%.

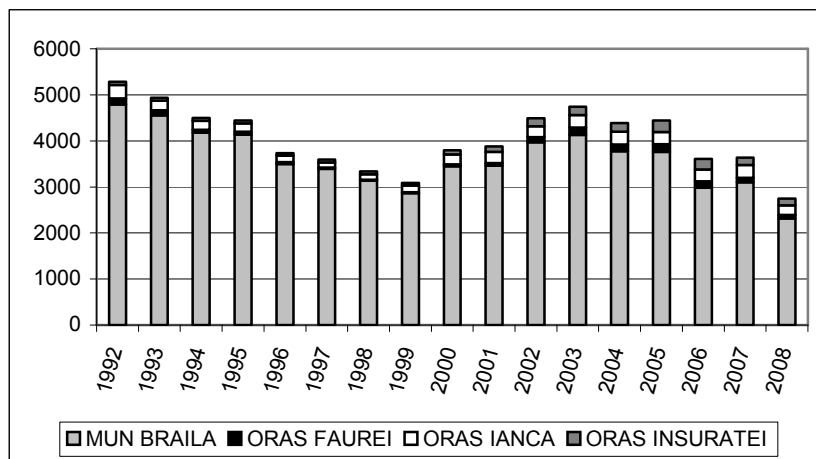
Evoluția numărului de elevi înscriși în învățământul profesional și de ucenici (SAM)

Numărul elevilor înscriși în învățământul profesional și de ucenici (SAM), în anul 2008 față de anul 1992 a cunoscut, o scădere accentuată în mediul urban (- 48,02%).

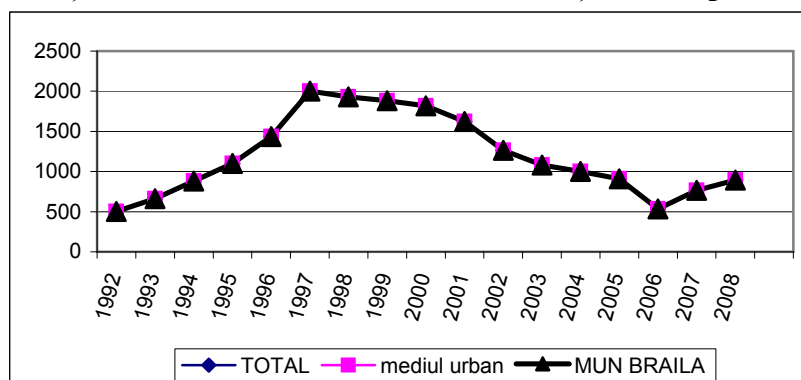
La nivelul județului Brăila, numărul elevilor înscriși în învățământul profesional și de ucenici (SAM), în anul 2008 față de anul 1992 a cunoscut, o scădere de 40,28%.

Elevi înscriși în învățământul profesional și de ucenici (SAM) din localități urbane la nivelul județului Brăila

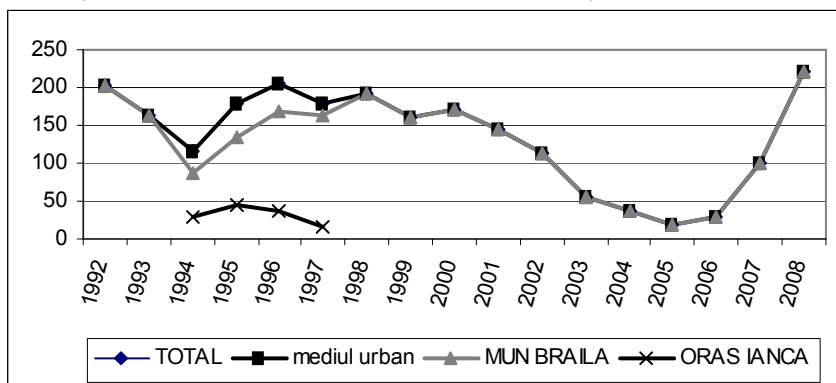
Evoluția numărului de elevilor înscriși în învățământul profesional și de ucenici (SAM), în localitățile urbane la nivelul județului Brăila în perioada anilor 1992-2008 a fost diferită. Dacă în orașul Însurăței s-a înregistrat o creștere a numărului de elevilor înscriși în învățământul profesional și de ucenici (SAM), de 98,65 % la nivelul celorlalte localități urbane s-au înregistrat scăderi, cea mai mare înregistrându-se la nivelul municipiului Brăila (- 51,71%).

Evoluția numărului de elevi înscriși în învățământul postliceal

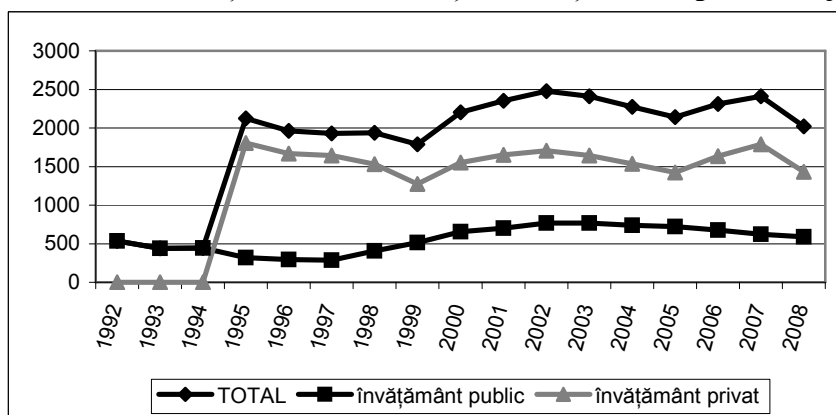

Numărul elevilor înscriși în învățământul postliceal, în anul 2008 față de anul 1992 a cunoscut, o creștere de 77,18%. Elevi în învățământul postliceal avem doar în mediul urban.

Evoluția numărului de elevi înscriși în învățământul de maiștri

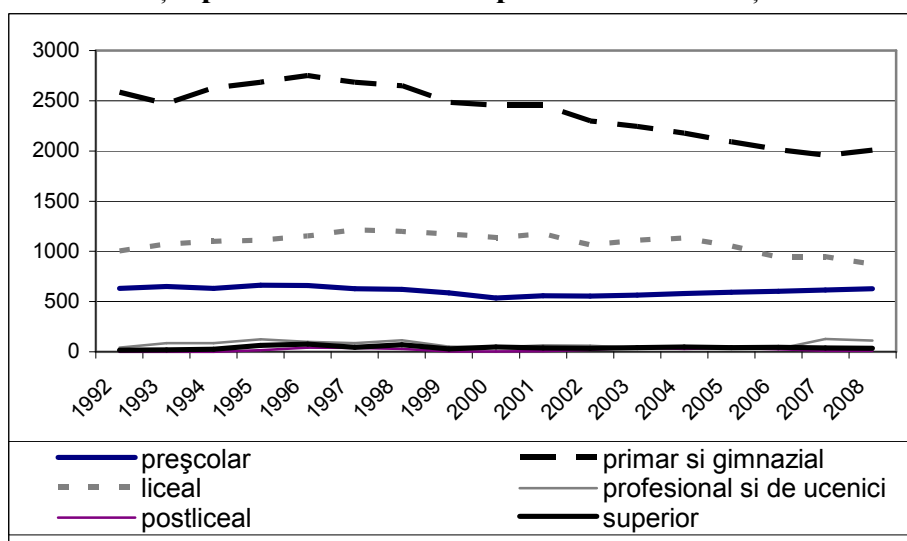
Evoluția numărului de studenți înscriși la instituții de învățământ superior din județul Brăila

Evoluția numărului de studenți înscriși la instituții de învățământ superior din județul Brăila, în perioada anilor 1992-2008 a fost diferit. În anul 1994 față de anul 1992, se observă o creștere de 297,19%, creștere datorată studenților înscriși în învățământ privat.

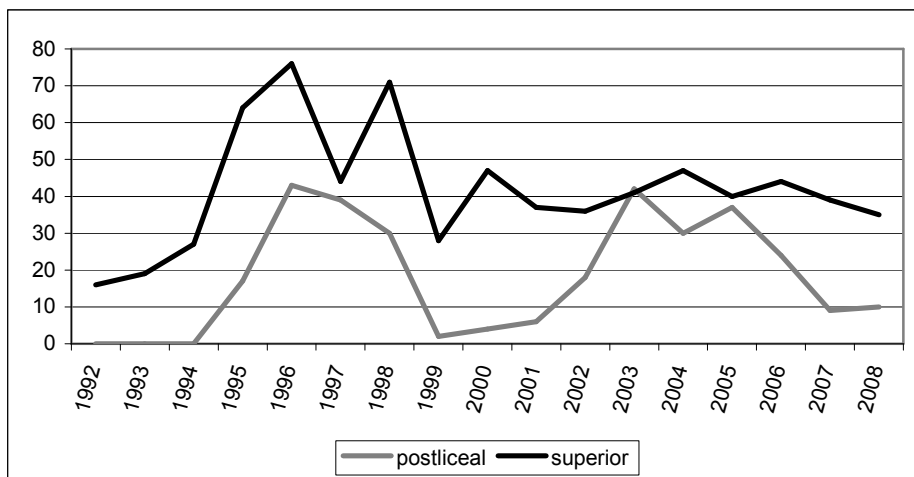
În anul 2008 față de anul 1994, numărul de studenți înscriși la instituții de învățământ superior din județul Brăila, a cunoscut o scădere de 4,89%. În aceeași perioadă, numărul de studenți înscriși la instituții de învățământ superior privat a cunoscut o scădere de 20,73%.

Evoluția personalului didactic pe niveluri de învățământ

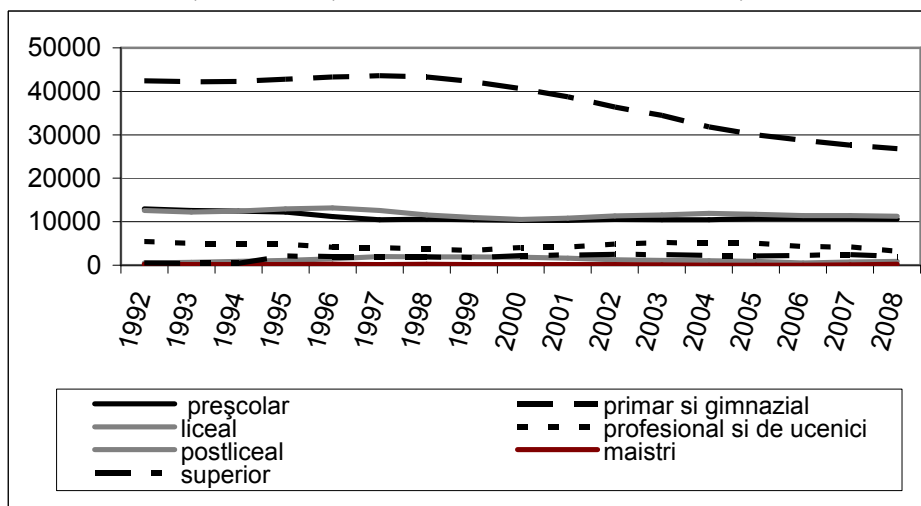

Evoluția personalului didactic pe niveluri de învățământ în județul Brăila, în perioada anilor 1992-2008 a fost diferită. În anul 2008 față de anul 1992, s-au înregistrat scăderi ale personalului didactic din învățământul preșcolar (18,26%), ale personalului didactic din învățământul primar și gimnazial (36,72%), ale personalului didactic din învățământul liceal (10,27%), ale personalului didactic din învățământul profesional și de ucenici (40,38%).

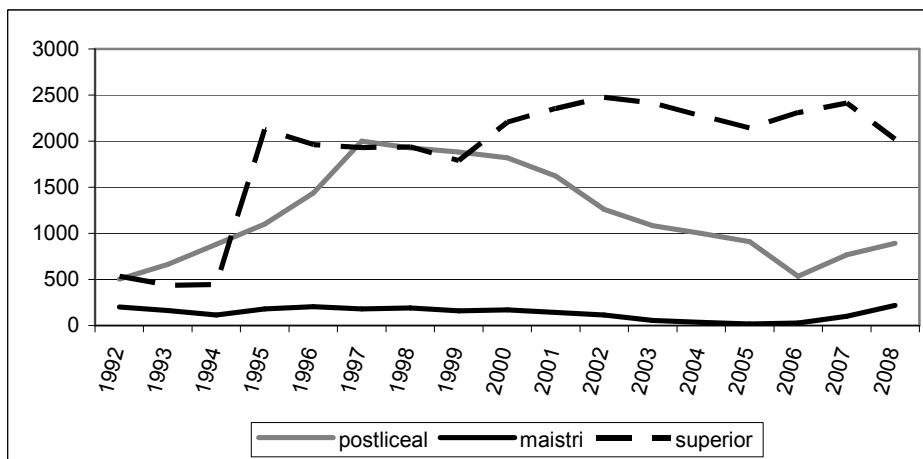
Evoluția personalului didactic din învățământul postliceal și superior

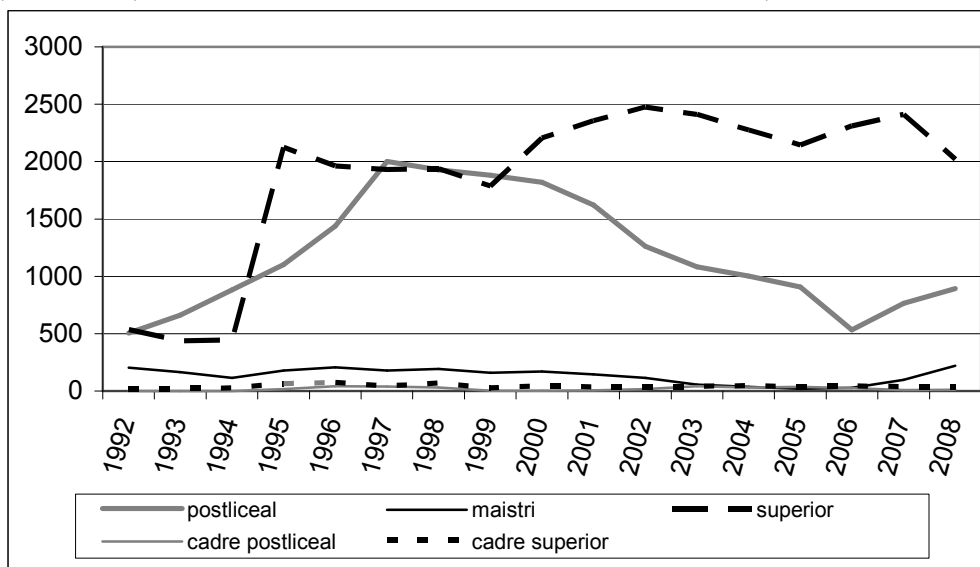
Evoluția populației școlare pe niveluri de învățământ

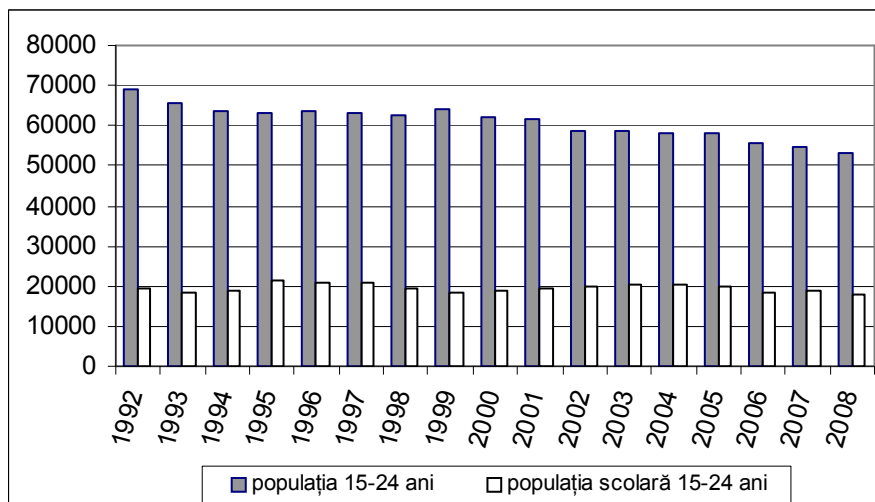
Evoluția populației școlare din învățământul postliceal, de maistri și superior

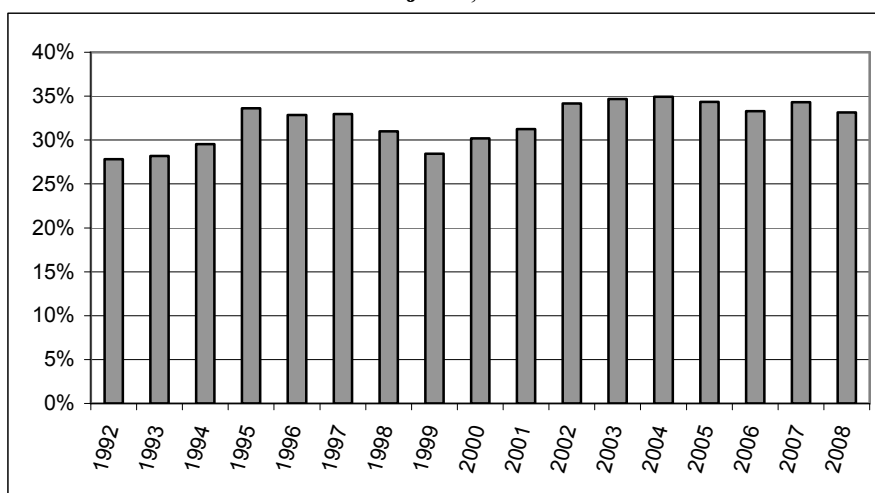
Evoluția populației școlare (postliceal, maiștri, superior) și evoluția personalului didactic

Populația școlară cu vârsta 15-24 ani și populația județului, din grupa de vârstă 15-24ani

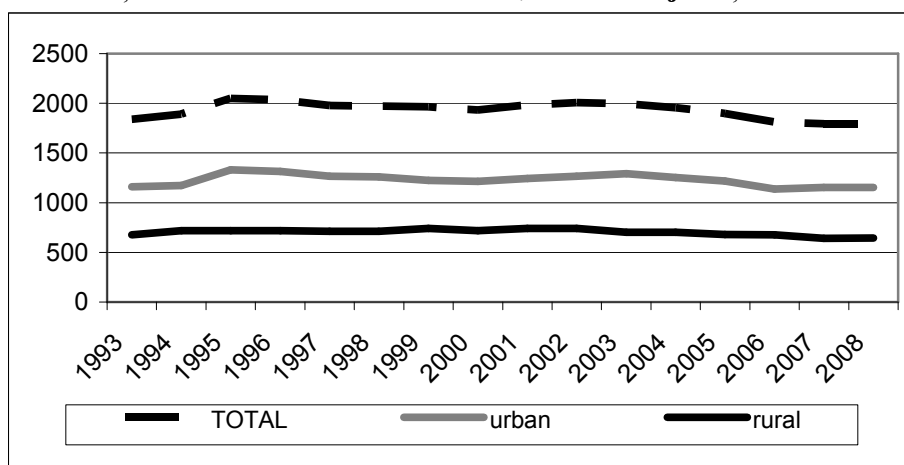

Raportul dintre populația școlară și populația din grupa de vârstă 15-24 ani, la nivelul județului Brăila

În perioada de analiză raportul dintre populația școlară și populația din grupa de vârstă 15-24 ani a avut o evoluție oscilantă, de la 28% în anul 1992, 35% în anul 2004 (cel mai ridicat nivel), la 33% în anul 2008.

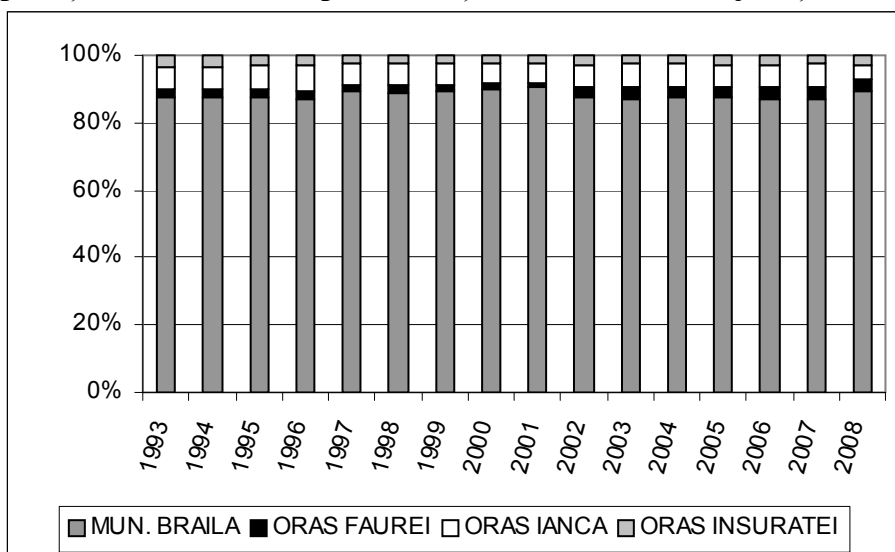
Evoluția numărului de săli de clasă, la nivelul județului Brăila

Numărul sălilor de clasă, la nivelul județului Brăila, în anul 2008 față de anul 1993 a cunoscut, în mediul rural o scădere de 5,16 % , în timp ce în mediul urban a înregistrat o scădere de 0,78%.

La nivelul județului Brăila, numărul sălilor de clasă în anul 2008 față de anul 1993 a cunoscut, o scădere de 2,39%.

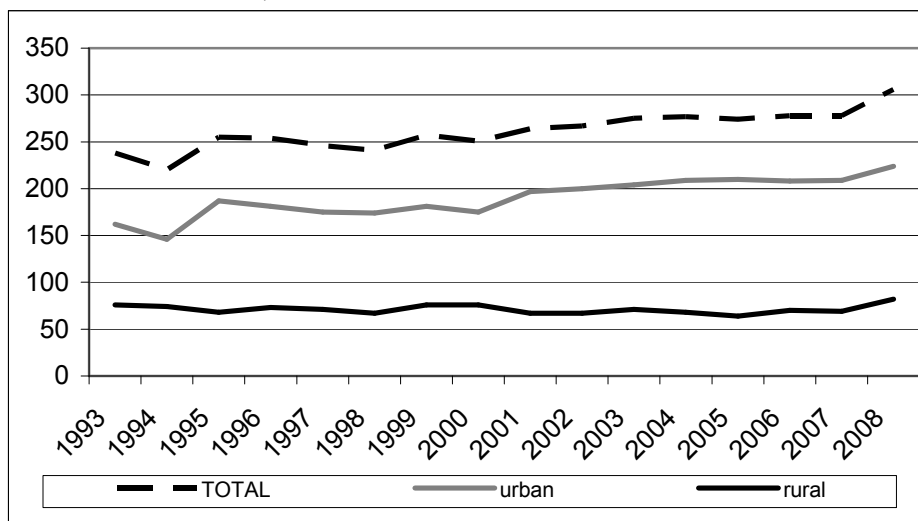
Repartiția sălilor de clasă pe localități urbane, la nivelul județului Brăila

Repartiția sălilor de clasă pe localitățile urbane la nivelul județului Brăila în perioada anilor 1993-2008 a fost diferită. Dacă în orașul Făurei s-a înregistrat o creștere a numărului de săli de clasă de 78,26 % la nivelul orașului Ianca s-a înregistrat o scădere de 41,46% a numărului de săli de clasă.

La nivelul municipiului Brăila numărul sălilor de clasă în anul 2008 față de anul 1993 a crescut cu 1,28%.

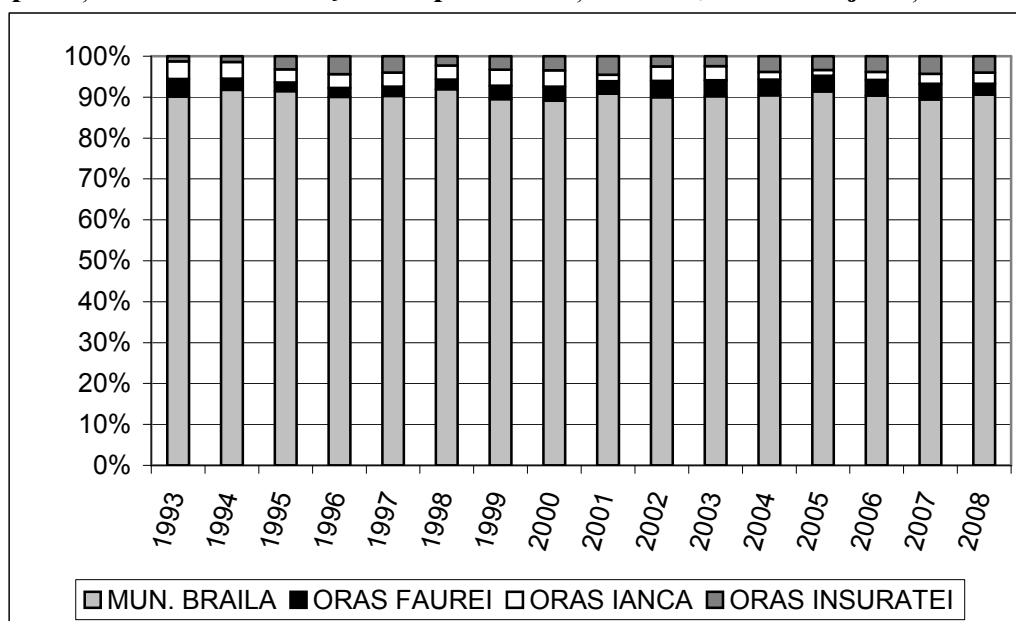
Evoluția numărului de laboratoare școlare

Numărul de laboratoare școlare, la nivelul județului Brăila, în anul 2008 față de anul 1993 a cunoscut o creștere în mediul urban de 38,27 % , în timp ce în mediul rural de doar 7,89%.

La nivelul județului Brăila, numărul laboratoarelor școlare, în anul 2008 față de anul 1993, a cunoscut o creștere de 28,57%.

Repartiția laboratoarelor școlare pe localități urbane, la nivelul județului Brăila

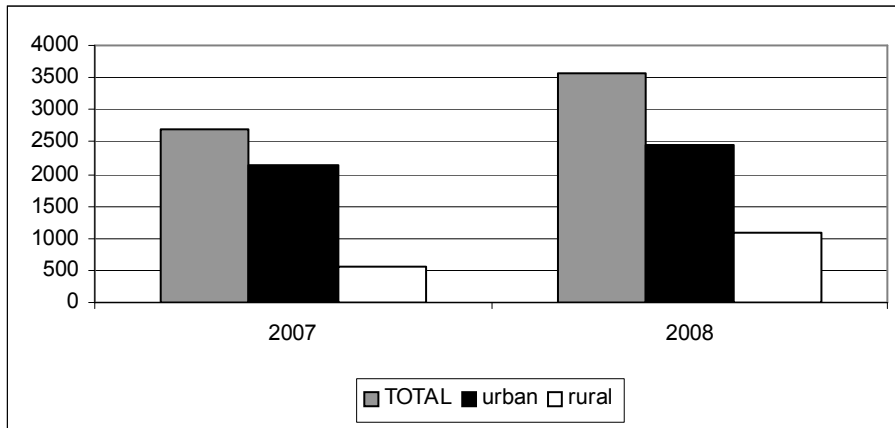

Laboratoarele școlare erau distribuite, la nivelul localităților urbane în anul 1993 astfel: 90% în Municipiul Brăila, 4% în Făurei, 4% în Ianca și 1% în Însurăței. În anul 2008 repartitia laboratoarelor din mediul urban era următoarea: în Municipiul Brăila erau 91%, în Făurei 3%, în Ianca 3% și 4% în Însurăței.

Evoluția numărului de laboratoare școlare în localitățile urbane la nivelul județului Brăila în perioada anilor 1993-2008 a fost foarte diferită. Dacă în orașul Însurăței s-a înregistrat o creștere a numărului de laboratoare școlare de 450%, la nivelul orașelor Ianca și Făurei s-au înregistrat scăderi de 14,29% a numărului de laboratoare școlare.

La nivelul municipiului Brăila numărul laboratoarelor școlare în anul 2008 față de anul 1993 a crescut cu 39,04%.

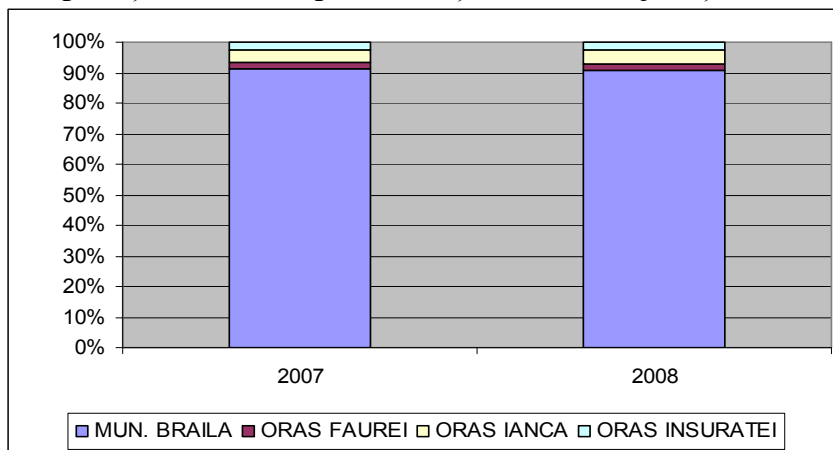
Evoluția numărului de PC-uri din unitățile de învățământ preuniversitar, la nivelul județului Brăila

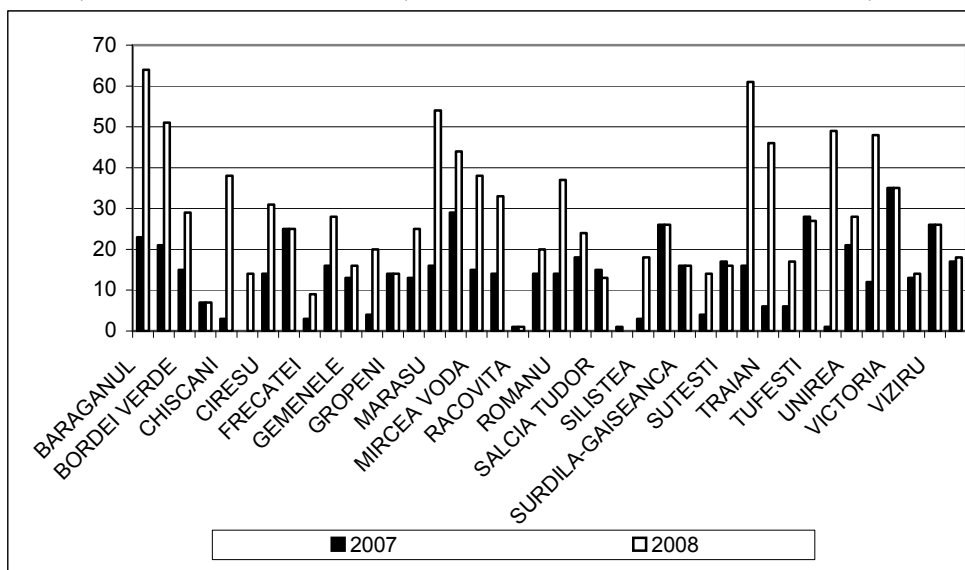
Evoluția numărului de PC-uri din unitățile de învățământ preuniversitar, la nivelul județului Brăila, în anul 2008 față de anul 2007, a cunoscut, în mediul rural, o creștere de 97,11% , în timp ce în mediul urban a înregistrat o creștere de 15,56%.

La nivelul județului Brăila, numărul de PC-uri din unitățile de învățământ preuniversitar, în anul 2008 față de anul 2007, a cunoscut, o creștere de 32,40%.

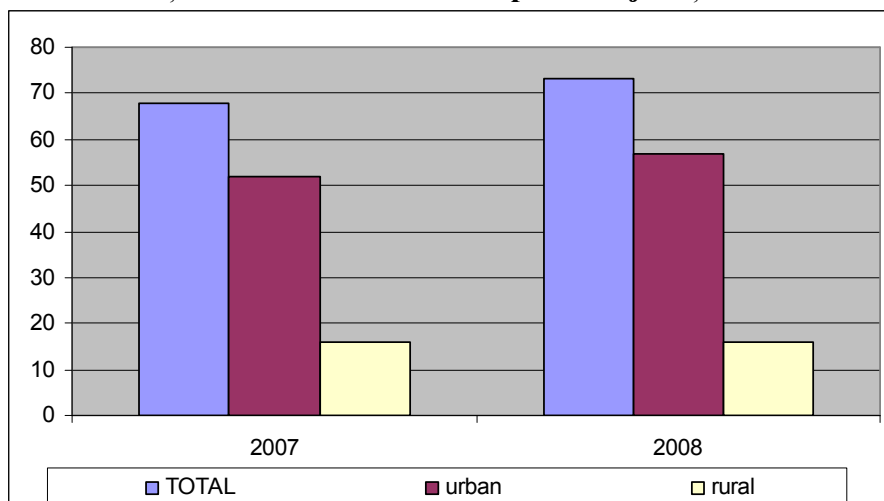
Repartiția PC-urilor pe localități urbane din județul Brăila

Distribuția PC-urilor pe localități din mediul rural, la nivelul județului Brăila

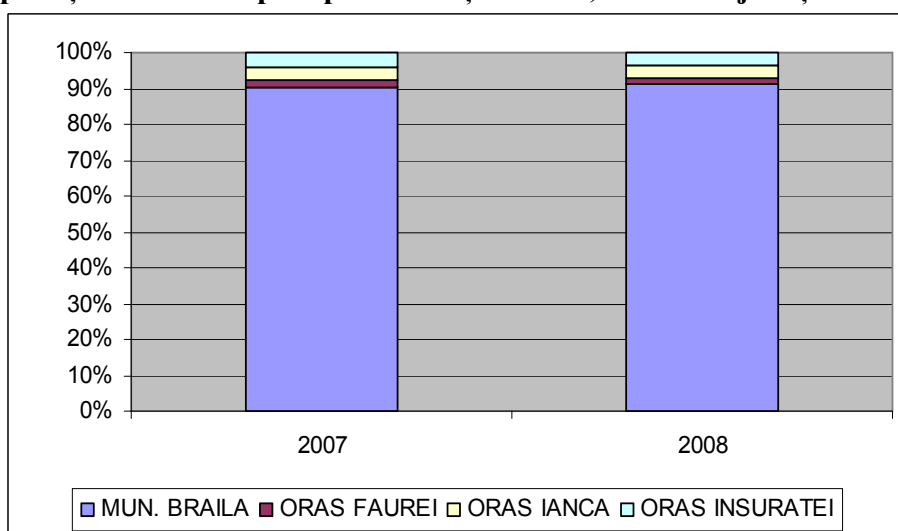

Evoluția numărului de săli de sport din județul Brăila

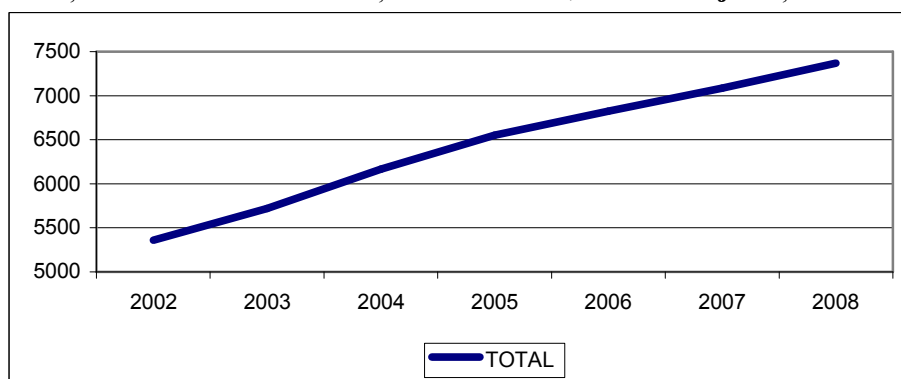

Numărul de săli de sport, la nivelul județului Brăila, în anul 2008 față de anul 2007 a cunoscut o creștere de 9,6% doar în mediul urban.

Repartiția sălilor de sport pe localități urbane, la nivelul județului Brăila

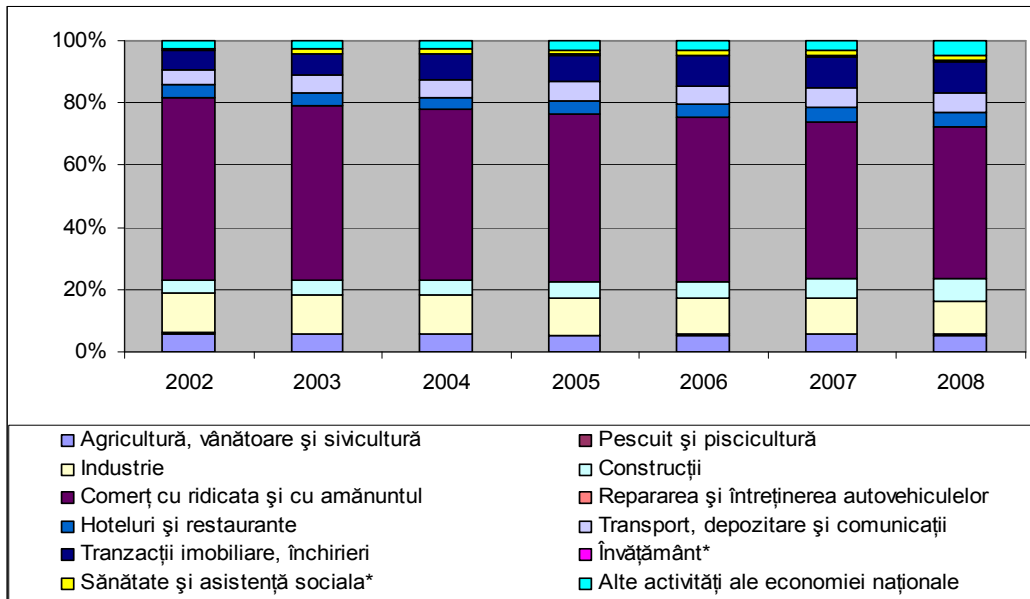

Evoluția numărului de unități locale active, la nivelul județului Brăila

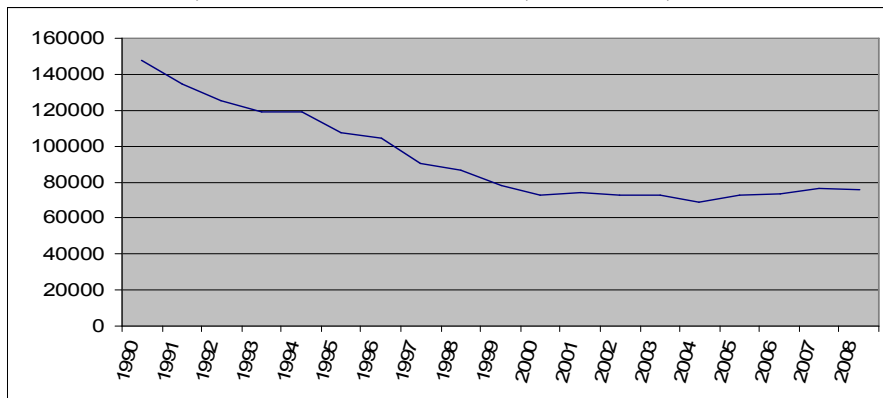

La nivelul județului Brăila, numărul unităților local active a cunoscut o creștere, în anul 2008 față de anul 2002, de 37,52%

Structura unităților locale active pe activități ale economiei naționale

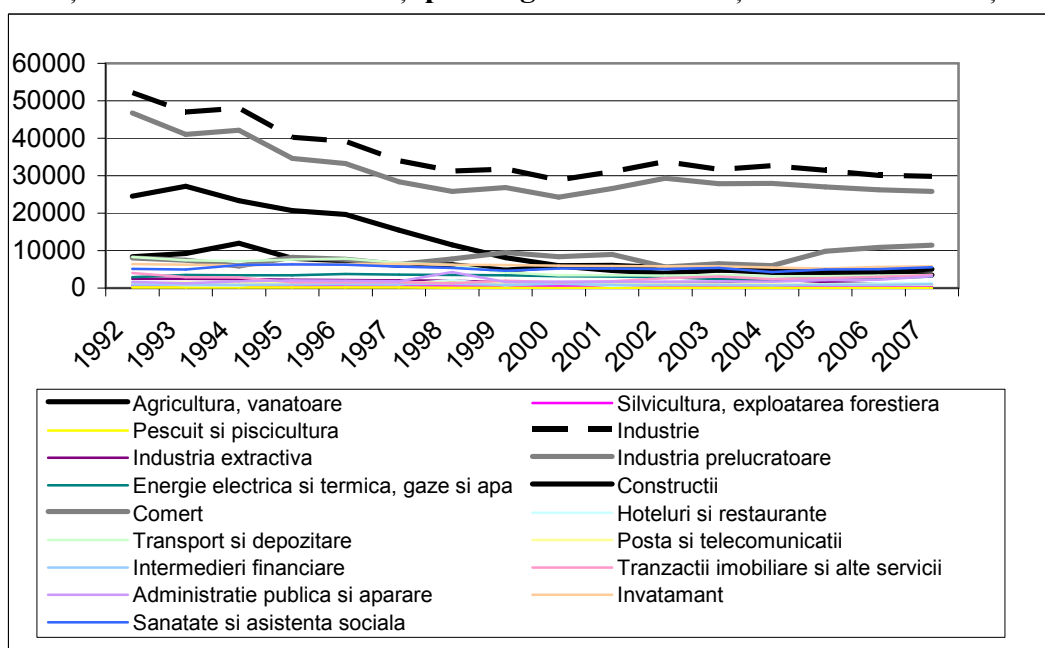

Evoluția numărului de salariați din județul Brăila

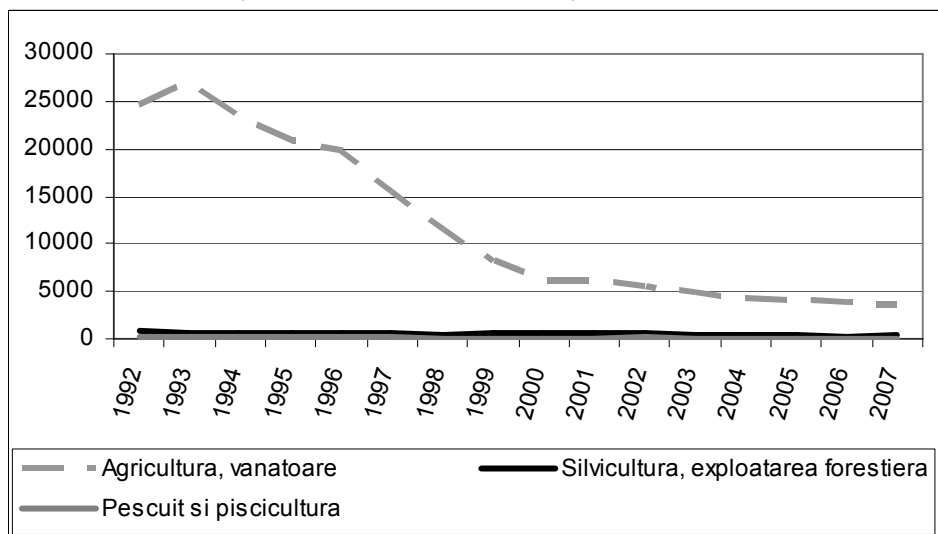

În anul 2008 față de anul 1990, se înregistrează o scădere a numărului de salariați de 48,74%.

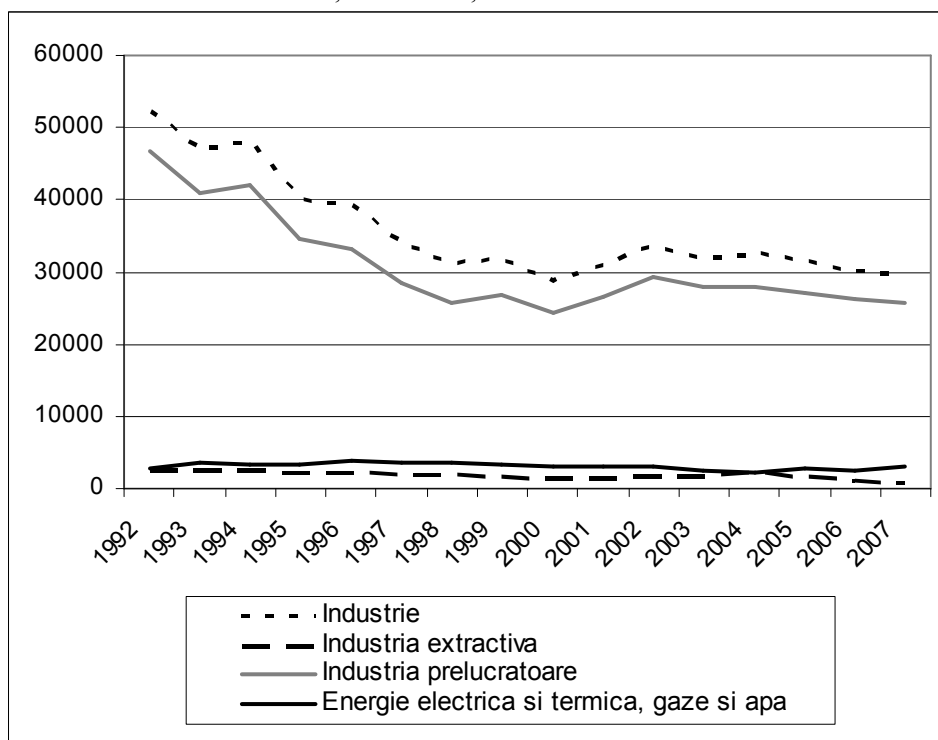
Evoluția numărului de salariați pe categorii de activități ale economiei naționale

Evoluția numărului de salariați din agricultură

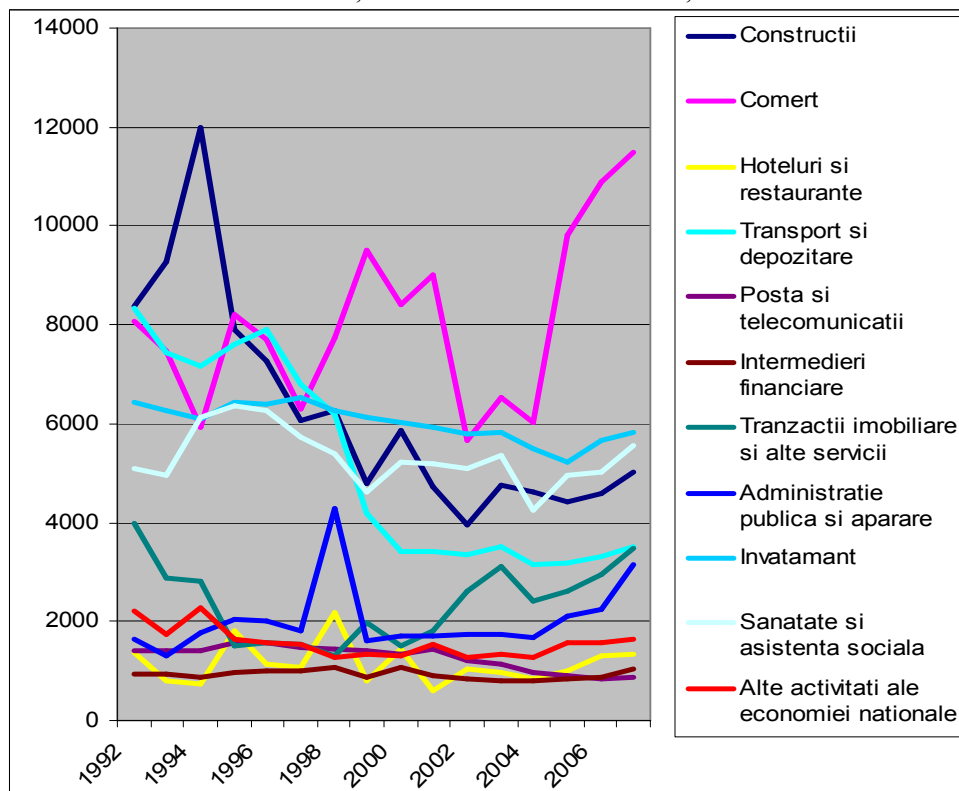

Evoluția salariaților din industrie

Evoluția numărului de salariați pe categorii de activități ale economiei naționale în perioada 1992-2007 a fost diferită. S-au înregistrat reduceri semnificative ale numărului de salariați în agricultură (85,61%), în industrie (42,87%), în construcții (39,94%), în timp ce în comerț, numărul salariaților a crescut cu 42,26%.

Evoluția numărului de salariați

La nivelul tuturor țărilor membre, inclusiv România, intrarea pe piața muncii a tinerilor absolvenți a devenit una dintre problemele importante de pe agenda politicilor educaționale și de ocupare. Pentru a putea monitoriza accesul/intrarea pe piața muncii a tinerilor absolvenți, este necesară culegerea de informații adecvate.

Mecanismul de planificare strategică a ofertei educaționale are la bază o metodologie prin care sunt anticipate nevoile de formare profesională plecând de la proiecții ale cererii forței de muncă la orizontul anului 2013 și pe baza analizelor de piața muncii (analiza datelor statistice și ancheta în întreprinderi).

Instrumentul de planificare strategică la nivel regional este Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI). Pe baza acestuia, fiecare dintre județele care fac parte dintr-o regiune de dezvoltare actualizează Planul Local de Acțiune pentru Învățământ (PLAI). La rândul lor, unitățile școlare din fiecare județ actualizează Planul de Acțiune al Școlii (PAS), un instrument de dezvoltare instituțională care vizează și îmbunătățirea calității învățământului profesional și tehnic pe baza recomandărilor formulate în PLAI.

Bibliografie:

**** www.insse.ro, Baza de date TEMPO-online serii de timp

Creșterea atractivității profesiilor tehnice - vector al unei comunități prospere

Profesor Teodora Ilie

Grupul Școlar „Edmond Nicolau”, Brăila

Abstract:

One of the problems our local community faces is the lack of qualified labour. Thus, one should easily notice that the investment necessary for the workmen training has no feedback in the community. The low salaries that people earn and the absence of a staff strategy in the most local firms determine a worrying decrease of the technical professions' attractivity. Less and less students and parents choose the way of technical preparation and less of them practice the jobs they were trained for. For a growingly economical and social community, one needs a better dialogue among the factors involved in the technical training – schools, authorities, structures and working committees, firms, parents and students. Moreover, all these factors but especially the local firms should make the population aware of the concept that “a good job is your gold bracelet”.

Keywords: *technical professions, community, social effort, training.*

*Profesia*¹ constituie specialitatea sau meseria pe care o persoană o obține în urma parcurgerii unei perioade de instruire, în care studiul și aplicația au raporturi variabile. Cu alte cuvinte, profesia reprezintă profilul profesional al unei persoane, recunoscut social.

Fiind rezultatul unui efort social, putem afirma că profesia reprezintă o obligație individuală față de societate. În toată lumea există o practică largă a contractului între cel profesionalizat și societate, care reglementează condițiile de returnare a aportului din partea beneficiarului profesionalizării în situația nerespectării clauzelor contractului.

Constituie pierdere pentru societate formarea de profesioniști care nu ocupă funcțiile sau nu practică meseriile pentru care s-au format. Piața liberă a muncii este deja o barieră în calea returnării spre comunitate a investiției sociale pentru profesionalizarea membrilor ei. Mai mult, chiar nepracticarea pentru o perioadă a profesiei conduce la erodarea cunoștințelor și a deprinderilor acumulate în școală sau la locul de pregătire. În același timp, putem afirma că desfășurarea unor ocupații care nu au suport profesional constituie pierdere pe mai multe planuri:

- Pentru persoana aflată în situația să desfășoare activități pentru care nu are pregătirea necesară și nici nu întrunește condițiile psihomotrice necesare este un prilej de stres permanent și un factor de uzură prematură pe toate planurile;

- Pentru societate efectul este unul negativ, de durată, care poate induce aspecte sensibile, greu reparabile, cum sunt: apatia socială, disciplină socială, imaginea culturală ș.a.

Proiectarea profesiilor viitoare ar trebui să fie jalonată de principiul economicității și eficacității sociale, reclamând o bună corelare a nevoilor de profesionalizare cu disponibilitățile de resurse umane și financiare. Este necesară, deci, o bună corelare între nevoile de profesionalizare și eforturile depuse în această privință.

Județul Brăila are o suprafață totală de 4766 km², reprezentând 2,0% din teritoriul țării, fiind situat pe locul 32 ca suprafață între județele României. Din totalul suprafeței, 81,3% este suprafața agricolă. Populația județului este de 362.352 locuitori cu o densitate medie de 76,0 locuitori/km². Județul are un grad sporit de urbanizare, 65% din populație locuind în orașe, iar 35% în cele 40 comune și 140 sate. Municipiul Brăila are o populație de 212.981 locuitori, cu o densitate 4.849 locuitori/km², fiind al zecelea oraș ca mărime din

¹ Micul dicționarul academic al limbii române (MDA) acceptă echivalența *profesie* = *profesiune*, pentru care indică semnificațiile: „1. activitate cu caracter permanent pe care cineva o desfășoară în baza unei calificări (sinonime: meserie, ocupație); 2. complex de cunoștințe teoretice și de deprinderi practice de un anumit gen și de un anumit grad care definesc pregătirea cuiva pentru exercitarea unei ocupații”. Echivalarea *profesie-ocupație*, ca și includerea „caracterului permanent” al activității în definiția profesiei, în mod evident infirmate de realitățile contemporane, evidențiază nevoia unor corecții chiar la nivelul acestei surse.

țară. Această situație este explicată prin faptul că 90,4% din populația urbană (235.487 locuitori) locuiește în municipiul Brăila.

Populația activă civilă la începutul anului 2008 a fost de 137,5 mii persoane, reprezentând 37,9% din populația totală a județului. La sfârșitul semestrului I, 2009, efectivul de salariați din județul Brăila a fost de 77.223 persoane, mai mic cu 2818 persoane decât la sfârșitul lunii ianuarie 2009 (-3,5%) și cu 4.237 persoane mai mic comparativ cu sfârșitul semestrului I, 2008. Salariații din județul Brăila reprezintă 1,54% din totalul salariaților la nivel național și 13,1% din totalul salariaților din Regiunea de Sud-Est, fiind pe locul 4 după județele Constanța (32,5%), Galați (21,5%) și Buzău (14,9%).

În anul 2008, la 31 decembrie, se aflau în evidența Registrului Comerțului din județul Brăila 16.621 agenți economici din care: 11.856 societăți comerciale cu capital de stat, mixt și privat, 5 companii/societăți naționale și regii autonome de interes național și local, 51 organizații cooperatiste, 1.306 asociații familiale și 3.403 persoane fizice independente.

Tabelul nr. 1

**Distribuția numărului de agenți economici din județul Brăila
după formă juridică și formă de proprietate**

AGENȚI ECONOMICI 2008	NUMĂR
Companii/societăți naționale și regii autonome de interes național și local	5
Societăți comerciale cu capital de stat, mixt și privat	11.856
Organizații cooperatiste	51
Asociații familiale	1.306
Persoane fizice independente	3.403
TOTAL	16.621

Din cele 8.492 societăți comerciale care au depus bilanț contabil în anul 2008, 6.755 societăți comerciale (79,5%) au avut cifra de afaceri mai mare de zero.

Principalele domenii în care au activat au fost:

- Comerțul situat pe primul loc, cu o pondere în cifra de afaceri realizată pe județ de 42,5%;
- Industria, care ocupă locul al doilea, având o pondere de 28,3%;
- Agricultură, silvicultură și piscicultură situate pe locul al treilea, cu o pondere de 11,4%;
- Construcțiile, care ocupă locul al patrulea, având o pondere de 10,7%;
- Transporturile se situează pe locul al cincilea, cu o pondere de 3,6%;
- Alte activități și servicii care ocupă locul al șaselea, având de 2,6%;
- Cercetare, dezvoltare și high-tech, cu o pondere de 0,9% ocupând locul șapte.

Câștigul salarial mediu nominal brut realizat în anul 2008 a fost de 1.494 lei, iar cel net de 1.125 lei.

La nivel național, câștigul salarial mediu nominal brut realizat în anul 2008 a fost de 1761 lei, iar cel net de 1.309 lei.

În *agricultură, silvicultură și pescuit* câștigul salarial mediu nominal brut a fost de 1.040 lei, cu 13,7% mai mic decât cel realizat la nivel național (1.205 lei).

În *industrie* câștigul mediu brut a fost de 1.326 lei, cu 16,2% *mai mic* decât cel realizat la nivel național (1.582 lei).

În *construcții*, câștigul mediu brut a fost de 1.129 lei, cu 27,8% *mai mic* decât cel realizat la nivel național (1.563 lei).

În *comerț*, câștigul mediu brut a fost de 1.122 lei, cu 19,9% *mai mic* decât cel realizat la nivel național (1.400 lei).

În *informații și comunicații*, câștigul mediu brut a fost de 2.025 lei, cu 29,9% *mai mic* decât cel realizat la nivel național (2.890 lei).

Câștigul salarial mediu brut, la sfârșitul semestrului I, 2009, a fost în județul Brăila de 1.589 lei/persoană, cu 298 lei / persoană mai mic decât cel înregistrat la nivelul economiei naționale (-15,8%).

La nivelul județului Brăila, în semestrul I, 2009, se observă o scădere a numărului de turiști cu 24% față de semestrul I, 2008. Rețeaua și capacitatea unităților de cazare turistică nu a suferit modificări majore față de perioadă corespunzătoare din anul 2008.

Comerțul exterior din județul Brăila stabilit după sediul agentului economic exportator sau importator, în anul 2008 a fost favorabil exportului, acesta devansând importul cu 32,2 %.

Aceste câteva date ne arată că suntem într-un oraș cu o dinamică scăzută (prin comparație cu alte județe), cu oameni care câștigă puțin, deci consumă puțin, cu firme cu potențial scăzut cu o contribuție mică la bugetul local.

Brăila este unul dintre orașele României în care absolvenții buni și mai puțin buni doresc să plece în altă parte pentru a câștiga mai mult.

Deși există și un număr mare de furnizori privați acreditați conform OG 129/2000 cu modificările ulterioare, care satisfac nevoile de calificare de pe piața muncii, unii dintre ei, certificând competențele dobândite pe alte căi decât cele formale, în județul Brăila forța de muncă calificată de nivel I, II, III pentru domeniile: Resurse naturale și protecția mediului, Tehnic, Servicii cu specializările mecanică, electronică, electromecanică și electrotehnică, construcții, instalații, textile, comerț, turism și alimentație publică, estetică, agricol, este furnizată de în proporția cea mai mare de 12 grupuri școlare.

Din cel 13 grupuri școlare, 6 au beneficiat de fonduri europene pentru reabilitare, training de personal și dotare cu echipamente. Dar, din cele 12 grupuri școlare, doar Grupul Școlar „Anghel Saligny” are un parteneriat ferm de creștere a calității formării profesionale cu agentul economic de profil. Există convenții de colaborare și parteneriate încheiate de toate celelalte școli cu agenții economici de profil, dar acestea nu oferă un cadru solid pentru o profesionalizare optimă a elevilor.

Ce anume blochează colaborarea firească, școală – agent economic – autorități, cu beneficii clare atât pentru cel profesionalizat, cât și pentru celelalte părți și implicit pentru întreaga comunitate, este o preocupare constantă a tuturor structurilor constituite în acest scop, dar rezultatele nu confirmă acest lucru. Fiecare parte – agent economic, școala, autorități, elevi, părinți, comisii și consilii de lucru se opresc doar la etapa exprimărilor de nemulțumiri, a rapoartelor și a studiilor, fără a dialoga și a întreprinde un set de acțiuni concrete care să ducă la creșterea atractivității profesiilor tehnice.

Evident că se naște întrebarea:

„Cum putem să trăim într-un oraș prosper, cu oameni care câștigă suficient pentru a fi mulțumiți și pentru a furniza la rândul lor valoare civică și socială ca expresie a returnării investiției realizate în timp de comunitate, într-un oraș cu o școală tehnică și profesională care să atragă elevii și părinții, să-i convingă să opteze pentru un traseu educațional în domeniul tehnic?” Răspunsul este unul singur :

Acest lucru se poate face numai dacă se va crește atractivitatea profesiilor de nivel II și III de calificare, astfel încât elevii să poată rosti cu mândrie:

„Voi deveni zugrav, măcelar, mecanic de întreținere și reparații”, iar părinții să poată susține cu încrederea lucrului bine făcut alegerea acestui drum.

Bibliografie:

Schileru, Ion, *Știința mărfurilor în România. Premize și evoluție*, Qlassrom, București, 2000.

*** Clasificarea ocupațiilor în România - COR, ediția 2008, în www.dsclex.ro

*** Camera de Comerț, Industrie și Agricultură Brăila, *Topul firmelor brăilene*, Ediția a XVI-a, 2009.

Ziua Comunicării 2010

Ziua comunicării este denumirea generică pentru ciclul de conferințe „Comunicare-Comunitate” inițiat de Catedra de Științe ale Comunicării din cadrul Universității „Constantin Brâncoveanu” din Pitești în anul 2009. Evenimentul este un simultan care se desfășoară odată pe an, în toate cele trei centre universitare, o întâlnire care prilejuiește dialogul cu specialiștii în comunicare.

Aflată la cea de a doua ediție, în cadrul manifestării științifice de anul acesta au susținut prelegeri Dan Cristea, directorul Revistei „Luceafărul de dimineață” la Pitești, în Aula Magna a Universității Constantin Brâncoveanu, Bogdan Hrib, directorul Grupului Editorial „Tritonic” la Rm. Vâlcea, în Biblioteca Județeană Antim Ivireanul și prof. univ. dr. Mihai Dinu de la Universitatea din București la Brăila, în Aula Universității Constantin Brâncoveanu. Prelegerile invitaților susținute cu această ocazie vor fi publicate în cadrul unui anuar ce va cuprinde un set de comunicări științifice prezentate în cadrul ciclului de conferințe „Comunicare-Comunitate” la Universitatea „Constantin Brâncoveanu”.

La Brăila, acțiunea s-a desfășurat în parteneriat cu Muzeul Brăilei. La eveniment au participat studenți și absolvenți ai Universității „Constantin Brâncoveanu”, liceeni, profesori de limbă și literatură română, cadre didactice, jurnaliști locali, reprezentanți ai instituțiilor administrative și de cultură.

Invitatul de anul acesta al Facultății de Științe Administrative și ale Comunicării Brăila a fost prof. univ. Dr. Mihai Dinu, de la Facultatea de Litere a Universității București. Moderatorul manifestării conf. univ. dr. Zamfir Bălan a realizat un portret al invitatului, brăilean la origini, invocând parcursul științific al acestuia, pentru unii greu de înțeles. Profesorul Mihai Dinu este doctor în științe matematice încă din anul 1979 și este membru în Uniunea Scriitorilor din România, Forumul internațional de semiotică a teatrului (Philadelphia - SUA), Centrul de Studii metrice (CEM) din cadrul Fundației “Ange Guepin” (Nantes - Franța), precum și redactor șef din cadrul Comitetului de redacție a Revistei române de relații publice. În anul 1996 profesorul Mihai Dinu a fost distins cu Premiul “Timotei Cipariu”, al Academiei Române, pentru volumul “Personalitatea limbii române - fizionomia vocabularului”.

Despre invitatul de la Brăila, profesorul Solomon Marcus afirma: *“În ciuda loviturilor primite, ideea descompunerii culturii și alta umanistică rămâne destul de puternică pentru a marca întreaga educație a noilor generații și pentru a reglementa întreaga birocratie culturală, toate instituțiile aferente. Cei care, prin modul lor de gândire, prin creația lor se sustrag acestei dihotomii, sfidând-o printr-o egală apartenență la “spiritul geometric și cel de finețe” riscă să fiesacrificați sau cel puțin marginalizați. Printre cei care, în cultura românească, și-au asumat acest risc se află și profesorul Mihai Dinu, de la Facultatea de litere a Universității din București”.*

Moderatorul manifestării a încheiat prezentarea invitatului subliniind preocuparea acestuia pentru științele exacte, pentru lingvistica matematică, poetica matematică și precizând că lucrările profesorului Mihai Coman, printre care “Introducere în teoria comunicării” (1993) sau “Comunicarea” (1997, 2000) sunt de referință în domeniu și se bucură de aprecieri ale oamenilor de știință din România și nu numai.

Prelegerea invitatului a avut ca temă paradoxurile comunicării. În viziunea profesorului Mihai Dinu paradoxul nu este o anomalie sau un fenomen marginal, ci este pretutindeni prezent. Solomon Marcus spunea că o disciplină nu evoluează dacă nu își găsește paradoxurile, existența acestora fiind considerată o dovadă a maturității disciplinei.

Un prim paradox al comunicării decurge chiar din scopul comunicării, acela de a transmite mesaje, dar aceste mesaje nu sunt la rândul lor transmisibile. Mesajele sunt gânduri, sentimente, care nu sunt observabile și nu pot induce aceleași trăiri receptorilor lor. Simpla afirmație “nu îți pot explica cât sunt de necăjit” nu îl determină pe celălalt să fie necăjit. Acest paradox al comunicării i-a preocupat și pe filosofii existențialiști care împărtășeau aceeași neîncredere în comunicare. Profesorul Dinu consideră că este “*paradoxal și faptul că noi încercăm să comunicăm folosind un repertoriu discret de semnale. Fonemele, silabele, cuvintele sunt toate în număr limitat și apare astfel o contradicție pentru creator, obligat să opereze cu niște instrumente limitate pentru a transmite un mesaj*”.

Conform unor studii, într-un proces de comunicare directă, ponderea comunicării mimico-gesticulare reprezintă 55%, ritmul vorbirii, parametrii de ordin sonor, înălțimea, pauzele, reprezintă 38% și numai 7% din ceea ce se percepe din procesul de comunicare este reprezentat de cuvinte.

Istoria gândirii este plină de paradoxuri care provin din incapacitatea omului de a sesiza adevărul. Astfel, în Statele Unite ale Americii, la Palo Alto, un grup de cercetători și medici psihiatri au înființat un institut de studiu al schizofreniei. Specialiștii institutului de la Palo Alto au clasificat paradoxurile în: paradoxuri logico-matematice, paradoxuri semantice și paradoxuri pragmatice.

Paradoxurile matematice au apărut în teoria mulțimilor în matematică și păreau să fie un fel de speculație filosofică.

Paradoxurile semantice apar de obicei dintr-o confuzie de planuri, o suprapunere între limbaj și metalimbaj. Profesorul Mihai Dinu a prezentat câteva afirmații din perspectiva paradoxului pe care îl conțin, printre care: “totul este relativ” ceea ce înseamnă că și propoziția este relativă și că există ceva absolut sau “nimic nu are valoare”. Au mai fost invocate câteva replici celebre care conțin paradoxuri, printre care afirmațiile lui Socrate: “știu că nu știu nimic”, lui George Bernard Shaw: “regula de aur este inexistența regulii de aur”, lui Luis Bunuel “Slavă Domnului că sunt ateu!” sau Alexandre Dumas: “toate generalizările sunt periculoase, inclusiv aceasta”.

Paradoxurile pragmatice provin din dileme, din oscilațiile dintre două variante, ambele catastrofale, care nu pot conduce decât către un rezultat dezastruos. Întrucât apar foarte des dileme în comunicare, specialiștii de la Școala din Palo Alto consideră că schizofrenia apare în contextul unor astfel de paradoxuri. Explicația este dată de injoncțiuni și previziuni. Injoncțiunile sunt solicitări în două direcții opuse care conduc la ruperea obiectului solicitat. Specialiștii de la Palo Alto pretindeau că și conștiința omului se poate scinda când e trasă în două direcții opuse. Profesorul Dinu a dat câteva exemple ale unor injoncțiuni paradoxale: “nu mai fi așa docil”, “ar trebui să mă iubești”, “poți să pleci, nu îți face griji dacă plâng” sau “fii spontan!”.

Conf. univ. dr. Bălan Zamfir a afirmat că numărul cuvintelor este limitat față de sistemul de senzori. Teoretic, cuvintele pot genera o infinitate de senzori. Profesorul Mihai Dinu a completat: “*semnificatul nu este decât în mintea vorbitorilor, de îndată ce cuvântul scris sau vorbit a plecat, el nu mai are mesaj atașat, el trebuie să existe în mintea receptorului. Niciun cuvânt nu are exact același sens pentru toată lumea, de exemplu, cuvântul dragoste nu este înțeles la fel de un copil crescut la casa de copii și de unul născut într-o familie, pentru cei doi, același cuvânt are senzori diferite. Aura de conotație a cuvintelor este diferită de la o persoană la alta*”.

Prezent la conferință, lect. univ. dr. Munteanu Cristinel a apreciat ca fiind incitantă comunicarea profesorului Mihai Dinu și a făcut câteva precizări legate de paradoxurile comunicării. Dl Munteanu a precizat că o parte dintre paradoxurile enunțate se pot rezolva dacă se fac distincții, dacă se analizează într-un context. Ceea ce contează în limbaj este crearea de semnificații, limbajul verbal este prototipul iar toate celelalte se raportează la el.

Profesorul Mihai Dinu a invocat paradoxul Electra, sora lui Oreste care în momentul revederii fratelui său, nu îl mai recunoaște, deși știe că este el. Matematicianul Grigore Moisil afirma “cursul ideilor științifice este următorul: încep prin a fi paradoxuri, continuă prin a fi banalități și sfârșesc prin a fi banalități”.

Lect. univ. dr. Valentin Popa a precizat că nu se pot transmite informații doar prin limbajul mimico-gestual, dar există o corelație între cele două modalități de comunicare, cel analogic și cel digital. “*E mult mai important tonul cu care îi spui unui om ceva decât cuvintele*” a conchis dl Popa.

În finalul manifestării, moderatorul, conf. univ. dr. Zamfir Bălan a declarat că un dialog cu profesorul Mihai Dinu este întotdeauna un regal și a mulțumit invitatului și participanților pentru implicare și transformarea manifestării într-un eveniment deosebit.

Asist. univ. Nicoleta Ciacu

Jurnalismul politic între corectitudine și partizanat

Facultatea de Științe Administrative și ale Comunicării Brăila a organizat luni, 17 mai 2010 conferința internațională “Jurnalismul politic între corectitudine și partizanat”. Conferința a fost organizată în parteneriat cu Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării Chișinău. La eveniment au participat politicieni, jurnaliști, studenți și absolvenți, cadre didactice.

Festivitatea de deschidere a avut loc în Aula Universității “Constantin Brâncoveanu” din Brăila. În deschiderea conferinței, au luat cuvântul conf. univ. dr. Mihai Guzun, decanul Facultății de Jurnalism și Științele Comunicării Chișinău, conf. univ. dr. Dorian Rais, decanul Facultății de Științe Administrative și ale Comunicării Brăila și conf. univ. dr. Simionescu Aurel, primarul Municipiului Brăila.

Conf. univ. dr. Mihai Guzun, decanul FJȘC Chișinău a marcat simbolic momentul demarării parteneriatului științific dintre cele două instituții prin oferirea unui clopot din ceramică decorat cu motive specifice moldovenești.

După festivitatea de deschidere, au fost susținute în plen 12 comunicări științifice, după cum urmează: conf. univ. dr. Mihai Guzun, decan FJȘC Chișinău – *Managementul media și marketingul politic*; conf. univ. dr. Liliana Gherman, secretar științific FSAC Brăila – *Etica în jurnalism*; conf. univ. dr. Mihai Lescu, FJȘC Chișinău – *Cultura informării și realitatea mediatică în campaniile electorale*; conf. univ. dr. Dorian Rais, decan FSAC Brăila – *Cauzalitatea și evoluția partizanatului în presă*; conf. univ. dr. Andrei Dumbrăveanu FJȘC Chișinău – *Genurile jurnalismului politic în mass-media din Republica Moldova*; lect. univ. dr. Valentin Popa, FSAC Brăila – *Deontologia sondajelor de opinie pe teme electorale*; conf. univ. dr. Constantin Șchiopu, FJȘC Chișinău – *Limbajul de lemn în discursul politic*; lect. univ. dr. Cristinel Munteanu, FSAC Brăila – *Manipulare jurnalistică cu privire la așa-zisa “limbă moldovenească” (reflecții din perspectiva teoriei limbajului)*; lect. univ. dr. Vasile Malanețchi FJȘC Chișinău – *Cultura și puterea, implicațiile politicului și ale ideologicului în actul de creație mediatică*; asist. univ. Suzana Purice, FSAC Brăila – *Campania electorală pentru alegerile prezidențiale din 2009 reflectată în presa scrisă*; Marian Cepoi, student FJȘC Chișinău – *Deficiențele mediatizării politicului în Republica Moldova* și asist. univ. Nicoleta Ciacu, FSAC Brăila – *Comunicarea politică prin social media*.

Toate comunicările științifice prezentate la conferința internațională “Jurnalismul politic între corectitudine și partizanat” vor fi publicate la editura Universității de Stat din Moldova, urmând ca volumul conferinței să fie difuzat și în România, astfel încât studenții români și moloveni să aibă acces la comunicările profesorilor de la cele două universități.

Evenimentul a prilejuit și organizarea unor dezbateri despre: politică și jurnalism, genurile jurnalismului politic, conotațiile deontologice în mediatizarea evenimentelor politice, managementul media în raport cu prezentarea politicului în presa din Republica Moldova și din România și semnificația limbajului în mediatizarea discursului politic în cele două țări. În secțiunea dezbaterilor, au fost abordate teme variate iar participanții la discuții, profesori, politicieni și studenți s-au implicat într-un mod remarcabil.

Asist. univ. Nicoleta Ciacu